

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Fiskeriets årsberetning 2024

Foto: Anihgaaq Rosing Carlsen (Visit Greenland)

Indholdsfortegnelse

Forord	6
Indledning: Grønlands fiskeri og departementets arbejde	8
Kystnært fiskeri.....	10
Antal jollefiskere og fartøjer	10
Havgående fiskeri	11
Rejefiskeri	12
Forsøgsfiskeri.....	13
Data fra fiskeriet	13
Fiskeriforvaltning.....	16
Fastsættelse af TAC og kvoter	17
Lovgivning.....	18
Udvikling af lovgivningen på fiskeriområdet	19
Forvaltningsplaner.....	23
Forvaltningsplan for torsk i Grønland.....	24
Forvaltningsplan for rødfisk i Østgrønland.....	24
Forvaltningsplan for krabber	25
Forvaltningsplan for kystnær hellefisk	25
Indsatser og projekter inden for fiskeriforvaltningen	26
Udviklingsplan for Østgrønland	26
Aktiviteter og initiativer 2024.....	26
Arbejdsgruppe for Sydgrønland	27
Udviklingspulje 50.01.20	27
Kortlægning af erhvervsudviklingsstøtte-området	28
Erhvervsudviklingsstøtte for fiskere	29
Tilskud til køb af fartøj over 6 meter	29
Tilskud til køb af jolle (under 6 meter)	30
Genetableringsstøtte.....	31
Genetableringsstøtte ved erhvervsrelateret tab.....	32
Genetableringsstøtte ved klimatisk betinget vanskeligheder	32
Ophugningsstøtte	33

Eftergivelse af ESU-gæld.....	34
.....	35
Økonomisk udvikling i fiskeriet.....	35
Værdi af eksport.....	36
Gennemsnitlige eksportpriser fra produktionsfartøjer.....	37
Kystnært fiskeri.....	38
Værdi af indhandling.....	38
Gennemsnitlige indhandlingspriser.....	39
Ressourcerenteudgifter.....	40
TAC og kvoter for 2024.....	42
TAC, kvoter og kvoteudnyttelse.....	43
Rejer.....	43
Vestgrønland.....	43
Østgrønland.....	46
Internationalt.....	46
Hellefisk.....	47
Vestgrønland (havgående).....	47
Østgrønland.....	49
Vestgrønland (kystnært).....	50
Torsk.....	52
Havgående.....	53
Kystnært.....	54
Forvaltningsstatus for de kommercielle arter i Grønland i 2024.....	56
.....	60
.....	60
Internationalt samarbejde og fiskeriaftaler.....	60
Regionale fiskeriforvaltningsorganisationer.....	61
NAFO.....	61
NEAFC.....	63
NASCO.....	63
Internationalt fiskerisamarbejde.....	65
Nordisk ministerråd.....	65
International fiskeriaftale i den arktiske højsø CAOFA.....	65

Bilaterale samarbejder	66
EU.....	66
Kvoter til EU for 2024	67
Forhandlinger om ny protokol med EU	67
Sektorstøtte.....	68
Færøerne	68
Norge	69
Rusland	69
Island	69
Aftalememorandum med det forenede kongerige og Nordirland.....	70
Canada	70
Iqaluit MOU	71
Kyststatsaftaler	72
Makrel.....	72
Lodde	72
Rødfisk	72
Hellefisk	73
Øvrige aftaler og forpligtelser	73
Pelagisk Kontrol aftale	73
Kontrol af fiskeriet.....	74
Bilag 1: Bemyndigelser i 2024.....	78
Bilag 2: TAC, kvoter og kvoteudnyttelse.....	80
Rødfisk	80
Østgrønland	80
Irmingerhavet	81
Skolæst	81
Helleflynder	82
Havkat.....	83
Lodde	83
Østgrønland	83
Blåhvilling	83
Norsk vårgydende (atlanto-skandisk) sild	84
Makrel.....	85

Brosme.....	86
Polartorsk og istsorsk.....	86
Andre arter – kystnært.....	87
Krabber.....	87
Kammuslinger.....	89
Laks.....	91
Stenbider, kvabso.....	92
Bilag 3: Forsøgsfiskerier oprettet i 2024.....	94
Havgående forsøgsfiskeri.....	94
1. Torsk i Nordøstgrønland (havgående).....	94
2. Torsk i Vestgrønland (havgående).....	94
3. Krabber i Vestgrønland (havgående).....	95
4. Sild i Østgrønland (havgående).....	96
Kystnære forsøgsfiskeri.....	97
1. Stenbider i Østgrønland (kystnært).....	97
2. Søløser i Vestgrønland (kystnært).....	97
3. Søløstvin i Vestgrønland (kystnært).....	97
4. Helleflynder i Vestgrønland (kystnært).....	98
5. Sild i Sydvestgrønland (kystnært).....	98
Redskabs forsøgsfiskeri.....	99
9. Hajrist i det kommercielle hellefiskefiskeri (havgående).....	99
Konklusion.....	100

Forord

Fiskeriet er Grønlands største og vigtigste erhverv målt både på fiskeriets betydning for Grønlands økonomi, men også på mængden af arbejdspladser som sektoren skaber. I 2025 trådte Inatsisartutlov om fiskeri (Fiskeriloven) i kraft, som fastlægger, at Naalakkersuisut er pålagt at udarbejde en rapport over fiskeriet i det forgangne år og forelægge denne til Inatsisartut.

”§ 53 Naalakkersuisut fremlægger på Inatsisartuts efterårssamling en årlig beretning om udviklingen i fiskeriet. Den årlige beretning skal indeholde en oversigt over økonomien i Grønlands fiskeri og forvaltningen af fiskerierne, herunder en oversigt over indsamling af data og brugen heraf, gældende forvaltningsplaner, eventuelle revisioner af forvaltningsplaner og en oversigt over gældende retsregler, herunder hvilke bemyndigelsesbestemmelser, der er anvendt.”

Fiskeriets Årsberetning 2024 er dermed den første beretning under den nye Fiskerilov og erstatter i udgangspunktet TAC og Kvoteredegørelsen, som blev udarbejdet og omdelt til Inatsisartut under Landstingslov om fiskeri fra 1996. Men denne beretning er i henhold til Fiskeriloven udvidet i forhold til tidligere. Beretningen vil forelægge udviklingen i forvaltningen af fiskeriet, herunder udarbejdelse af forvaltningsplaner og lovgivning, udvikling i økonomien, internationalt samarbejde og forhandlinger på fiskeriområdet samt kontrol af fiskeriet. Hensigten er at give et nuanceret billede af, hvordan fiskeriet forvaltes og udvikler sig.

På ovenstående baggrund ønsker Naalakkersuisut at Fiskeriets Årsberetning skal behandles af Inatsisartut på samme måde som Politisk Økonomisk Beretning og Udenrigspolitisk Beretning – det anses som vigtigt politisk at debattere forvaltningen af landets vigtigste erhverv i Inatsisartut.

I 2024 har fiskeriforvaltningen hovedsageligt været præget og rammesat af udarbejdelse af ny lovgivning. Helt centralt var den nye fiskerilov, som blev godkendt i 2024, og som har erstattet den tidligere fiskerilov fra 1996 samt dens 13 ændringslove. Efter fiskeriloven blev godkendt af Inatsisartut i maj, påbegyndtes arbejdet med revision og udarbejdelse af bekendtgørelser. Man har i den forbindelse valgt at omstrukturere, så man fremadrettet får funktionsbekendtgørelser i stedet for artsbekendtgørelser, hvilket bør sikre en bedre sammenhæng i lovgivningen.

Derudover har Naalakkersuisut i 2024 godkendt følgende nye forvaltningsplaner; forvaltningsplan for kystnær hellefisk, forvaltningsplan for torsk, havgående og kystnært, forvaltningsplan for havgående rødfisk i Østgrønland samt en revision af krabbeforvaltningsplanen i forbindelse med indførsel af IOK.

Selvom modernisering af lovgivningen giver en tiltrængt opdatering af rammerne for fiskeriet, så er der dog fortsat udfordringer, som der skal arbejdes med herunder en forældet erhvervsstøttelovgivning, fortsat opdatering af bekendtgørelser og den fulde implementering af den nye lovgivning.

Yderligere bød 2024 på en nedadgående rådgivning for rejebestanden i Vestgrønland, desværre ses tendensen også i fangstraterne, samtidigt var rådgivningen for havgående hellefisk i både Vest- og

Østgrønland også nedadgående. Disse to bestande er de to økonomisk vigtigste for det grønlandske fiskeri og derfor havde den nedadgående rådgivning også betydning for den økonomiske udvikling for fiskeriet.

Udviklingen for hele 2024 forelægges i de nedenstående afsnit, hvor man kan dykke mere ned i forvaltningen af det grønlandske fiskeri i 2024. For at sikre gennemsigtigheden i forvaltningen af fiskeriet vil beretningen blive offentliggjort på naalakkersuisut.gl, efter den er behandlet af Inatsisartut.

God læselyst,

Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning

Peter Borg

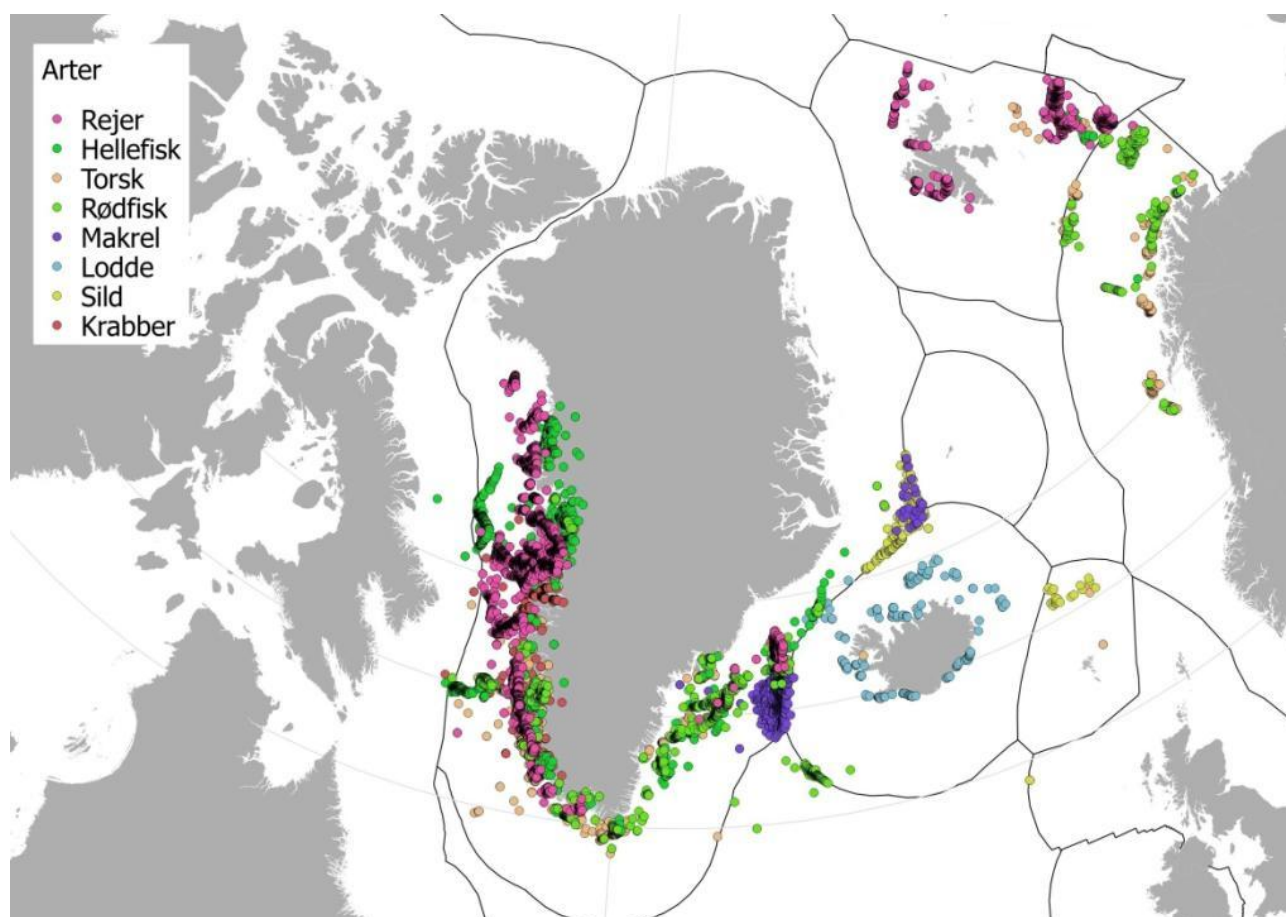

Indledning: Grønlands fiskeri og departementets arbejde

I 2024 var ressortområdet for dette departement fiskeri og fangst. Efter valget i marts 2025 blev landbrug og selvforsyning sammenlagt med fiskeri og fangst, men da denne rapport omhandler fiskeriåret 2024, vil departementet blive omtalt under dets tidligere navn Departementet for Fiskeri og Fangst i denne beretning.

Grønland er via havretskonventionen forpligtet til at udnytte ressourcen på en bæredygtig måde i samarbejde med andre kysstater. Derfor samarbejder Departementet for Fiskeri og Fangst med andre lande om forvaltning af internationale områder i de Regionale Fiskeriforvaltningsorganisationer og indgår kyststatsaftaler på relevante arter.

Fiskeriet i Grønland udføres i Grønlands fiskeriterritorium samt i andre nationers farvande og i international zone, hvilket fremgår af figur 1. Grønlands fiskeriterritorium strækker sig 200 sømil ud fra kysten og er opdelt i det vestgrønlandske og østgrønlandske område med en skillelinje, som ligger ud fra Sydgrønland. Derudover opdeles det grønlandske fiskeri i det havgående fiskeri (også kaldet udenskærs fiskeri) og det kystnære fiskeri (også kaldet indenskærs fiskeri). De to områder adskilles som udgangspunkt 3 sømil ud fra basislinjen, dog er der i nogle fiskerier andre regler. Figur 1 viser et overblik over Grønlands fiskerimuligheder.

Figur 1: Grønlands fiskeri muligheder.

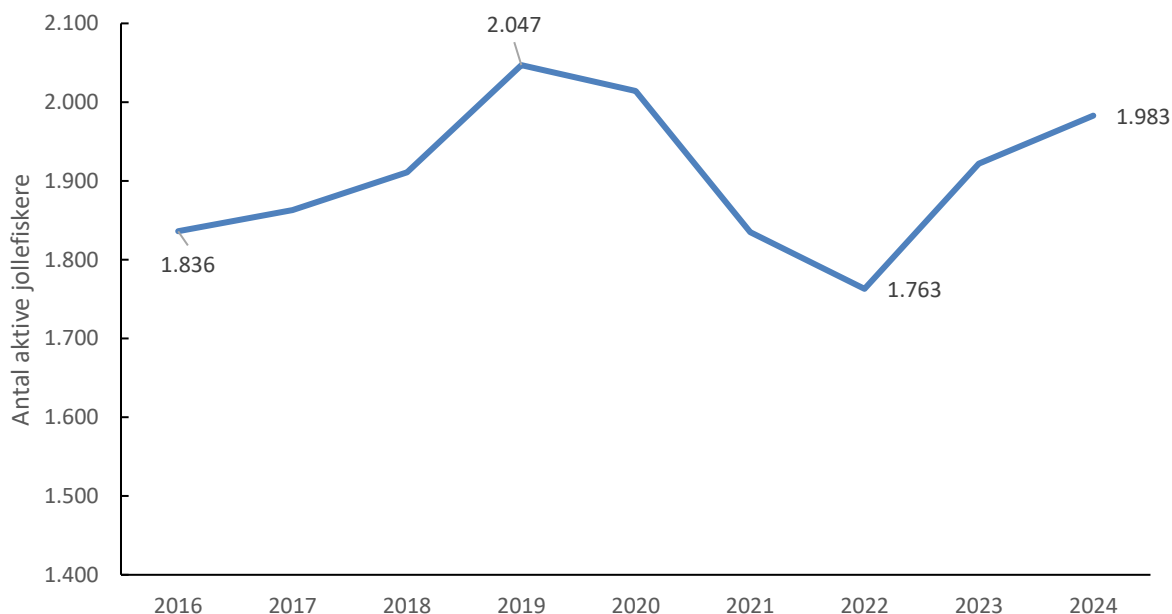
Departementet for Fiskeri og Fangst forvalter fiskeressourcerne i de grønlandske farvande, som er samfundets ejendom. Ressourcerne stilles til rådighed for fiskerierhvervet via forskellige forvaltningsmodeller med hjemmel i Fiskeriloven og følgelovgivningen hertil.

Kystnært fiskeri

Det kystnære fiskeri er det fiskeri, der bliver udøvet med kommerciel indtjening for øje indenfor 3 sømil, og er udført med fartøjer under 6 meter (joller) eller mindre fartøjer. Det foregår hovedsageligt på vestkysten, men der eksisterer et begrænset fiskeri på østkysten. Det kystnære fiskeri benytter som regel garn og line, men i visse fiskerier kan der trawles samt bruges tejner. De vigtigste arter i det kystnære fiskeri er hellefisk, rejer, torsk, krabber og stenbider, men der er også mindre fiskerier efter flere andre arter.

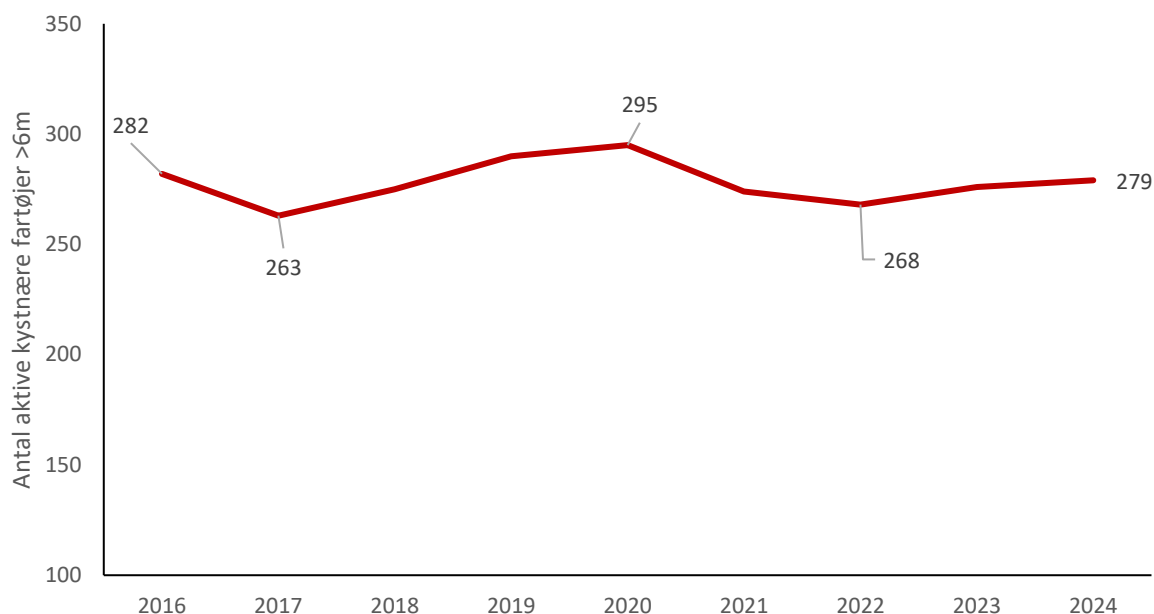
Antal jollefiskere og fartøjer

Figuren nedenfor viser udviklingen i antallet af aktive jollefiskere over perioden 2016-2024. Antallet af jollefiskere er ikke det samme som antal fuldtidsbeskæftigede i jollefiskeriet, idet mange af erhvervsfiskerene har fiskeri som supplement til andre indkomster. Som det fremgår af figuren, svinger antallet af jollefiskere imellem 1.763 og 2.047 over perioden 2016-2024. Over perioden er antallet af jollefiskere steget fra 1.836 i 2016 til 1.983 i 2024. Dette svarer til en stigning på 8%. Underliggende er der dog lidt større udsving. Antallet toppede i 2019 med 2.047 jollefiskere, hvorefter antallet faldt til det laveste punkt i 2022, med 1.763 fiskere. Herfra er antallet steget igen frem til 2024.

Figur 2: Udvikling i antal aktive jollefiskere 2016-2024

Fra 2023 til 2024 steg antallet af jollefiskere med 61, hvilket svarer til en stigning på ca. 3%. Figuren nedenfor viser udviklingen i antal fartøjer over 6 meter, der har fisket kystnært over perioden 2016-2024. Samlet set for hele perioden er antallet af fartøjer (større end 6 m) i det kystnære fiskeri nærmest uændret, fra 282 i 2016 til 279 i 2024. Underliggende falder antallet af aktive fartøjer til 263 i 2017, og stiger derpå til 295 i 2020. Herefter falder antallet til 268 i 2022, inden antallet stiger svagt til 279 i 2024.

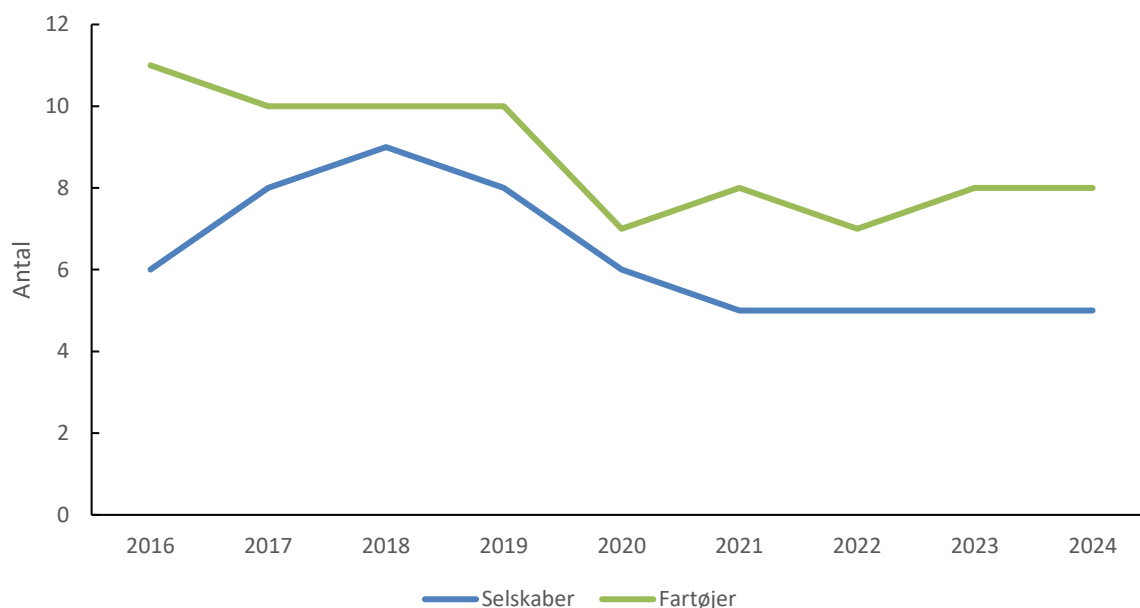

Figur 3: Udvikling i antal aktive kystnære fartøjer over 6 meter 2020-2024

Havgående fiskeri

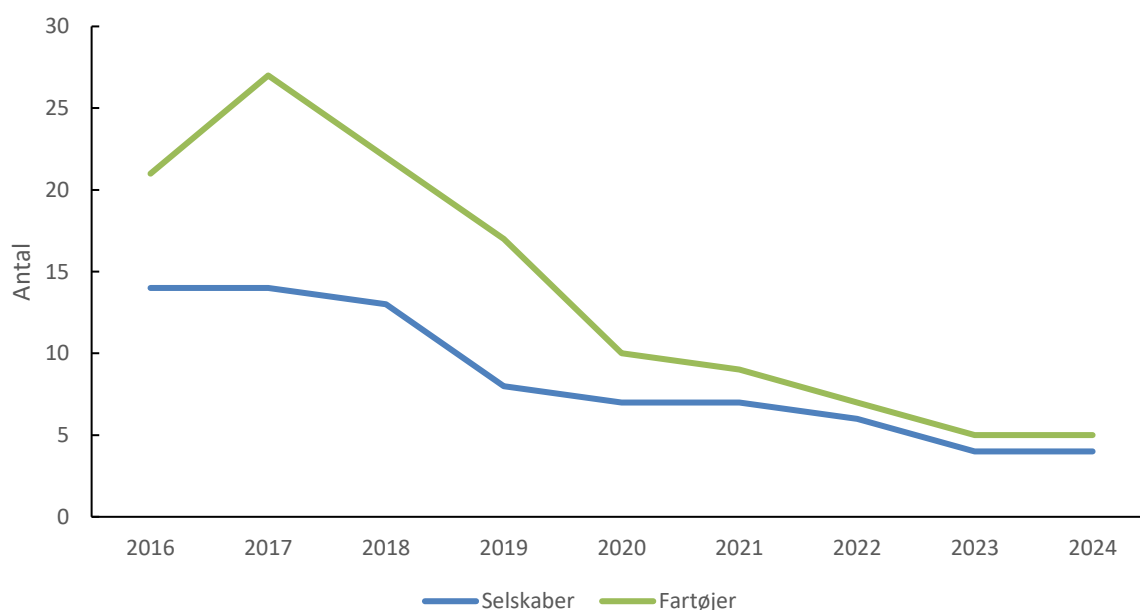
Det havgående fiskeri foregår udenfor 3 sømil fra basislinjen og ud til 200 sømil samt i andre landes fiskerizoner og i international zone. De to sidstnævnte områder får Grønland adgang til via bilaterale aftaler og via sit medlemskab af Regionale Fiskeriforvaltningsorganisationer. Det havgående fiskeri bliver udført både i Vestgrønland og i Østgrønland med store fartøjer. Der bliver som regel brugt trawl og i et begrænset omfang langliner. De vigtigste arter i det havgående fiskeri er rejer, hellefisk, torsk, rød fisk samt pelagiske arter såsom lodde, sild og makrel.

Antallet af aktive havgående aktører (her er ikke medtaget krabber, kammuslinger og forsøgsfiskeri) havde en stigning fra 2016-2018 hvorefter det er faldet til et stabilt niveau på 5 aktører siden 2021. Antallet af fartøjer med kvoteoptag har været mere svingende. Det skal siges at der i oversigten er medtaget fartøjer som har været tilknyttet en udnyttet licens. Der kan således have været flere fartøjer i løbet af året i tilfælde af havari, indchartring af fartøj mv.

Figur 4: Udvikling af selskaber og fartøjer i det havgående fiskeri (ATG, CAA, CAS, COD, GHL, HAD, HAL, POC, POK, RED, RNG, USK) i perioden 2016-2024

Antallet af aktive selskaber er faldet i perioden 2017-2024 fra 14 aktive selskaber til 4 aktive selskaber i 2024. Antallet af fartøjer er faldet drastisk i samme periode fra 27 fartøjer i 2017 til 5 fartøjer i 2024.

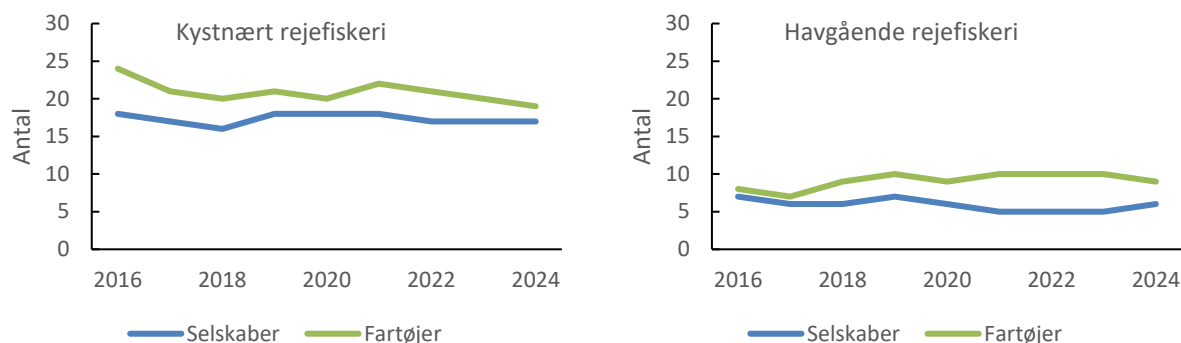

Figur 5: Udvikling af selskaber og fartøjer i det pelagiske fiskeri (CAP, HER, MAC, WHB) i perioden 2016-2024

Rejefiskeri

Figuren viser udviklingen af selskaber og fartøjer i rejefiskeriet. Her er kun medtaget selskaber og fartøjer som har haft et kvoteoptag i de pågældende år. Der er både flere aktører og flere fartøjer i det kystnære

rejefiskeri i sammenligning med det havgående rejefiskeri. Antallet af både fartøjer og aktører har været relativt stabilt for begge segmenter i perioden 2016-2024.

Figur 6: Udviklingen i rejefiskeriet i perioden 2016-2024 kystnært (til venstre) og havgående (til højre)

Forsøgsfiskeri

En vigtig del af forvaltningen af fiskeriet er også at udvikle fiskeriet i nye retninger, hvilket bl.a. indbefatter nye arter, nye områder, nye redskaber mv. I starten af hvert kalenderår bliver der oprettet en række forsøgsfiskerier enten på baggrund af projekter, som Departementet finder interessant, eller indkomne forslag fra Grønlands Naturinstitut eller indkomne forslag fra erhvervet. Forsøgsfiskerier bliver oprettet for et enkelt kvoteår ad gangen, og der er derfor ikke som udgangspunkt en sammenhæng mellem forsøgsfiskerier fra et år til det næste.

Forsøgsfiskerier udgør en større risiko for erhvervet, da der er en større grad af usikkerhed i den økonomiske rentabilitet ved at udføre et forsøgsfiskeri. Dette resulterer i, at forsøgsfiskeri ofte bliver nedprioriteret af etablerede aktører. Aktører uden kommercielle kvoter ønsker til gengæld gerne at ansøge om deltagelse i forsøgsfiskerier, da det alt andet lige giver dem fiskerimuligheder.

Skulle resultatet af et forsøgsfiskeri påvise grundlag for et kommercielt længerevarende rentabelt fiskeri, vil departementet undersøge, om fiskeriet kan overgå til et kommercielt fiskeri. Både brosme- og makrelfiskeriet er eksempler på forsøgsfiskerier, der er overgået til kommercielle fiskerier.

Forsøgsfiskerierne som blev oprettet i 2024, er beskrevet i bilag 3 sammen med TAC, deltagende aktører og kvoteudnyttelse.

Data fra fiskeriet

Der indsamles en række data fra fiskeriet i Grønland, som bruges i flere forskellige sammenhænge. En del af den data, som indsamles, indsamles efter aftale med Grønlands Naturinstitut, som bruger det til at udarbejde den videnskabelige rådgivning. Alle fiskerier skal rapportere deres fangst uanset, om det er kommercielt fiskeri eller forsøgsfiskeri.

Ved en indhandling forstås der den transaktion, der sker mellem fisker og opkøber. Når fiskeren indhandler sin fangst af fisk hos en opkøber, skal fiskeren udfylde en landingserklæring, som

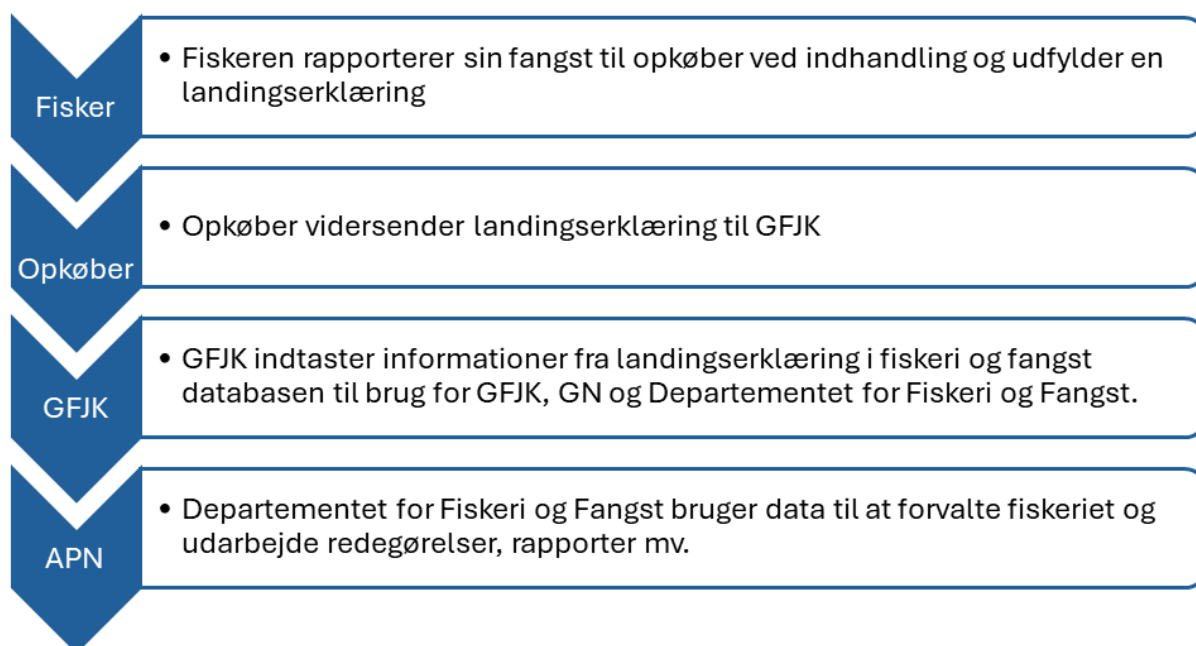
dokumenterer denne handling. Landingserklæringen skal indeholde oplysninger om fiskeren, fiskeritilladelse (licens), anvendt fartøj og redskab, samt oplysninger om fangsten. Oplysninger om fangst er fx oplysning om position og tidspunkt for fangsten, information om hvilke arter og mængder, der er fanget, samt information om eventuelle bifangster eller udsmid. Fiskeren skal også oplyse om de fangster, som ikke bliver indhandlet, fx hvis vedkommende selv beholder nogle af de fisk, der er blevet fanget.

Der indsamles dermed følgende data fra de kystnære fiskere som bruges i forvaltningen:

- Fangst, herunder bifangst
- Redskab, herunder f.eks. antal krog
- Hvad de fisker fra, fartøj, jolle, snescooter eller hundeslæde
- Position for fiskeriet
- Varighed af fiskeriet
- Tidspunkt for fiskeriet

Opkøberen sørger for at videresende oplysninger om indhandlingen til Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrol (GFJK).

Fartøjer over 9,4 meter eller derover er forpligtet til at anvende logbog. På sigt skal hele flåden overgå til elektronisk logbog, men i skrivende stund bruger de fleste fortsat papirlogbog. Selskabet er forpligtet til at udfylde en logbog, som senest skal være afsendt til GFJK 48 timer efter landing. Logbogen indeholder bl.a. fiskeritilladelse (licens), anvendt fartøj og redskab, samt oplysninger om fangsten. Oplysninger om fangst er fx oplysning om position og tidspunkt for fangsten, information om hvilke arter og mængder, der er fanget, samt information om eventuelle bifangster eller udsmid.

Figur 7: Oversigt over dataindsamling ved fangster der indhandles

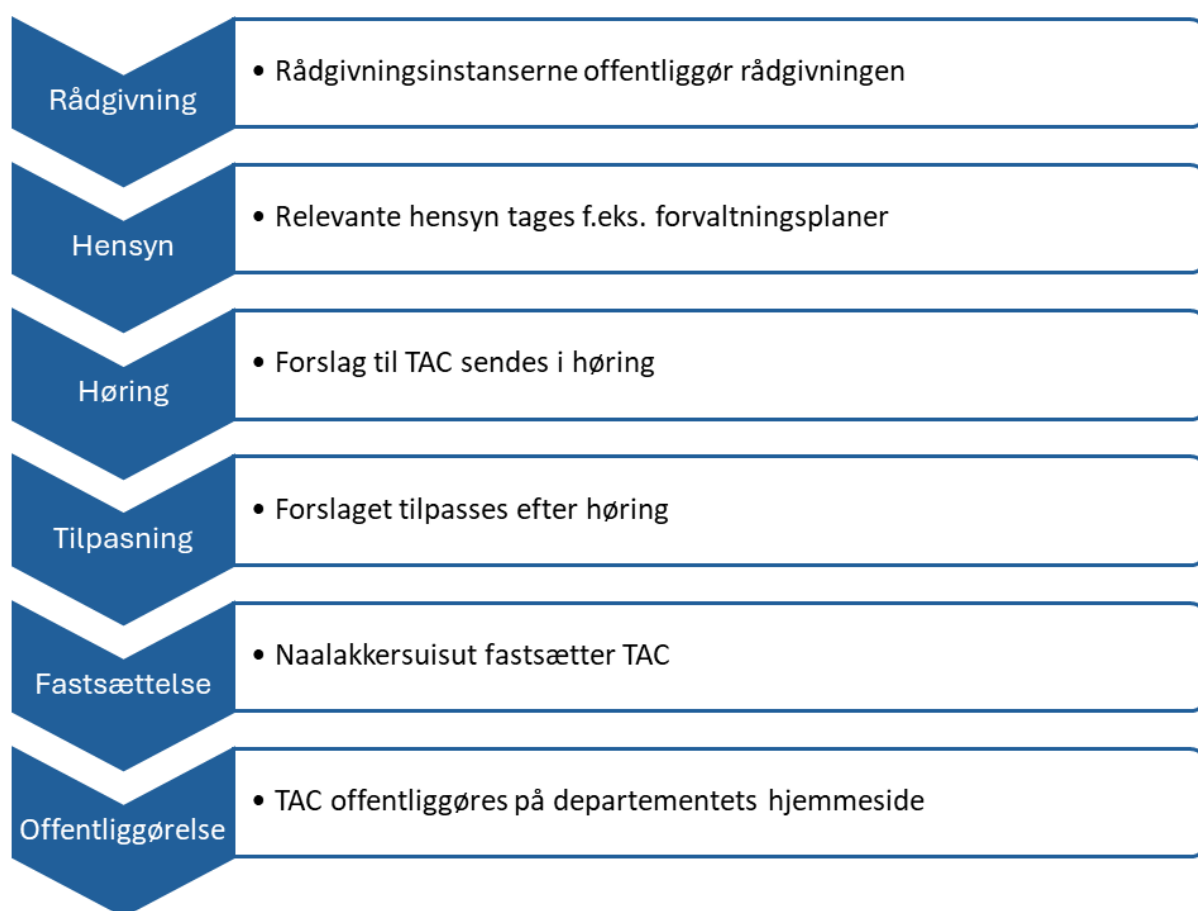
Efter, at GFJK modtager enten logbog eller landingserklæring, indtaster medarbejderne data i Fiskeri og Fangst databasen. Denne data er tilgængelig for GFJK, Departementet for Fiskeri og Fangst, Grønlands Naturinstitut samt Grønlands Statistik. GFJK benytter denne data til at holde øje med kvoteoptaget, så de kan lukke relevante fiskerier rettidigt, Grønlands Naturinstitut benytter denne data og survey data til at udarbejde rådgivning for fiskearter og Departementet for Fiskeri og Fangst benytter denne data til at udarbejde rapporter, redegørelser mm. Grønlands Statistik bruger data til at udarbejde statistik om fiskeriet.

Fiskeriforvaltning

Fastsættelse af TAC og kvoter

Hvert år modtager Naalakkersuisut den videnskabelige rådgivning på fiskebestande fra rådgivningsinstanser; International Council for the Exploration of the Sea (ICES), Northwest Atlantic Fisheries Organisation (NAFO) videnskabelige råd samt Grønlands Naturinstitut. Naalakkersuisut fastsætter de højst tilladte fangstmængder (total allowable catches - TAC) for alle arter på baggrund af beslutningsforslag med lovhjemmel i Inatsisartutlov om Fiskeri, Selvstyrets Bekendtgørelse om Licenser og Kvoter til Fiskeri og i henhold til forvaltningsplaner samt internationale aftaler. Sådanne forvaltningsspørgsmål, skal i henhold til den gældende Fiskerilov, sendes i høring hos Fiskerirådet¹. Høringen af sådanne forvaltningsspørgsmål er offentligt tilgængeligt på Naalakkersuisuts hjemmeside², hvor høringssvarene ligeledes vil være tilgængelige efter høringsfristen.

Figur 8: Oversigt over processen ved fastsættelse af højst tilladte fangstmængder (TAC)

I 2024 blev langt størstedelen af det kystnære fiskeri forvaltet med olympisk fiskeri, hvor alle fisker på en fælles kvote, og når denne er opfisket, ophører fiskeriet. Undtagelser hertil er rejer og hellefisk i område 47 for fartøjer, som har Individuelle Omsættelige Kvoter (IOK). For at få licens til fiskeriet skal man leve op til den relevante lovgivning og ansøge om licens via kommunerne. I det havgående

¹ Fiskerirådet er nedsat jf. Inatsisartutlov om fiskeri og består bl.a. af fiskeriets interesseorganisationer.

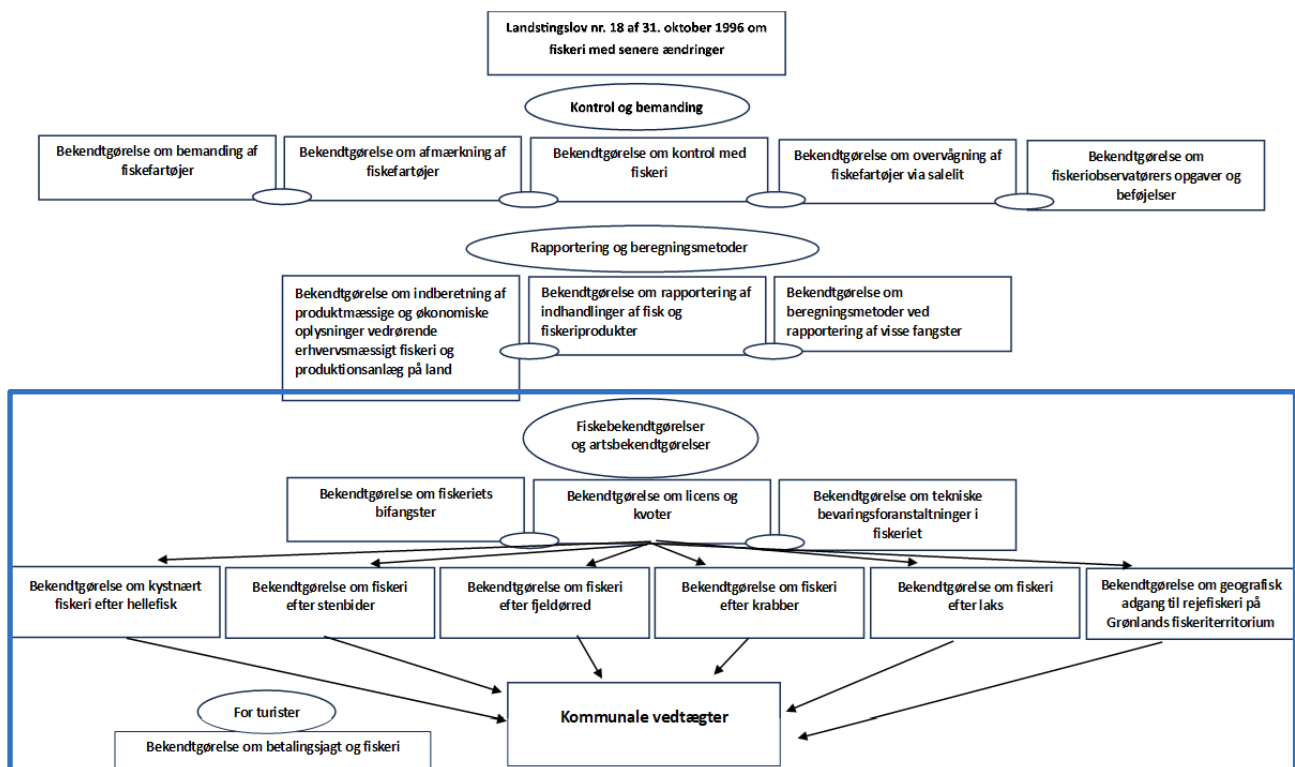
² Naalakkersuisut.gl

fiskeri ansøges der via Sullissivik om licens til et givent fiskeri, hvor der bliver påført en kvotemængde til licensen, som skal være opfisket inden årets udgang. De havgående kvoter fordeles af Naalakkersuisut i henhold til kriterierne i Bekendtgørelsen for Licenser og Kvoter.

Ud over de konkrete fiskerier og deres forvaltning, så er der en lang række opgaver, som muliggør fiskeriforvaltningen såsom udvikling og implementering af forvaltningsplaner for arterne, internationalt samarbejde og forhandlinger om fælles bestande og adgang til andre landes områder, innovation og projekter i fiskeriet, regional udvikling og erhvervsudviklingsstøtte, nye lovgivningsinitiativer samt den lovmæssige kontrol og overvågning af fiskeriet.

Lovgivning

Fiskeriet forvaltes efter gældende love, og i 2024 blev en ny fiskerilov vedtaget med ikrafttræden pr. 1. januar 2025, hvilket medførte et stort arbejde med at opdatere relevante bekendtgørelser. Figuren nedenfor illustrerer lovgivning på fiskeriområdet i 2024 og tidligere, hvor den farvede kasse angiver Fiskeriafdelingen i Departementet for Fiskeri og Fangsts ansvarsområde, hvorimod de resterende bekendtgørelser hører under Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrols ansvar. I 2024 har Departementet for Fiskeri og Fangst haft fokus på at gøre lovgivningen mere overskuelig ved at reducere antallet af bekendtgørelser ved at inkorporere artsbekendtgørelserne i bl.a. bekendtgørelsen om licenser og kvoter, fiskeriets bifangster, tekniske bevaringsforanstaltninger mm. Arbejdet pågår fortsat og vil blive beskrevet i årsberetningen for 2025.

Figur 9: Oversigt over lovgivningen på fiskeriområdet i 2024. Fiskeriafdelingens ansvarsområde er markeret ved den blå kasse.

Udvikling af lovgivningen på fiskeriområdet

Lovgivningsmæssigt udgør vedtagelsen af fiskeriloven åbenlyst den største enkeltbegivenhed og -faktor i 2024 indenfor fiskeriområdet.

Hensigten med indførelsen af loven er at sikre,

- etablering af rammer for fiskeriet, som sikrer en fair fordeling af udbyttet fra fiskerisektoren mellem samfundet og fiskeriaktøren – med den grundliggende forudsætning, at ressourcerne er samfundets ejendom;
- etablering af rammer for fiskeriet, som sikrer, at ressourcerne kan udnyttes i fremtiden, det vil sige, at den er til stede for kommende generationer (biologisk bæredygtighed);
- at rammerne for fiskeriet giver grundlag for det bedst mulige økonomiske udbytte (økonomisk bæredygtighed);
- at der i den forbindelse også tages hensyn til sociale, beskæftigelsesmæssige, lokale og regionale interesser;
- at armslængdeprincippet i forvaltningen overholdes (social bæredygtighed), samt
- etablering af rammer for gennemsigtighed i forvaltningen og i erhvervet, blandt andet gennem indsamling og offentliggørelse af data.

Disse principper har udmøntet sig i en lang række konkrete tiltag, som nu er en del af fiskerilovgivningen.

I forhold til princippet om, at ressourcerne er *samfundets ejendom* kan blandt de væsentligste tiltag nævnes

- at rettighederne til fiskeriet som det helt klare udgangspunkt, skal tilhøre aktører, som er tilknyttet Grønland;
- at en aktør ikke som sådan ejer sin adgang til ressourcen, og
- at retten til at udnytte ressourcerne modsvares af en pligt til at udnytte den, sådan at samfundet får gavn af den.

Princippet om at *TAC'erne ikke må overstige de mængder, der kan sikre en langsigtet reproduktion af bestanden* har blandt andet udmøntet sig i regler, som fastlægger,

- at kvotefri områder ikke anvendes i forvaltningen af kvoterede bestande;
- at den videnskabelige rådgivning skal være på højst mulige niveau;
- at rådgivningen skal tage udgangspunkt i bestande;
- at der skal udvikles forvaltningsplaner for alle væsentlige bestande i overensstemmelse med internationale standarder;
- at denne udvikling af forvaltningsplaner skal ske i samarbejde mellem forskere, brugere og forvaltere, og
- at forvaltningsplanerne ligger til grund for forvaltningen af de pågældende fiskerier.

Forudsætningerne for det *bedst mulige økonomiske udbytte* af fiskeriet er, at aktøren kender betingelserne for sit fiskeri. Aktøren skal vide, hvilke mængder, der er adgang til at fiske, han skal være sikker på, at ingen andre er i konkurrence med ham om disse mængder, han skal være sikker på, at han har adgangen til ressourcen i en tilpas lang periode fremover, og han skal kunne sælge den adgang han har – eller tilkøbe yderligere ressourcer.

Disse forudsætninger har i fiskeriloven ført til, at forvaltningsregimet *individuelle, omsættelige kvoter* anvendes for alle fiskerier, hvor det kan lade sig gøre. Det gælder ifølge loven rejefiskeri ved Vest- og Østgrønland, havgående fiskeri efter hellefisk ved Vest- og Østgrønland, kystnært fiskeri efter hellefisk i Forvaltningsområde 47 (frivilligt for joller) samt krabbefiskeri ved Vestgrønland. Loven giver dog mulighed for, at Naalakkersuisut kan lægge andre bestande ind under ordningen.

For det kystnære fiskeri efter hellefisk i Forvaltningsområde 47; Diskobugten, Uummannaq og Upernavik er jolle- og fartøjssegmentet, frivilligt for så vidt angår joller, omfattet af IOK-ordningen lagt sammen til ét, nemlig "IOK-segmentet", mens det andet segment udgøres af de joller, der fortsat er underlagt den olympiske ordning.

En væsentlig del af grundlaget for den nye fiskerilov består i ønsket om at *mindske koncentrationen af adgang til ressourcerne* i det havgående fiskeri. Økonomiske analyser har imidlertid dokumenteret, at spredning af fiskeriet på flere fartøjer vil føre til en forringelse af fiskeriets bidrag til velfærden i landet. Dette forhold gælder særligt i rejefiskeriet, men kan overføres på andre fiskerier også. På baggrund heraf indeholder loven rammer for spredning i ejerskabet på andre måder.

Løsningen har været en kombination af en række tiltag, herunder særligt

- sænkning af kvoteloftet, som begrænser aktørernes mulighed for at få adgang til kvoteandele i forhold til det nuværende niveau;
- indførelse af en regel om at indirekte ejerskab skal indgå i beregningen af kvoteandele, selvom dette ejerskab er mindre en 50%;
- indførelse af en regel om at begrebet "person" i forbindelse med ejerskab skal forstås som personen selv og hans/hendes nærtstående;
- tidsbegrænsning i adgangen til fiskerirettigheder;
- mulighed for Naalakkersuisut med passende varsel at hjemtage kvoteandele med henblik på genfordeling;
- åbning af mulighed for at pensionskasser kan blive medejere i fiskeriet, og
- indførelse af fælles rammer for fiskeri efter rejer på den vestgrønlandske bestand.

De foreslåede kvoteloffer giver således sikkerhed mod koncentration af kvoteandele på for få hænder, men de vil med stor sandsynlighed ikke i sig selv medføre en omfordeling af kvoteandele i forhold til den nuværende fordeling i det private fiskeri.

Kvoteloftet for enkeltpersoner er fastsat til 12,5%. Det betyder, at ingen enkeltperson må være i besiddelse af en kvoteandel, som overstiger 12,5%, når man beregner den ud fra personens direkte og indirekte ejerskab til kvoteandele. I den forbindelse er det vigtigt at holde sig for øje, at nærtstående ved beregningen udgør én person.

Nogle rederier og enkeltpersoner ejer imidlertid mere end henholdsvis 20% og 12,5% af de samlede kvoteandele, når indirekte ejerskab medregnes. Det betyder, at disse rederier og personer vil være nødt til at overdrage kvoteandele eller ejerskabsandele (aktier) i selskaber, som de er medejere af. Også her er der dog fastsat en overgangsordning på 10 år.

Som følge af princippet om, at ressourcerne er samfundets ejendom, vil Naalakkersuisut kunne hjemtage dele af aktørernes adgang til fiskeri, sådan at omfordeling og spredning af ejerskabet kan ske ad denne vej. Som nævnt ovenfor må det dog forventes, at en sådan omfordeling vil kunne have ikke ubetydelige konsekvenser for rederiernes økonomi og ressourcerenten, hvilket igen vil reducere samfundets udbytte af fiskeriet. Forudsætningen for hjemtagning af kvoteandele er under alle omstændigheder, at det sker under iagttagelse af almindelige forvaltningsretlige principper, herunder reglen om at lige skal behandles lige, og med et passende varsel, sådan at aktøren har mulighed for at indrette sig herefter.

Ved loven gives mulighed for pensionskasser at investere i fiskeriet. Sker dette, vil det med stor sandsynlighed føre til en faktisk spredning af ejerskabet.

I rejefiskeriet giver loven de nuværende kystnære fartøjer adgang til de vilkår, som i øjeblikket gælder for de havgående fartøjer, idet der er indført regler, hvorefter hele fiskeriet efter rejer ved Vestgrønland forvaltes ud fra samme rammebetingelser. Det betyder dog ikke, at der ikke kan være forskellige, konkrete regler i forhold til fartøjsstørrelser mv. Således indføres samtidigt via reglerne om tekniske bevaringsforanstaltninger begrænsninger i de store fartøjers fiskeri i bestemte, kystnære områder med henblik på beskyttelse af segmentet af mindre fartøjer og udsatte fiskesteder. Samtidigt er adgangen til overdragelse af kvoteandele begrænset, sådan at den ikke gælder overdragelse fra de nuværende kystnære rederier til de nuværende havgående rederier.

Armslængdeprincippet er indarbejdet i loven som et fast grundlag for forvaltningen af den.

Baggrunden for dette princip er, at der særligt inden for fiskeri- og fangstområdet i offentligheden er fokus på den politiske håndtering af enkeltsager og overholdelse af retsgrundsætninger i det politisk/administrative system, så som magtfordrejningslæren og lighedsprincippet.

Loven er en rammelov, og der er behov for et betydeligt antal bemyndigelsesbestemmelser, det vil sige bestemmelser, som giver Naalakkersuisut adgang til at udstede bekendtgørelser om det emne, som loven definerer; men de er i den nye lov væsentligt mere specifikke, end de var i den tidligere lov, og på den baggrund iagttages armslængdeprincippet.

Der er ikke i 2024 trådt bekendtgørelser i kraft med udgangspunkt i bemyndigelse i den nye fiskerilov. En række sådanne bekendtgørelser er trådt i kraft i 2025 og vil blive behandlet i beretningen for dette år.

Dataindsamling sker af to overordnede hensyn. For det første udgør gode data fundamentet for forvaltningen af fiskerierne, og de er nødvendige for at skabe overblik over omfanget af fiskerierne og den værdi, de tilfører samfundet. For det andet skaber indsamlingen og offentliggørelsen af data åbenhed om fakta i fiskerierne og dermed grundlag for en større grad af legitimitet for fiskerierne og i forvaltningen af dem.

Indsamlingen skal i størst muligt omfang ske automatisk og elektronisk, sådan at risikoen for indtastningsfejl minimeres, og sådan at der kan frigøres administrative ressourcer i den offentlige administration.

Loven har skabt klare principper og metoder for dataindsamling og for offentliggørelse af det indsamlede materiale, sådan at de overordnede hensyn kan tilgodeses.

Arbejdet med loven og de tilhørende bekendtgørelser har resulteret i markant færre bekendtgørelser som forhåbentlig vil gøre det nemmere for den enkelte fisker at tilgå relevant lovgivning.

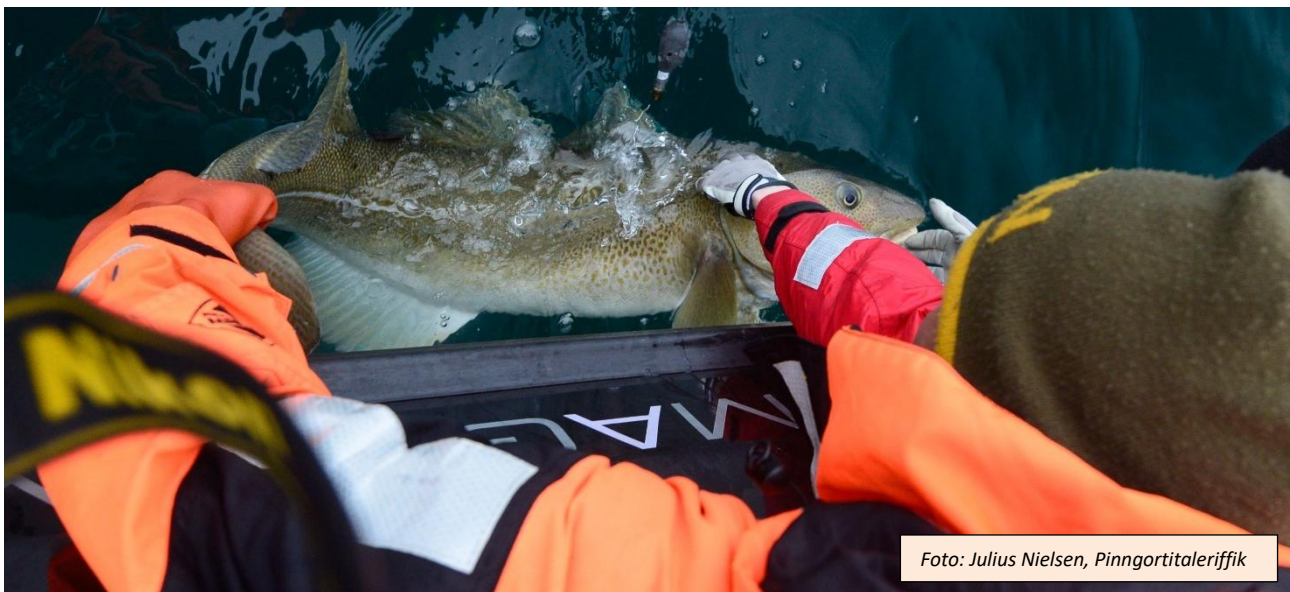

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Forvaltningsplaner

Landstingslov om fiskeri³ fastlægger de overordnede rammer for fiskeriforvaltningen i Grønland. Lovens formål er at sikre hensigtsmæssig og biologisk forsvarlig udnyttelse af fiskebestandene. Der skal lægges vægt på ressourcernes bevarelse og reproduktion, den rationelle og sæsonmæssigt bedste udnyttelse i overensstemmelse med sædvanlig biologisk rådgivning samt befolkningens rekreative behov.

Derudover skal der for det erhvervsmæssige fiskeri lægges vægt på forholdet mellem de disponible fangstmængder og kapaciteten i fiskeriet, samt på økonomiske og beskæftigelsesmæssig hensyn indenfor fiskerierhvervet, forarbejdningsindustrien og andre dertil knyttede erhverv.

På baggrund heraf, så er arbejdet med forvaltningsplaner et vigtigt element i fiskeriforvaltningen, da de sikrer en mere effektiv og stabil forvaltning af fiskeriet som, sikrer den bedst mulige udnyttelse af de fælles fiskeressourcer til fordel for hele det grønlandske samfund. Forvaltningsplanerne udarbejdes i tæt samarbejde med fiskerierhvervet, Grønlands Naturinstitut og Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrol. Der nedsættes arbejdsgrupper med repræsentanter for alle relevante interessenter som udarbejder eller reviderer forvaltningsplaner på basis af de fastlagte retningslinjer for forvaltningsplaner for fiskeri i Grønland⁴.

Hvert år besluttet i samarbejde med Fiskerirådet hvilke forvaltningsplaner der skal arbejdes med i det kommende år, samt hvilke forvaltningsplaner der skal udarbejdes. En prioriteringsliste opdateres i den forbindelse sammen med Fiskerirådet.

I løbet af 2024 er der blevet færdiggjort fire forvaltningsplaner til ikrafttrædelse i 2025. I Tabel 1 fremgår alle forvaltningsplaner, som var gældende i 2024 og i Tabel 2 fremgår de forvaltningsplaner, som træder i kraft i 2025 (forvaltningsplanerne ses på og hentes fra Naalakkersuisuts hjemmeside⁵):

Tabel 1: Gældende forvaltningsplaner i 2024

Art	Fiskerisegment	Område	Gyldighedsperiode
Hellefisk	Havgående	Vestgrønland	2021-2025
Rejer	Havgående og Kystnært	Vestgrønland	2021-2025
Stenbider	Kystnært	Vestgrønland	2021-2025
Laks	Kystnært	Hele Grønland	2021-2025
Hellefisk	Havgående	Østgrønland	2023-2027
Torsk	Havgående	Østgrønland	2024-2028
Snekrabbe	Havgående og kystnært	Vestgrønland	2022-2026

³ Landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri: [ltl 18 1996](#)

⁴ Retningslinjer for forvaltningsplaner for fiskearter i Grønland:
[da kalaallit nunaanni aalisakkanut assigiinngitsunut agutsinissamik pilersaarutitut najoqqutassat.pdf](#)

⁵ [Forvaltningsplaner](#)

Tabel 2: Forvaltningsplaner færdiggjort i 2024

Art	Fiskerisegment	Område	Status	Gyldighedsperiode
Hellefisk	Kystnært	Hele Grønland	Ny	2025-2029
Rødfisk	Havgående	Østgrønland	Ny	2025-2029
Snekrabbe	Kystnært og havgående	Vestgrønland	Revision	2025 - 2029
Torsk	Havgående og kystnært	Hele Grønland	Ny ⁶	2025-2029

Forvaltningsplan for torsk i Grønland

I 2023 kom der en ny rådgivning til torsk. Undersøgelser har vist, at der er fire bestande, som blander sig særligt i Øst- og Vestgrønland samt at der er to gydende bestande nord for Nuuk og Syd for Nuuk. Det betyder, at man i Øst- og Vestgrønland, fisker på alle fire gydende bestande. Tidligere har der ikke været en forvaltningsplan i det kystnære fiskeri efter torsk, mens der i det havgående fiskeri har været en forvaltningsplan for torsk siden 2020, som er blevet revideret flere gange. For at tage højde for, at bestandene blander sig, blev der som noget nyt udarbejdet en fælles forvaltningsplan for torsk i Grønland i det kystnære og havgående fiskeri.

Fiskeriet efter torsk er livsgrundlaget for mange i Grønland og er ikke blot økonomisk funderet, men har i allerhøjeste grad rodfæste sociokulturelt, der gør at fiskeritrykket i dag er markant højere end rådgivningen. Målet med forvaltningsplanen er, at fiskeriet forvaltes bæredygtigt, TAC skal derfor på sigt nærme rådgivningen. Samtidig forsøger TAC-modellen i forvaltningsplanen at tage højde for modstridende opfattelser af bestandens tilstand ved at indarbejde både rådgivning og fangster i modellen. Det kystnære torskefiskeri er af afgørende betydning for fiskerne og samfundet. Derfor er der blevet indarbejdet et krav for, hvor meget TAC må variere fra år til år. Det blev besluttet, at TAC maksimalt må variere med 10 % fra år til år. Der vil blive afholdt en midtvejsevaluering efter ca. 2,5 år efter, at forvaltningsplanen er trådt i kraft.

Der vil blive udarbejdet årlige torskerapport, hvori der - som noget nyt – inddrages og beskrives brugerviden fra både kystnære og havgående fiskere.

Forvaltningsplan for rødfisk i Østgrønland

I 2024 blev der udarbejdet en forvaltningsplan for rødfisk for første gang. Selvom det kun er udenlandske fartøjer, der fisker rødfisk som målart i Østgrønland, bliver rødfisk fanget som bifangst i større mængder i torskefiskeriet for grønlandske fartøjer. Derfor bliver der oprettet rødfiskekvoter for at overholde bifangstreglerne, og for at kunne fiske kontinuerligt efter torsk i Østgrønland.

Hovedformålet med forvaltningsplanen er at sikre en bæredygtig forvaltning af to rødfiskearter, stor rødfisk (*Sebastes norvegicus*) og dybhavsrødfisk (*Sebastes mentella*). De to arter blev tidligere forvaltet ved en fælles TAC selvom rådgivningen er vidt forskellige for de to.

⁶ Afløser forvaltningsplan for havgående torsk i Østgrønland

I forvaltningsplanen er der udarbejdet to forskellige forvaltningsstrategier for de to rødfigearter. For stor rødfig fastholder man udnyttelsesraten på et niveau, der er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet og som genererer maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) på lang sigt. For dybhavsrodfig tager man udgangspunkt i forsigtighedsprincippet, som ved starten af forvaltningsplanens gyldighedsperiode, er at der ikke bør forekomme fiskeri af demersal dybhavsrodfig i Østgrønland.

I næste afsnit kan der ses en oversigt over alle kommercielle arter/bestande og deres forvaltningsmæssig status med udgangspunkt i 2024:

Forvaltningsplan for krabber

I 2024 påbegyndte arbejdet med at revidere den tidligere krabbeforvaltningsplan. Krabbefiskeriet er et af de fiskerier, som med den nye Fiskerilov, overgår til IOK fiskeri, hvilket der var behov for at tilpasse i forvaltningsplanen. Derudover var der nogle ønsker fra erhvervet om at lave nogle tilpasninger ift. at imødegå nogle uhensigtsmæssigheder. Det betyder blandt andet, at de havgående og kystnære områder blev lagt sammen, hvorved man gik fra 12 til 6 forvaltningsområder. Denne ændring medfører også, at der ikke længere kan foregå forsøgsfiskeri i Vestgrønland, da der nu er fastsat en TAC for alle forvaltningsområder. Yderligere blev reglerne omkring escape windows revideret i henhold til anbefalinger fra en arbejdsgruppe.

Forvaltningsplan for kystnær hellefig

Forvaltningsplanen for kystnær hellefig har været under udarbejdelse over en længere periode, men i 2024 blev den færdiggjort efter ca. 2 års arbejde. Det kystnære fiskeri efter hellefig er økonomisk og sociokulturelt et meget vigtigt kystnært fiskeri, og derfor har det været vigtigt at arbejde grundigt med udfordringerne samt lægge en langsigtet plan. Forvaltningsplanen har til hensigt at fastsætte rammerne for et stabilt, samfundsøkonomisk og på sigt biologisk bæredygtigt fiskeri efter hellefig kystnært i hele Grønland. I forhold til forvaltningen af det kystnære fiskeri efter hellefig, så vil forvaltningsplanen indføre regulering ift. fastsættelse af TAC, herunder en løbende tilpasning af TAC og inddragelse af mere brugerviden i forvaltningen af fiskeriet. Generelt indfører forvaltningsplanen en ny tilgang, hvor forvaltningstiltag besluttet i tæt dialog med interessenterne. Derudover beskriver forvaltningsplanen rammerne for forvaltningen af det kystnære hellefigefiskeri. Fiskeriet efter kystnær hellefig bliver også påvirket af den nye fiskerilov, da der gives mulighed for, at de jollefigkere der ønsker, kan overgå til IOK ordning i forvaltningsområde 47. Dette er der også taget hensyn til i forvaltningsplanen.

Indsatser og projekter inden for fiskeriforvaltningen

Dette kapitel gennemgår de forskellige initiativer og projekter, som er blevet udført i fiskeriforvaltningen i løbet af 2024.

Udviklingsplan for Østgrønland

I 2024 godkendte Naalakkersuisut *Udviklingsplan for fiskeriet i Østgrønland 2024-2030*. Planens vision er at sikre en økonomisk, social og videnskabelig bæredygtig udvikling af fiskeriet, som skal bidrage til selvforsørgelse, selvforsyning og beskæftigelse i Østgrønland.

Udviklingsplanen er opbygget med 9 målsætninger, som fremgår af Figur 10. Inden for hver målsætning er der opstillet konkrete aktiviteter og initiativer for planperioden 2024-2030.

Mål 1: Erfaringsopbygning ift. fiskeri

Mål 2: Forbedring af udstyr og redskaber til fiskeri

Mål 3: Forbedring af data og viden om fiskeriet i Østgrønland

Mål 4: Udvikling af indhandling

Mål 5: Forbedring af de forvaltningsmæssige rammer for fiskeriet i Østgrønland

Mål 6: Forbedret infrastruktur i Østgrønland

Mål 7: Øget rentabilitet i det kystnære fiskeri i Østgrønland

Mål 8: Oprettelse af en styregruppe som skal sikre implementering af udviklingsplanen

Mål 9: Igangsættelse af udviklings- og innovationsprojekter inden for fiskeri i Østgrønland

Figur 10: De overordnede målsætninger for udviklingsplanen

Aktiviteter og initiativer 2024

I 2024 blev der afholdt et seminar for fiskerne i Østgrønland som opstart på arbejdet med udviklingsplanen. Seminaret blev afholdt i Tasiilaq, hvor fiskerne blev præsenteret for udviklingsplanen og dens målsætninger, der var kursus omkring fiskeri efter hellefisk og stenbider, hygiejne-kursus og præsentation om mulighederne for ESU-støtte. Derudover præsenterede Royal Greenland A/S og Arctic Prime Fisheries ApS om indhandlingsmuligheder. Der var også gruppearbejde, hvor fiskerne bød ind med udfordringer og aktiviteter, som de gerne så igangsat, f.eks. yderligere kurser.

Udover seminaret har Departementet for Fiskeri og Fangst nedsat en styregruppe bestående af fiskere, kommune og indhandlingssteder der sammen med Departementet får ansvaret for opfølgningen på initiativerne i udviklingsplanen samt for at udarbejde en evaluering og et udkast til en ny plan fra 2031.

Der er også i samarbejde med KNAPK og Kommuneqarfik Sermersooq nedsat en erfaringsudviklingsgruppe (ERFA-gruppe) af fiskere fra Øst- og Vestgrønland, som skal udveksle erfaringer med hinanden. Departementet for Fiskeri og Fangst har etableret ét forvaltningsområde for alt kystnært fiskeri i Østgrønland, hvilket sikrer, at man kan iværksætte fokuserede tiltag for forvaltningen af fiskeriet i Østgrønland.

Der skal fra 2025 årligt udarbejdes en rapportering vedrørende opfyldelsen af mål og delmål.

Arbejdsgruppe for Sydgrønland

I 2022 nedsatte Naalakkersuisut en arbejdsgruppe med et kommissorium, som skal arbejde med fiskerirelaterede udviklingsmuligheder i Sydgrønland. Arbejdsgruppens formål er at se på, hvilke tiltag der kan gennemføres for at understøtte udvikling af fiskeri og fangst i Sydgrønland. I perioden 2022-2024 blev medlemmerne til arbejdsgruppen derfor opfordret til selv at komme med ideer til projekter samt til at søge om midler til projekter, der kan fremme udvikling i Sydgrønland. På trods af opfordringen er der ikke ansøgt om meget eller modtaget input.

Inatsisartut har bevilget midler til fiskeriudvikling igennem konto 50.01.20. I 2024 blev der bevilget 1.515.000 kr., hvoraf 1.135.000 kr. var til Østgrønland og 165.000 kr. til andre projekter, heraf blev der udbetalt 45.873 kr. til Sydgrønland.

Departementet for Fiskeri og Fangst har ikke holdt flere møder eller taget initiativ til yderligere tiltag, da der ikke er modtaget input fra fiskerne i Sydgrønland. På den baggrund har ressourcerne været prioriteret til andre opgaver, herunder arbejdet med fiskeriloven og implementeringen heraf. Departementet har lagt vægt på, at projekter skal komme fra de lokale og ikke fra forvaltningen.

Udviklingspulje 50.01.20

Finanslovskonto 50.01.20 anvendes som en udviklingspulje med bevillinger til undersøgelses-, udviklings- og informationsprojekter samt relevante kurser inden for fiskeri- og fangstområdet. Herunder med henblik på at fremme den biologiske forskning efter nye kommercielle arter, samt understøttelse af andre biologiske undersøgelser. Der er i finansloven afsat midler til fiskeriprojekter, fangstprojekter og harpungranater.

I 2024 blev der afsat 1.165.000 kr. til fiskeriprojekter, hvoraf 1 mio. kr. var øremærket til fiskeriudviklingstiltag i Østgrønland. Efter afholdelse af seminar i Tasilaq modtog Departementet mange ansøgninger fra fiskerne i Østgrønland, hvoraf ikke alle kunne imødekommes pga. mangel på midler. Derfor blev der ansøgt om en budgetneutral tillægsbevilling på 350.000 kr. fra en anden finanslovskonto. Dermed var der i 2024 1.515.000 kr. til fiskeriprojekter, hvoraf 1.350.000 kr. var øremærket Østgrønland.

Tabel 3: Bevilling og forbrug for udviklingspulje 50.01.20 i kroner

Udviklingspulje 50.01.20	
Kontoens bevilling	1.165.000,00
Tilført ekstra midler pr. ultimo juni 2024	350.000,00
Kontoen indhold i alt	1.515.000,00
Samlet Forbrug	1.514.990,07
Restbeløb	10,00

Tabel 4: Projekter udført med midler for udviklingspulje 50.01.20

Dato	Projekt	Antal	Sted	Beløb (kr.)
21-04-2024	Fiskeriseminar i Tasiilaq	15	Tasiilaq	348.413,00
15-05-2024	Tørfiskebanker til Sydgrønland		Qaqortoq	22.852,00
04-06-2024	Tørfiskebanker til Sydgrønland		Narsaq	23.021,00
23-05-2024	Radio spot: oplysningskampagne om melding af bifangst		Vestgrønland	20.000,00
05-06-2024	Udviklingsmidler til Østgrønland - første runde	12	Østgrønland	742.983,00
08-07-2024	Udviklingsmidler til Østgrønland - anden runde	3	Østgrønland	172.910,00
0X-07-2024	Informationskampagne om laks: sms, sermitsiaq, motoori, radiospot		Hele Grønland	82.812,07
22-10-2024	Udviklingsmidler til Østgrønland - tredje runde	1	Østgrønland	66.999,00
19-11-2024	Udviklingsmidler til Østgrønland - fjerde runde	1	Østgrønland	35.000,00
Samlet Forbrug				1.514.990,07

Ud fra ovennævnte tabel 4: Projekter udført med midler fra udviklingspulje 50.01.20 for Østgrønland var der i alt 15 fiskere, der deltog under fiskeriseminaret 2024 i Angmassalik. Mens under hele 2024 var der i alt 17 ansøgninger og godkendte efter fiskeriudstyr, som bruges til at fiske efter kommercielle arter, dvs. de arter der modtages fra fabrikkerne i Østgrønland. Hovedarterne som fabrikkerne modtager er især hellefisk og torsk. Samtlige ansøgninger fra Østgrønland i 2024 fik bevilling.

Kortlægning af erhvervsudviklingsstøtte-området

Lovgivningen på erhvervsudviklingsstøtte-området er af ældre dato, og der er derfor behov for at se på en modernisering af lovgivningen samt effektivisering af sagsgange. På den baggrund igangsatte Departementet en kortlægning af området for de sidste 15 år for at sikre sig et stærkt

grundlag til at vurdere moderniseringsbehov og effektiviseringsmuligheder. Kortlægningen gennemføres af en ekstern konsulent, som blandt andet vurderer, om man i sagsbehandlingen har levet op til lovgivningernes formål, hvilke midler der har været bevilliget samt, hvordan de er blevet udmøntet, og om midlerne er udnyttet. Derudover skal konsulenten komme med forslag til tilpasninger eller overvejelser, som man kan tage i forbindelse med revidering af lovgivningen samt effektivisering af sagsbehandlingen.

Kortlægningen blev igangsat i oktober 2024 og forventes afsluttet inden sommeren 2025.

Erhvervsudviklingsstøtte for fiskere

Erhvervsstøtteudvikling, ESU, har til hensigt at yde tilskud til udvikling og fremme af det kystnære fiskerierhverv, herunder at lette adgangen for nye aktører til erhvervet, forbedre fiskeriets effektivitet, konkurrenceevne og løbende tilpasninger af fiskerikapaciteten til ressourcen samt fremme innovative tiltag til gavn for det grønlandske fiskeri.

Under ESU findes følgende tilskudsmuligheder:

- Tilskud til køb af nybygget eller brugt kystnært fartøj (over 6 meter)
- Tilskud til køb af jolle (under 6 meter)
- Genetableringsstøtte for erhvervsrelaterede tab forårsaget af tingskade, bortkomst af udstyr eller sygdom eller anden legemlig betinget uarbejdsdygtighed
- Genetableringsstøtte kan ydes i særlige tilfælde for tab forårsaget af klimatisk betinget vanskeligheder eller anden katastrofelignende hændelse
- Tilskud til ophugning af forældet fartøj (over 6 meter, 5 BRT / 8 BT)
- Tilskud til afdrag på ESU-lån
- Tilskud til nyskabende pilotprojekter som f.eks. forsøgsfiskeri, udvikling af fiskeredskaber og produktionsprocesser.

Tilskud til køb af fartøj over 6 meter

Fiskerifinansieringspuljens formål er at yde tilskud til udvikling og fremme af fiskerierhvervet samt lette adgangen for nye aktører. Tilskud kan ydes til den løbende modernisering og effektivisering af det kystnære fiskeri. Tilskud igennem denne ordning kan alene ydes til nyanskaffelser eller brugte fartøjer, som vurderes tilstrækkelig effektive og moderne til at opretholde et effektivt og konkurrencedygtigt fiskeri på langt sigt.

Der kan ydes tilskud på 20% til fartøjer i det kystnære rejefiskeri og 40% til fartøjer i kystnært fiskeri efter andre arter end rejer. Ansøgeren skal således finansiere den resterende del af købet, og i reglen foregår dette ved en kombination af eget indskud og fremmedfinansiering f.eks. fra banken. Ansøgeren skal ifølge loven som minimum have et eget indskud på 10% af projektsummen.

Det særlige ved fiskerifinansieringspuljen i forhold til finanslovsbevillingen er, at ubrugte midler forbliver i puljen. I 2024 blev der af Inatsisartut afsat 10,7 mio. kr. til fiskerifinansieringspuljen. Ved køb af brugte fartøjer udbetales tilskuddet ved købet, og ved køb af nybygninger udbetales

tilskuddet oftest i rater i henhold til kontrakten med værftet. Dermed udbetales tilskuddet oftest over flere finanslovsår.

I 2024 modtog Departementet for Fiskeri og Fangst 13 ansøgninger om tilskud til køb af fartøj. Der blev godkendt 9 ansøgninger.

Tabel 5: Oversigt over tilskud til køb af fartøj over 6 meter

Formål	Fiskeriets målart	Fartøjets størrelse BT	Tilskud i kr.
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk, stenbider	Poca 770	470.876
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk	Poca 770	348.911
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk, stenbider	Poca 770	401.284
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk	7,9 BT	1.987.200
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk, stenbider	17,4 BT	800.000
Køb af fartøj	Hellefisk, torsk, stenbider	3 BT	500.000
Tillæg til fartøjstilskud	Hellefisk, torsk	Poca 770	46.608
Køb af motor		Poca 770	116.800
Køb af motor		Poca 770	78.000
Tilskud total			4.749.679,00

Tilskud til køb af jolle (under 6 meter)

Formålet med erhvervsfremmeordningen for fiskere og fangere er at fremme et effektivt og konkurrencedygtigt fiskeri- og fangsterhverv ved tiltag der har en langsigtet beskæftigelseseffekt og gennem initiativer, der på sigt anses for at have en positiv samfundsøkonomisk effekt. Loven giver mulighed for at yde erhvervsfremmetilskud til personer eller selskaber med ret til at udøve fiskeri eller fangst i Grønland.

Det fremgår af erhvervsfremmeloven, at tildeling af tilskud til anskaffelse af erhvervsjoller, herunder udstyr samt påkrævet sikkerhedsudstyr, sker efter et samlet skøn i finansårets 3. måned, hvor der foretages en prioritering efter de hensyn, der fremgår af loven. Hensigten med erhvervsstøtten er at give mulighed for at understøtte fangst og det mindre tunge fiskeri i områder, hvor der ikke er mange alternative beskæftigelsesmuligheder. I denne prioritering skal tilskud til erhvervsjoller til fiskeri, primært ydes til områder, hvor fiskerikapaciteten er lav. Tilskuddet skal medvirke, til at modtageren opnår mulighed for selvforsørgelse. På baggrund af denne prioritering tildeles det antal tilskud, som finanslovsbevillingen giver mulighed for.

Derudover er der et særligt hensyn til Qaanaaq, Østgrønland og Kommune Kujalleq som følge af erfaringsvis lavere indtjeningsmuligheder, og dette betyder, at ansøgere fra disse områder kan modtage 84% i tilskud til køb af en jolle med udstyr, hvorimod ansøgere fra det øvrige Grønland kan

modtage 75% i tilskud. Ordningen giver ikke mulighed for fuld finansiering, og derfor skal ansøgerne altid løfte den resterende finansiering.

Udmøntning af tilskud i 2024

Tabel 6: Antal ansøgere og tildelte tilskud i 2024

Antal ansøgere	20
Tildelte tilskud	12

I 2024 var det ud fra de ansøgte projekter og prioriteringen i henhold til lovgivningen muligt at give tilskud til køb af 12 joller med udstyr. Der var afsat 2.884.000 kr. på finanslovskonto 51.07.40 rente og afdragsfrie udlån (tilskudsbevilling) til jolletilskud i 2024.

Som det fremgår af den nedenstående tabel, så kan det konstateres at prioriteringen af jolletilskud og den geografiske fordeling i høj grad har opfyldt lovens formål. Herunder hensynet til fangst og fiskeri i områder med lavere fiskerikapacitet samt områder i Grønland, hvor der er begrænset alternative beskæftigelsesmuligheder.

Tabel 7: Antal tilsagn fordelt over bopæl i 2024

Bopæl	Antal tilsagn
Qaanaaq	2
Aappilattoq Avannaa	1
Ikamiut	1
Atammik	2
Qaqortoq	2
Aapilattoq Kujatta	2
Tasiilaq	1
Kuummiut	1
I alt	12

Det er svært at måle de langsigtede effekter af jolletilskudsordningen, men der er ingen tvivl om at de 12 erhvervsjoller, som der er givet tilskud til i 2024, har haft stor betydning for tilskudsmodtagerne, og derved givet personerne mulighed for selvforsørgelse.

Genetableringsstøtte

Formålet med genetableringsstøtte er, at fiskere og fangere hurtigt kan genindtræde i deres erhverv i en situation eller på grund af en hændelse som gør det svært at opretholde sit erhverv. Genetableringsstøtten skal dermed sikre, at de undgår at være modtagere af offentlig hjælp. Der er tale om støtte i forbindelse med tab og ikke fuld dækning af tab, der kan udbetales mellem 2.000 kr. og 25.000 kr. I særlige tilfælde kan Naalakkersuisut dog udbetale mere end 25.000 kr. Der udbetales støtte, indtil puljen er opbrugt.

Genetableringsstøtte fremgår af finanslovskonto 51.01.04 genetableringsstøtte (tilskudsbevilling).

Tabel 8: Oversigt over genetableringsstøtte i 2024

Finanslovsbevilling	Midler udmøntet	Resterende midler	%-vis udnyttelse
3.052.000 kr.	2.844.881,11 kr.	207.118,89 kr.	93,2 %

I 2024 blev en ændringslov vedrørende Landstingslov om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug behandlet i Inatsisartut, og denne ændring trådte i kraft 1. januar 2025.

Genetableringsstøtte ved erhvervsrelateret tab

Fiskere og fangere kan få udbetalt genetableringsstøtte for erhvervsmæssigt tab eller nærliggende risiko for tab forårsaget af:

- 1) Tingskade, f.eks. ødelagt eller skadet motor, bygning, båd eller udstyr (der kan ikke udbetales genetableringsstøtte for skader som følge af slitage eller manglende vedligeholdelse),
- 2) Bortkomst af erhvervsrelateret udstyr, f.eks. mistede redskaber som garn
- 3) Alvorlig sygdom eller uarbejdsdygtighed som har betydet mistet materiel eller at materiel er gået i forfald, fordi man ikke har været i stand til at vedligeholde det.
- 4) Generelle erhvervsmæssige hindringer som ekstraordinære situationer eller hændelser som f.eks., at hundefoder ikke er tilgængeligt enten pga. manglende ressourcer eller unormale prisstigninger.

Tabel 9: Oversigt over genetableringsstøtte ved erhvervsrelateret tab

Antal ansøgninger	Antal tilsagn	Midler udmøntet
144	83	1.601.522,80 kr.

Genetableringsstøtte ved klimatisk betinget vanskeligheder

Der kan også ydes genetableringsstøtte i form af økonomisk hjælp, hvis klimatisk betingede vanskeligheder eller katastrofeligende hændelser har en sådanne karakter, at de er truende for den pågældendes økonomiske muligheder for fortsat at drive erhverv. Dette kunne f.eks. være følgende:

- at fiskere eller fangere som ikke kan fiske og fange på grund af for lidt eller meget is,
- eller at fangstdyrene rammes af sygdomme, som gør fangst svært eller umuligt.

Der skal være tale om en situation eller hændelse, som påvirker flere personer og ikke blot en person. Hver ansøgning vurderes enkeltvis.

Tabel 10: Oversigt over genetableringsstøtte ved klimatisk betinget vanskeligheder

Antal ansøgninger	Antal tilsagn	Midler udmøntet
138	40	1.243.288,31 kr.

I 2024 har det særligt været problemer med storis i Sydgrønland og problemer med manglende is i Qaanaaq-området, som har givet anledning til at udbetale genetableringsstøtte. Der blev udbetalt støtte til 11 personer i Aappilattoq og 1 i Qassimiut på baggrund af problemer med storis. I dette tilfælde benyttede Naalakkersuisuts sig af muligheden i §4, stk. 2 til at tildele 6 af fiskerne mere end 25.000 kr. Fiskerne fik tildelt mellem 44.000 – 198.000 kr. på baggrund af, at indhandlingsstedet i Aappilattoq havde været lukket i 97 hverdage pga. af storis, hvor fiskerne derfor ikke kunne fiske eller indhandle. I efteråret fik 26 personer fra Qaanaaq tildelt genetableringsstøtte på grund af manglende is, som betød, at de ikke kunne fiske og fange.

Ophugningsstøtte

Muligheden for at få tildelt ophugningsstøtte hører under fiskerifinansieringspuljen og dermed finanslovkonto 50.06.50 fiskerifinansieringspulje. Ordningen er rettet mod fiskefartøjer, som er minimum 25 år gamle, har deltaget i grønlandsk fiskeri og med en størrelse over 5 BRT⁷/8 BT⁸ eller under 75 BRT/120 BT. Naalakkersuisut nedsætter et udvalg, som træffer afgørelser i sager vedrørende ophugningsstøtte. Ud fra en konkret vurdering og en prioritering, hvor der indgår følgende kriterier: fartøjets alder og tonnage, fartøjet tidligere fangst, antal fartøjer eller licenser i visse geografiske områder, og den tid ansøgeren har været ejer af fartøjet. Tilskuddets størrelse fastsættes på baggrund af nærmere bestemt beregningsmodel i forhold til fartøjets størrelse og alder. Tilskud kan maksimalt udgøre 100% af fartøjets værdi, og hertil fastsættes fartøjets værdi af uvildig takstmand. Ophugningsstøtten bliver først udbetalt, når fiskefartøjet er fysisk ophugget.

Der har i lange perioder været få ansøgninger med kvalificerede fartøjer, og i nogle tilfælde tager ansøgeren ikke imod muligheden for ophugningsstøtte, da beløbet måske ikke er tilstrækkeligt for ansøgeren f.eks. på grund af ESU-gæld eller indkøb af andet fartøj, der også skal dækkes.

Tabel 11: Oversigt over ophugningsstøtte

Antal tilskud	Tilskud udbetalt
1	940.000 kr.

⁷ BRT - Bruttoregisterton (ældre rummål for fartøjsstørrelse)

⁸ BT - Bruttoton (ny rummål for fartøjsstørrelse)

Eftergivelse af ESU-gæld

I henhold til erhvervsfremmeloven skal Naalakkersuisut eftergive gæld til fiskere og fangere, som er over 60 år eller modtager alderspension, hvis de ikke længere er erhvervsaktive i fiskeri og fangst, og hvor de ikke længere ejer det fartøj, som de har fået ESU-lån til. Eftergivelse af gæld indebærer, at de ikke længere kan deltage i erhvervsfiskeri.

I 2024 modtog Departementet for Fiskeri og Fangst 16 ansøgninger om eftergivelse af gammel ESU-gæld. Alle ansøgerne levede op til kravene i lovgivningen og fik dermed samlet eftergivet gæld for 6,7 mio. kr.

Tabel 12: Oversigt over eftergivelse af ESU-gæld

Antal eftergivelser af gæld	Samlet eftergivet gæld
16	6.709.298,48 kr.

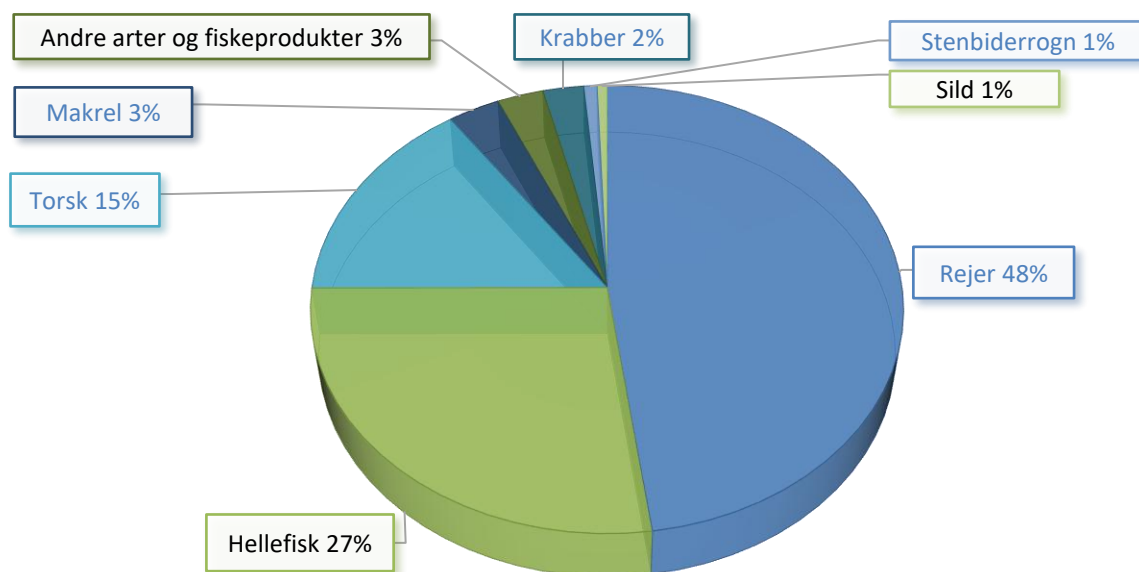

Økonomisk udvikling i fiskeriet

Foto: Rebekka Nygård Bak

Værdi af eksport

Værdien af den samlede grønlandske eksport var i 2024 5,2 mia. kr., hvoraf eksport af fisk og skaldyr udgjorde 97 % svarende til ca. 5,1 mia. kr. Fiskeriets relative andel af den samlede eksport, har været stigende over perioden fra 92% i 2020 til 97% i 2025. Det betyder omvendt, at andre erhverv bidrager med relativt mindre til eksporten i samme periode. Dette understreger samfundets store økonomiske afhængighed af fiskeriet, og deraf følgende sårbarhed overfor udsving i fangster og priser på verdensmarkedet. Figuren nedenfor viser værdien af eksporten af fisk og skaldyr i 2024 fordelt på arter, i det omfang der er relevante mængder.

Figur 11: Værdi af eksport af fisk og skaldyr 2024 fordelt på arter

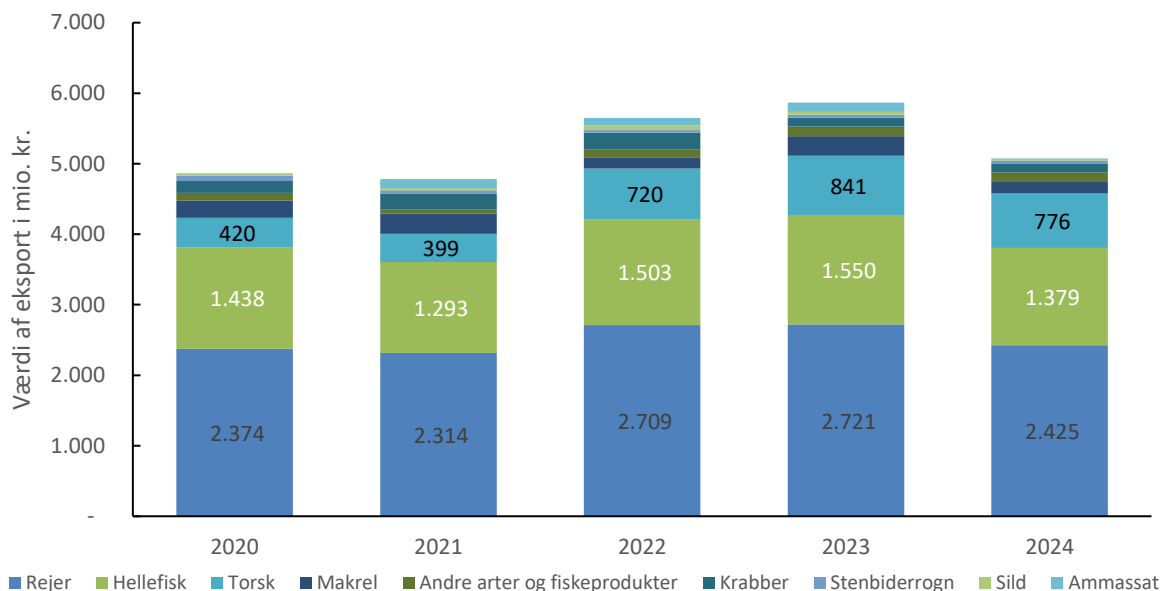
I 2024 udgjorde rejer 48% af den samlede eksportværdi af fisk og skaldyr. Dette svarede til 2,4 mia. kr., hvilket var et fald på 296 mio. kr. i forhold til 2023, hvor værdien var på 2,7 mia. kr. Samtidig, er den andel, værdien af rejer udgør af den samlede eksport af fisk og skaldyr, forøget fra 46 % i 2023 til 48 % i 2024.

Hellefisk udgør 27% af den samlede værdi af eksport af fisk og skaldyr., hvilket i 2024 var 1,4 mia. kr. I forhold til 2023, er værdien 172 mio. kr. lavere i 2024. Samtidig er hellefiskens andel af den samlede eksportværdi af fisk og skaldyr forøget marginalt, fra 26% i 2023 til 27% i 2024.

Torsk udgør 15% af den samlede værdi af eksport af fisk og skaldyr i 2024. Der blev eksporteret torsk for 776 mio. kr. i 2024, hvilket er 65 mio. kr. lavere end i 2023. Den relative andel af værdien af torsken er steget fra 14% i 2023 til 15% i 2024.

Tilsammen udgør de tre arter rejer, hellefisk og torsk 4,6 mia. kr. i 2024, hvilket svarer til 90% af den samlede værdi af eksporten af fisk og skaldyr. Alle tre arter udgør en relativt større andel i 2024,

selvom værdien er faldet, dette skyldes, at der samtidig er sket et relativt større fald i værdien af makrel og lodde. I 2024 blev der ikke fisket lodde.

Figur 12: Værdi af eksport fordelt på arter i mio. kr. 2020-2024

Figuren ovenfor viser værdien af eksporten, i mio. kr. i perioden 2020-2024 fordelt på arter. Den samlede værdi er nogenlunde uændret fra 2020 til 2021 på omkring 4,8 mia. Kr., hvorefter den steg til hhv. 5,6 og 5,9 mia. kr. i 2022 og 2023. I 2024 faldt værdien til ca. 5,1 mia. kr. Sammenholdt med 2023 er der som beskrevet ovenfor, sket et fald i værdien af de tre primære arter.

Det bemærkes at rejer, hellefisk og torsk alle år udgør 87% - 90 % af den samlede eksportværdi af fisk og skaldyr over perioden 2020-2024. Observationen ovenfor i forhold til 2024, er derfor ikke afvigende i forhold til 2020-24. Rejer er efterfulgt af hellefisk og torsk de mest værdifulde fisk og skaldyr alle år over perioden:

- Værdien af rejer har svinget imellem 2,3 og 2,7 mia. kr. over perioden 2020-2024.
- Værdien af hellefisk har svinget imellem 1,3 og 1,6 mio. kr. over perioden 2020-2024
- Værdien af torsk har svinget imellem 399 mio. kr. og 841. mio. kr. over perioden 2020-2024.

Gennemsnitlige eksportpriser fra produktionsfartøjer

Nogle af fartøjerne i flåden er så store, at de har fabrikker ombord, som producerer dele af fangsten og eksporterer det direkte udenom indhandlingsstederne. Imens der er indhandlingspligt på 25 % for havgående hellefisk og rejer i Vestgrønland samt på havgående torsk i Østgrønland for Royal Greenland A/S og Arctic Prime Fisheries ApS. Det kystnære rejefiskeri har 100 % indhandlingspligt. Tabellen nedenfor viser gennemsnitlige eksportpriser på de tre vigtigste kommercielle arter for perioden 2020-2024.

Tabel 13: Udvikling i gennemsnitlige eksportpriser i kr/kg på produkter produceret til havs 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Skalrejer	26,6	25,3	31,7	35,2	31,6
Hellefisk	29,0	31,6	39,5	35,7	38,8
Torsk	16,9	15,2	23,3	22,3	21,3

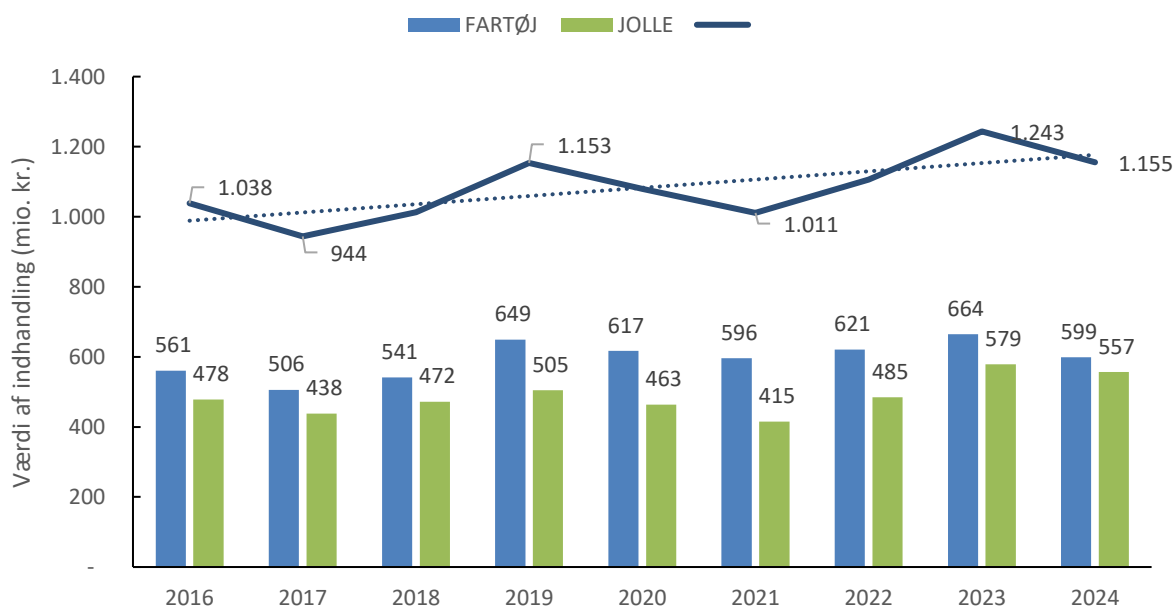
For alle tre arter gælder det, at priserne på produkterne er steget over perioden 2020-2024. Prisen på skalrejer toppede i 2023, og prisen på hellefisk og torsk toppede i 2022. Særligt prisen på hellefisk har vist en positiv udvikling over perioden fra 29 kr/kg i 2020 til 38,8 kr/kg i 2024.

Fra 2023 til 2024 er prisen på skalrejer faldet med 3,6 kr/kg (-10%), prisen på hellefisk steget med 3,2 kr/kg (9%) og prisen på torsk faldet med 1 kr/kg (-4%).

Kystnært fiskeri

Værdi af indhandling

Den samlede værdi af indhandlingen, er den samlede betaling til fiskerne i forbindelse med indhandling, som opkøberne rapporterer til GFJK. Værdien er angivet uden eventuelle bonusser, transport tillæg og tilskud fra det offentlige i forbindelse med COVID-19.

Figur 13: Værdi af indhandling i mio. kr. fordelt på fartøjer og joller 2016-2024

Figuren ovenfor viser udviklingen i værdien af indhandlingen i det kystnære fiskeri fordelt på fartøjer og joller i det kystnære fiskeri i mio. kr. for perioden 2016-2024. Den samlede værdi af indhandlingen i det kystnære fiskeri svinger fra 944 mio. kr. til 1,2 mia. kr. over perioden 2016-2024, og med en klart stigende tendens. Den samlede værdi er steget fra 1 mia. kr. i 2016 til 1,2 mia. kr. i 2024. Den laveste værdi var i 2017, og den højeste værdi var i 2023. Værdien af indhandling fra fartøjer er alle

år højere end værdien af indhandling fra joller. Indhandlingsværdien for joller er steget fra 478 mio. kr. i 2016 til 557 mio. kr. i 2024. Værdien for fartøjet er steget fra 561 mio. kr. i 2016 til 599 mio. kr. i 2024.

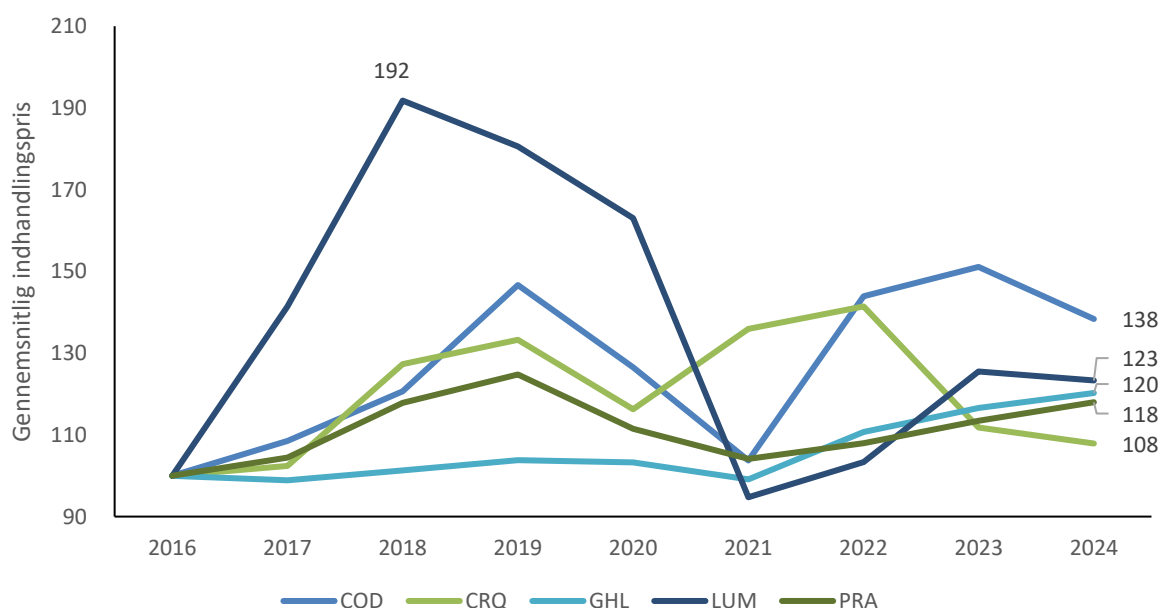
Fra 2023 til 2024 faldt værdien af indhandlingen med 7 %.

Gennemsnitlige indhandlingspriser

Figuren nedenfor viser de gennemsnitlige indekserede indhandlingspriser for det kystnære fiskeri over perioden 2016-24 for arterne rejer, hellefisk, torsk, stenbider og krabber. For hele perioden 2020-2024 under et observeres følgende udvikling i de gennemsnitlige indhandlingspriser:

- Rejer er steget med 18%
- Hellefisk er steget med 20%
- Torsk er steget med 38%
- Krabber er steget med 8%
- Stenbider er steget med 23%

Særligt for stenbider er det meget store udsving over perioden. I 2018 er prisen 92% højere end i 2016, mens den i 2021 er 5% lavere end i 2016.

Figur 14: Indekseret udvikling i gennemsnitlige indhandlingspriser i det kystnære fiskeri 2020-24

De fisk og skaldyr der indhandles fra det kystnære fiskeri, er behandlede eller ikke behandlede af fiskerne forud for indhandling, så det udover arter, er muligt at opdele produkterne og dermed priserne efter graden af behandling. Tabellen nedenfor indeholder gennemsnitlige

indhandlingspriser for det kystnære for de vigtigste arter og mest benyttede behandlingsgrader, hvor MHUI står for med hoved uden indvolde og UHUI står for uden hoved uden indvolde.

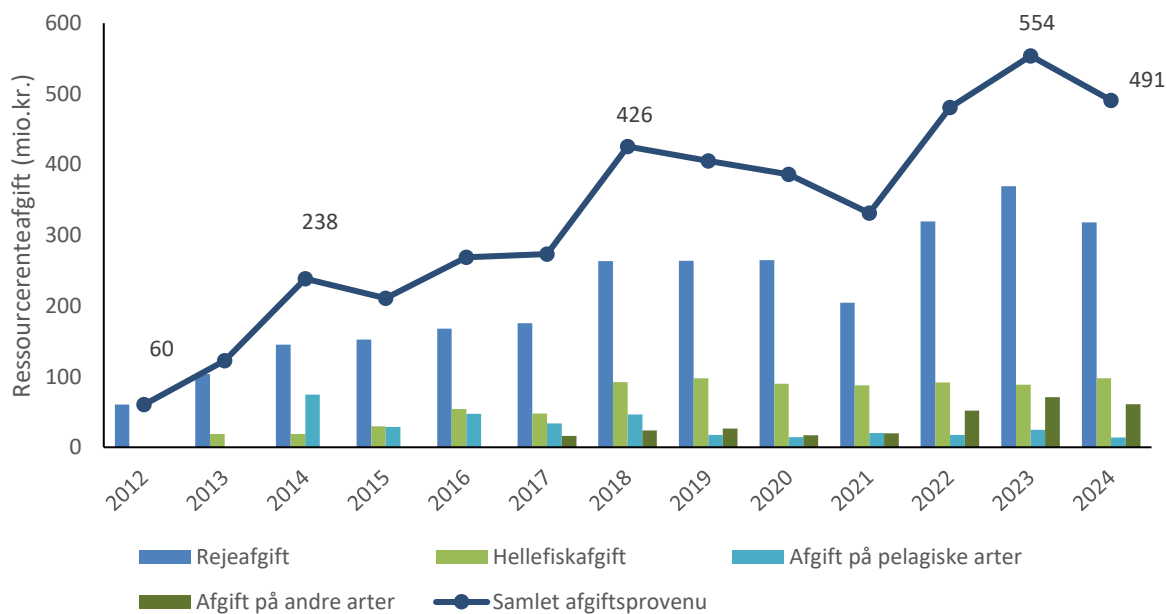
Tabel 14: gennemsnitlige indhandlingspriser (værdi/produktvægt) fordelt på behandlingsgrader

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Torsk	HEL	3,97	4,05	4,21	5,30	6,00	5,33	6,82	6,59	5,81
	MHUI	5,37	6,19	7,52	8,60	6,76	5,15	7,64	8,83	8,67
	UHUI	7,02	7,75	8,40	9,75	8,42	6,44	9,47	10,07	8,93
Krabber	HEL	18,37	18,81	23,39	24,42	21,31	24,91	25,91	20,48	19,77
Hellefisk	MHUI	20,80	20,55	21,03	21,59	21,49	20,62	23,04	24,27	25,03
Stenbider	ROGN	21,13	29,84	40,64	37,90	34,18	20,09	21,95	26,65	26,18
Rejer	FERSK	7,97	8,25	9,95	10,73	9,49	8,78	8,90	9,39	10,28

Ressourcerenteudgifter

Ressourcerenteafgifter er en afgift på det overnormale overskud, fra udnyttelsen af samfundets ressourcer (her fisk og skaldyr). Det er kun de store effektive fartøjer, der skal betale afgift, imens de mindre fartøjer og jollefiskere, endnu ikke skal betale for at udnytte den fælles ressource.

Figuren nedenfor viser udviklingen i provenu fra ressourcerenteafgifter for perioden 2012-2024. Linjen viser det samlede provenu, mens søjlerne viser provenu for de enkelte arter.

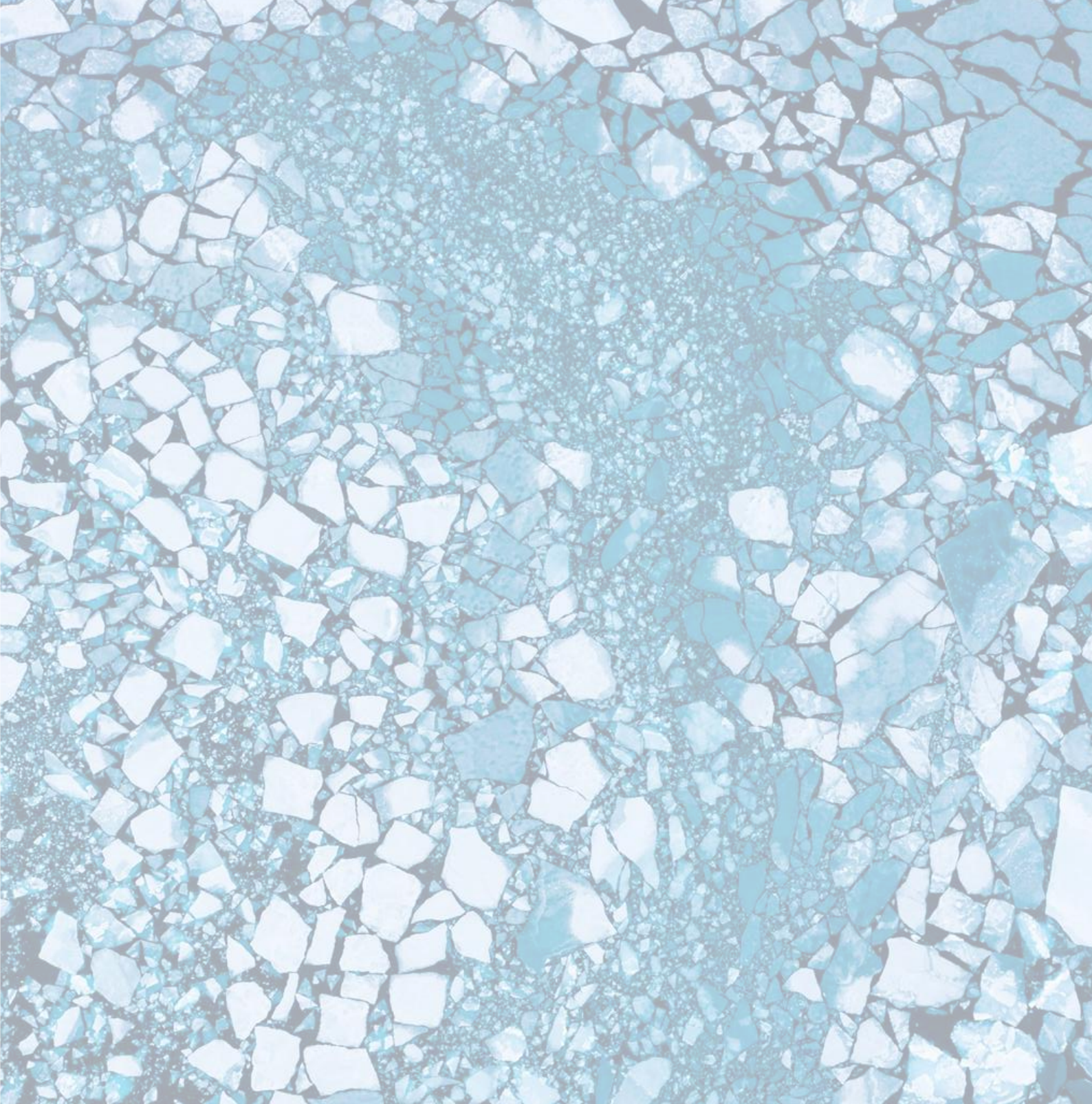

Figur 15: Udvikling i provenu fra ressourcerenteafgifter i mio. kr.

Overordnet er der sket en voldsom vækst i det offentlige provenu fra fiskeriafgifter. Fra 60 mio. kr. i 2012 til 491 mio. kr. i 2024. Fra 2013 sker der en diversificering af afgifterne, så andre arter end rejer også bidrager til provenuet. Til trods herfor er det fortsat rejerne, der medfører det største

provenu. De seneste tre år har rejerne bidraget med over 300 mio. kr. i ressourcerenteafgifter årligt. Efter rejerne er havgående hellefisk den vigtigste bidragsyder til ressourcerenteprovenuet.

I 2024 var provenuet fra ressourcerenteafgifter 63 mio. kr. eller 11% lavere end i 2023. Forskellen skal først og fremmest henføres til et fald i provenuet fra rejer.

TAC og kvoter for 2024

Foto: Erik Lee – Visit Greenland

TAC, kvoter og kvoteudnyttelse

På baggrunden af fiskeriets eksportværdi som redegjort for i Figur 11, så er langt størstedelen af denne eksportværdi bundet op på de 3 arter: rejer, hellefisk og torsk. Grundet deres afgørende betydning for Grønlands samlede eksport bliver netop disse 3 arter fremhævet til en uddybende redegørelse i dette afsnit. Der er dog også andre arter, der indgår i det erhvervsmæssige fiskeri i Grønland, og disse vil blive kort redegjort for i bilag 2.

Rejer

Rejefiskeriet foregår i Vestgrønland, Østgrønland, international zone og ved Svalbard. I 2013 blev det vestgrønlandske rejefiskeri MSC-certificeret. Rejefiskeriet i grønlandsk farvand forvaltes som et IOK-fiskeri. I IOK-fiskerier er der mulighed for kvotefleks, hvilket gør det muligt for aktørerne at overføre uopfiskede mængder fra ét år til det påfølgende år, eller tage forskud på ens kvote for det påfølgende år. Derudover muliggør IOK salg af kvotemængder og kvoteandele mellem aktører.

Den videnskabelige rådgivning bliver givet af NAFO. Rådgivningen er baseret på modelberegninger, som tager højde for den fiskbare biomasse, rejeflådens fangster og fangstrater, samt mængden og fordelingen af torsk, som spiser rejer. Informationer til modellen bliver leveret af Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrol (GFJK) og Grønlands Naturinstitut (GN).

Vestgrønland

I 2021 blev der udgivet en opdateret forvaltningsplan for rejer (*Pandalus borealis*) i Vestgrønland gældende fra 2021-2025. Den overordnede målsætning, i forhold til biodiversiteten og økologien i de vestgrønlandske havområder, var *at bevare et produktivt økosystem med mange trofiske niveauer*. Målsætningen for den videnskabelige rådgivning var, *at de totale årlige fangster holdes på et niveau, hvor den samlede dødelighed ikke overstiger niveauet for den langsigtede optimale udnyttelse af bestanden*.

TAC fastsættelse

Ifølge forvaltningsplanen skal fastsættelsen af TAC følge den videnskabelige rådgivning, og de årlige udsving må maksimalt variere med 12,5 %. I tilfælde hvor den videnskabelige rådgivning anbefaler et fald på 20 % eller derover eller i tilfælde, hvor den videnskabelige rådgivning anbefaler en stigning på 30 % eller derover, bliver Fiskerirådet og dets tilforordnede indkaldt til ekstraordinært møde for at udrede problemet.

I september 2023 offentliggjorde Grønlands Naturinstitut (GN) rådgivningen for rejefiskeriet for 2024. Rådgivningen anbefalede en total fangstmængde på 95.000 tons i Vestgrønland i 2024, hvilket var et fald på 15.000 tons fra 2023 svarende til et fald på 13,6 %. Faldet var på mere end 12,5%, men mindre end 20%. Naalakkersuisut besluttede at fastsætte TAC for rejer i Vestgrønland til 102.500 tons for 2024, som svarer til et fald i TAC på 6,8% fra 2023. Rejebestanden blev vurderet til at være stabil, og man forventede, at antallet af små rejer ville være stabilt de næste 2-4 år. Samtidig var rådgivningen behæftet med flere usikkerheder end sædvanligt grundet udfordringer med havis, hvorfor Naalakkersuisut besluttede at reducere TACen over 2 år.

Tabel 15: TAC og videnskabelig rådgivning for rejefiskeriet ved Vestgrønland 2021-2024 (tons)

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning	115.000	115.000	110.000	95.000
TAC	115.000	115.000	110.000	102.500

Grønland deler bestanden med Canada, men der foreligger ikke nogen officiel aftale på denne bestand endnu. Selvom der ikke foreligger en officiel aftale på bestanden, skal Grønland afsætte en mængde til Canada for at bibeholde MSC-certifikatet. Grønland tilsidesatte i 2024 786 tons rejer til Canada jf. forvaltningsplanen for rejer. I henhold til Fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri, solgte Grønland i 2024 2.500 tons rejer i Vestgrønland til EU.

Efter allokering til andre lande bliver den resterende mængde i Vestgrønland delt mellem det havgående segment (57%) og det kystnære segment (43%).

Fleksibilitet

Som nævnt kan aktørerne i rejefiskeriet handle med årskvotemængder og benytte kvotefleks. Hvert år bliver aktørernes optag for det forgangne år opgjort og i tilfælde af, at der resterer en mængde, bliver denne fremført til indeværende år. Nedenfor beskrives de mængder, som er blevet flekset eller handlet med, de samme tal som fremgår af Tabel 16.

I det havgående fiskeri blev der samlet tilført 12.245 tons rejer fra 2023 til 2024, hvoraf 1.475 tons blev ført tilbage til 2023 kvoten, da denne mængde ikke blev opfisket inden for den angivne tidsfrist.

I det kystnære fiskeri blev der samlet tilført 10.678 tons rejer fra 2023 til 2024 hvoraf 1.628 tons blev ført tilbage til 2023 kvoten, da denne mængde ikke blev opfisket inden for den angivne tidsfrist. Desuden blev der i 2024 solgt 10.500 tons rejer fra den havgående kvote til den kystnære kvote.

Når man opgør kvoteåret 2024 efter flexordninger samt handler havde det havgående fiskeri 56.822 tons til rådighed, mens det kystnære fiskeri havde 62.213 tons til rådighed. Det havgående fiskeri havde et optag på 46.556 tons, hvilket resulterer i en kvoteudnyttelse på 82 %, mens det kystnære fiskeri havde et optag på 47.755 tons, hvilket resulterer i en kvoteudnyttelse på 77 %.

Den uopfiskede mængde for 2024 overføres til 2025.

Tabel 16: Oversigt over TAC i rejefiskeriet i Vestgrønland i 2024

Aktører	TAC 2024	Flex 2023→2024	Tilbageførsel 2023←2024	Handler H →K	TAC efter flex og handler	Flex 2024 →2025	TAC efter 2025 flex	Kvoteoptag	% udnyttelse i 2024
GRL H	56.552	12.245	1.475	10.500	56.822	10.867	45.955	46.556	82
GRL K	42.662	10.678	1.628		62.213	13.683	48.355 ⁹	47.755	77
EU	2.500					140	2.360	2.453	98
CAN	786								
I alt	102.500	22.923	3.103	10.500	119.035	24.690	96.669	96.764	81

Tabel 17: Oversigt over TAC i rejefiskeriet i Østgrønland i 2024

Aktører	TAC 2024	Flex 2023→2024	Tilbageførsel 2023←2024	Handler EU→NOR	TAC efter flex og handler	Flex 2024 →2025	TAC efter 2025 flex	Kvoteoptag	% udnyttelse i 2024
GRL	2.700	585	139		3.145	228	2.918	2.918	93
EU	5.150	68		1.700	3.518	273	3.246	2.700	77
NOR					1.700			1.697	100
I alt	7.850	653	139	1.700	6.663	500	6.163	5.618	84

⁹ Der er desuden givet et flexforsrud i 2023, hvor 175 tons tages fra 2024 kvoten.

Østgrønland

I Østgrønland er der ingen forvaltningsplan for rejer. I perioden 2007-2013 var rådgivningen 12.400 tons, men i 2014 dykkede den til 2.000 tons. Det drastiske fald i den anbefalede maksimale fangstmængde har imidlertid betydet, at det ikke har været muligt for Grønland, af hensyn til Grønlands internationale forpligtelser og de efterfølgende økonomiske konsekvenser at foretage en tilpasning af TAC til rådgivningen. I 2024 var rådgivningen 2.500 tons, hvilket var 500 tons højere end 2023. Naalakkersuisut fastsatte TAC for rejer i Østgrønland til 7.850 tons, hvilket er 1.000 tons højere end i 2023.

I henhold til Fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri med EU, afsatte Grønland i 2024 5.150 tons rejer i Østgrønland til EU.

Tabel 18: TAC og videnskabelig rådgivning for rejefiskeriet ved Østgrønland 2021-2024 (tons)

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning	3.000	3.000	2.000	2.500
TAC	7.000	6.850	6.850	7.850

Aktørerne i Østgrønland kan ligesom aktørerne i Vestgrønland benytte sig af en flexordning. Nedenfor beskrives de mængder, som er blevet flekset eller handlet med, de samme tal, fremgår af Tabel 17.

De grønlandske rederier fik tilført 585 tons fra 2023, hvoraf 139 tons blev ført tilbage til 2023 kvoten, da denne mængde ikke blev opfisket inden for den angivne tidsfrist.

Når man opgør kvoteåret 2024 efter flexordningen, havde de grønlandske aktører 3.145 tons til rådighed, hvoraf de opfiskede 2.918 tons, hvilket resulterede i en kvoteudnyttelse på 93 %.

Den uopfiskede mængde for 2024 overføres til 2025.

Internationalt

Udover Vest- og Østgrønland kan Grønland også fiske rejer i internationale zoner. Grønland har, gennem medlemskab i NAFO, adgang til område 3M, også kaldet Flemish Cap, og område 3L, også kaldet Grand Bank. Gennem fiskeriaftale med Norge har Grønland adgang til at fiske rejer i fiskeværnzonen ved Svalbard.

Rejer ved Svalbard

Norge indførte i 1977 en fiskeværnszone for at regulere fiskeriet omkring Svalbard. Grønland har hvert år under de bilaterale forhandlinger med Norge fremført sin utilfredshed med fiskeværnszonen.

I henhold til de gældende norske forskrifter for rejefiskeriet ved Svalbard (som Grønland ikke anerkender) har Grønland adgang til at fiske efter rejer med fem fartøjer i 450 fiskedage. Denne mulighed har været udnyttet periodevist af de grønlandske rederier. I 2020 var der ét fiskende fartøj, men i 2021 og 2022 var der ingen ansøgere til denne kvote. I 2023 blev der tildelt kvote til et selskab, men selskabet udnyttede aldrig fiskedagene ved Svalbard. I 2024 var der ét fiskende fartøj, som deltog i fiskeriet. Der blev i 2024 fisket 1.242 tons.

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Hellefisk

Kystnært, Havgående og Internationale parter

Hellefisk bliver både fisket i det havgående og det kystnære segment. Der er stor forskel på, hvordan de to segmenter bliver forvaltet. Først bliver det havgående segment i forvaltningsområderne Vestgrønland og Østgrønland beskrevet, hvorefter en beskrivelse af det kystnære segment følger.

Vestgrønland (havgående)

Den udenskærs hellefisk i Vestgrønland er en fællesbestand, som Grønland deler med Canada. Bestanden bliver inddelt i to forvaltningsområder, Davisstrædet i syd og Baffinbugten i nord. Det grønlandske fiskeri efter udenskærs hellefisk i Vestgrønland, bliver forvaltet efter en forvaltningsplan, gældende fra 2021-2025, hvor TAC bliver fastsat i henhold til den videnskabelige rådgivning. Den videnskabelige rådgivning bliver givet af NAFO og gælder for 2 år ad gangen. Tidligere blev der givet to rådgivninger én for Davisstrædet og én for Baffinbugten, men siden 2019 er der blevet givet én samlet rådgivning for begge områder.

Den samlede rådgivning for Davisstrædet og Baffinbugten for 2023 og 2024 anbefaler, at fangsterne af hellefisk ikke overstiger 29.640 tons, hvilket er et fald på 6.730 tons fra den sidste rådgivning. Nedgangen svarede til et fald på 18,5 %, hvilket resulterede i, at Fiskerirådet blev indkaldt til ekstraordinært møde. Det blev besluttet at sænke TAC med 9,25 % i 2023 og afvente status for 2024.

Der foreligger endnu ikke en bilateral aftale med Canada om bestanden, men udenskærs hellefiskefiskeri i Vestgrønland er MSC-certificeret, og derfor er samarbejdet med Canada af afgørende betydning for at bibeholde certificeringen. Praksis har været, at når TAC er fastsat, bliver TAC fordelt ligeligt mellem de to parter. I 2023 blev TAC reduceret med 9,25%, og den grønlandske

TAC blev fastsat til 16.502,5 tons. Selvom Grønland og Canada udbad sig ny rådgivning for 2024, forblev rådgivningen uændret for 2024. På baggrund af konsultationer med Canada og Fiskerirådet, blev TAC fastholdt på samme niveau som i 2023.

TAC blev fordelt ligeligt mellem forvaltningsområderne Davisstrædet og Baffinbugten, hvor begge områder fik 8.251,25 tons i 2024.

Tabel 19: TAC og videnskabelig rådgivning for det havgående hellefiskefiskeri ved Davisstrædet og Baffinbugten 2018-2024 (tons)

		2021	2022	2023	2024
Rådgivning	Vestgrønland	36.370	36.370	29.640	29.640
	Davisstrædet (SV)	9.093	9.093	8.251	8.251
	Baffinbugten (NV)	9.093	9.093	8.251	8.251

Gennem bilaterale aftaler med Norge, EU og Færøerne bliver noget af den grønlandske kvote afsat til disse aktører, hvilket fremgår af tTabel 20 og Tabel 21. De bilaterale aftaler er desuden beskrevet nærmere i afsnittet om internationalt samarbejde og fiskeriaftaler.

I 2024 oplevede erhvervet at fange mange små hellefisk i Nordvestgrønland og udtrykte ønske om at reforede kvote til Sydvestgrønland. Naalakkersuisut har bemyndiget departementet til at reforede kvoter efter samtykke fra den havgående flåde med henblik på at sikre den fulde kvoteudnyttelse. I 2024 blev der således reforedelt 2.350 tons, hvilket resulterede i, at kvoten blev fuldt udnyttet efter denne reforedeling.

Tabel 20: Overblik over TAC i Baffinbugten i 2024

Aktører	TAC	Reforedeling NV → SV	TAC efter reforedeling	Kvoteoptag	Kvote-udnyttelse (%)
GRL	8.151	2.350	5.801	5.806	100
FRO	100			104	104
I alt	8.251			5.910	72

Tabel 21: Overblik over TAC i Davisstrædet i 2024

Aktører	TAC	Reforedeling SV → NV	Kvotesalg EU → NOR	TAC efter handel el. reforedeling	Kvoteoptag	Kvote-udnyttelse (%)
GRL	5.326	2.350		7.676	7.703	100
NOR	900			1.225	1.224	100
EU	2.025		325	1.700	1.701	100
I alt	8.251			10.601	10.604	129

Østgrønland

Bestanden af hellefisk ved Østgrønland er en fælles bestand, som Grønland deler med Island og Færøerne. Den videnskabelige rådgivning bliver givet af ICES, og gives samlet for de tre områder. Siden 2012 har Island og Grønland haft en bilateral aftale om forvaltning og fordeling af kvoter for hellefisk i Østgrønland. Aftalen blev forlænget i 2020, da man besluttede at vente på afslutningen af det store nordatlantiske forskningsprojekt (NORSUSTAIN) om hellefisk. Projektet blev afsluttet i 2024, og forhandlinger om en ny aftale forventes at påbegynde i 2025.

I 2024 var rådgivningen fra ICES oprindeligt sat til 21.541 tons. I henhold til den bilaterale aftale med Island er Grønlands andel af TAC 37,6%, hvilket svarede til 8.099,4 tons i 2024. På grund af en fejl i bestandsvurderingen, blev rådgivningen i juni 2024 revideret til 19.703 tons. Dette betyder, at Grønlands andel af rådgivningen (37,6%) ville være 7.408,3 tons i stedet for de 8.099,4 tons, som TAC blev fastsat til i 2024. Der er derfor en uoverlagt uoverensstemmelse mellem rådgivning og TAC. I henhold til bilaterale aftaler blev en andel af TAC afsat til Færøerne, Norge og EU. Bemærk, at EU har mulighed for at bytte kvote i grønlandsk farvand med Norge. Ifølge aftalen med Island kan op til 10% af uopfisket kvoter overføres til det efterfølgende år. I 2024 blev der overført 605 tons fra 2023.

Tabel 22: TAC og videnskabelig rådgivning for fiskeriet efter hellefisk ved Østgrønland 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning	23.530	26.650	26.710	19.703 ¹⁰
TAC	8.847	10.020	10.043	8.099

Dermed blev TAC'en sat til 8.099 tons i Østgrønland og efter kvoteandele blev afsat jf. de bilaterale aftaler, var kvoteandelen til grønlandske fartøjer på 2.749,4 tons. Rådgivningen fra ICES adskiller ikke det havgående og kystnære fiskeri, da det anses for at være den samme bestand. I henhold til forvaltningsplan for havgående hellefisk i Østgrønland afsættes en andel af TAC til det kystnære fiskeri. Den kystnære TAC blev fastsat til 400 tons i 2024. Dermed var den endelige kvotemængde til de grønlandske havgående fartøjer 2.349,4 tons.

¹⁰ Rådgivningen for 2024 er blevet revideret på grund af en fejl i bestandsvurdering

Tabel 23: Overblik over TAC i Østgrønland i 2024

	TAC 2024	Flex ¹¹ 2023→2024	Handel EU→ NOR	TAC efter flex el. handel	Flex ¹¹ 2024→2025	Kvoteoptag	% udnyttelse
GRL	2.349	605		2.954	810	2.144	71
Hav							
GRL	400			400		125	31
Kyst							
FRO	4.650			4.000		3.832	96
EU	375		650	1.025		1.077	105
NOR	325			325		331	102
I alt	8.099			8.704		7.453	

Vestgrønland (kystnært)

Naalakkersuisut vedtog d. 16. december 2024 den første forvaltningsplan for kystnært fiskeri efter hellefisk i Grønland. Forvaltningsplanen trådte i kraft d. 1. januar 2025.

Det kystnære segment i Vestgrønland er inddelt i otte forvaltningsområder. NAFO afgiver videnskabelig rådgivning separat for de seks områder: Diskobugten, Uummannaq, Upernavik, Sisimiut-Maniitsoq, Nuuk og Paamiut-Qaqortoq. Rådgivningen er baseret på historiske data fra det kommercielle fiskeri, samt videnskabelige undersøgelser af bestandene.

Ud over de seks forvaltningsområder, er Qaanaaq også separate forvaltningsområder, men for disse områder foreligger der ingen rådgivning. Tidligere er Qaanaaqs kvote blevet taget fra den havgående kvote, men i 2023 blev det efter konsultation med Sustainable Fisheries Greenland besluttet, at kvoten for Qaanaaq oprettes uafhængigt af det havgående segment. I 2024 blev kvoten fastsat til 252 tons.

Den samlede videnskabelige rådgivning for de 6 områder var i 2024 17.482 tons. Summen af de tildelte kvoter i de 6 områder var 14.689 tons højere end rådgivningen og dermed 84 % over rådgivningen. Dertil blev TAC forøget over året pga. kvotefleks og tilførsel af ekstra kvote og endte på 35.231 tons for de 6 områder. Siden 2013 har TAC været væsentligt højere end den videnskabelige rådgivning. Det høje fisketryk har medført et yderligere fald i rådgivningen som følge af et fald i bestandens størrelse.

Indtil 2021 var der hverken rådgivning eller fastsatte kvoter i områderne uden for Diskobugten, Uummannaq og Upernavik.

¹¹ Jf. Kyststatsaftalen med Island må parterne overføre uopfisket mængde svarende til 10% af det foregående års TAC

Tabel 24: TAC og videnskabelig rådgivning for det kystnære hellefiskefiskeri 2021-2024 (tons)

		2021	2022	2023	2024
Diskobugten	Rådgivning	4.346	4.346	5.215	5.215
	TAC	7.847 ¹²	9.100 ¹³	9.100 ¹⁴	10.600 ¹⁵
Uummannaq	Rådgivning	5.153	5.153	5.153	5.153
	TAC	9.166 ¹⁶	9.653 ¹⁷	9.650 ¹⁸	9.650
Upernavik	Rådgivning	5.068	5.068	6.070	6.070
	TAC	8.124 ¹⁹	9.300 ²⁰	9.300 ²¹	9.300
Sisimiut-Maniitsoq	Rådgivning	300	300	300	300
	TAC	223 ²²	300	300	300
Nuuk	Rådgivning	647	522	522	522
	TAC	1.039	859	699 ²³	899 ²⁴
Paamiut-Qaqortoq	Rådgivning	222	222	222	222
	TAC	618	519 ²⁵	420 ²⁶	770
Qaanaaq	Rådgivning	Ingen rådgivning			
	TAC	500 ²⁷	142 ²⁸	250	252
Østgrønland	Rådgivning	Ingen rådgivning			
	TAC	Frit fiskeri		266	400 ²⁹
Total	Rådgivning	15.736	15.611	17.482	17.482
	TAC	27.517	28.993	29.469	31.379

¹² Kvoten blev forhøjet til 10.263 tons

¹³ Kvoten blev forhøjet til 11.379 tons

¹⁴ Kvoten blev forhøjet til 12.694 tons

¹⁵ Kvoten blev forhøjet til 13.500 tons

¹⁶ Kvoten blev forhøjet til 9.639 tons

¹⁷ Kvoten blev forhøjet til 9.750 tons

¹⁸ Kvoten blev reduceret til 9.583 tons

¹⁹ Kvoten blev forhøjet til 9.912 tons

²⁰ Kvoten blev forhøjet til 10.002 tons

²¹ Kvoten blev forhøjet til 9.514 tons

²² Kvoten blev forhøjet til 300 tons

²³ Kvoten blev forhøjet til 1.199 tons

²⁴ Kvoten blev forhøjet til 1.059 tons

²⁵ Kvoten blev forhøjet til 634 tons

²⁶ Kvoten blev forhøjet til 770 tons

²⁷ Der blev ført 300 tons tilbage til det havgående segment

²⁸ Der blev ført 110 tons tilbage til det havgående segment

²⁹ Denne mængde bliver taget fra det havgående hellefiskefiskeri i Østgrønland

Område 47 (Diskobugten, Uummannaq og Upernavik) forvaltes med et fartøjs- og et jollesegment. Ud fra tabel 25 ses det at jollesegmentet er markant mere effektivt end fartøjssegmentet.

Tabel 25: Overblik over TAC for det kystnære fiskeri efter hellefisk i 2024

Område	Segment	TAC	Justering	TAC efter justering	Kvoteoptag (tons)	Udnyttelse (%)
Diskobugten	Fartøj	2.665			2.665	47
	Jolle	6.914	2.900	7.854	6.914	88
Uummannaq	Fartøj	3.188			2.048	64
	Jolle	6.462			5.936	92
Upernavik	Fartøj	4.142			1.543	37
	Jolle	5.158			3.788	73
Sisimiut-Maniitsoq		300			241	80
Nuuk		899	160	1.059	976	92
Paamiut-Qaqortoq		770			550	71
Qaanaaq		252			64	25
Østgrønland		400			126	32

Foto: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

Torsk

Havgående, Kystnært og Internationale parter

Torsk bliver både fisket i det havgående og det kystnære segment. Der er stor forskel på, hvordan de to segmenter bliver forvaltet. I 2023 blev der gennemført benchmark på torsken, hvilket resulterede i en helt ny og anderledes rådgivning. Rådgivningen vil fra 2024 fokusere på gydende bestande, fordi det har vist sig, at torskene blander sig geografisk. På baggrund af den nye rådgivning blev det besluttet, at der skal udarbejdes en samlet forvaltningsplan for havgående og kystnært fiskeri efter torsk for hele Grønland. Arbejdet med forvaltningsplanen blev opstartet i august 2023 og afsluttet i 2024 med ikrafttrædelse 1. januar 2025.

Havgående

Forvaltningen af fiskeriet efter havgående torsk sker i henhold til gældende forvaltningsplaner. På grund af det igangværende arbejde med en samlet forvaltningsplan for havgående og kystnært fiskeri, trådte en midlertidig forvaltningsplan for havgående fiskeri efter torsk i Østgrønland i kraft i starten af 2024.

Den videnskabelige rådgivning gives af ICES. I 2023 blev rådgivningen revideret, og rådgivningen for udenskærs fiskeri gives for de to gydende bestande 1) Øst- og Sydgrønland og 2) Vestgrønland. I 2024 var rådgivningen for Øst- og Sydvestgrønland 23.518 tons. Rådgivningen er en kategori 5, hvilket betyder, at der ikke er tilstrækkelige data til at udarbejde en model. Derfor er rådgivningen 80 % af fangsterne for 2022. Denne rådgivning gælder for 2023, 2024 og 2025. Hvis der fortsat ikke kan udarbejdes en model til rådgivningen, er det procedure, at rådgivningen igen reduceres med 20 %. Torskebestanden i Østgrønland migrerer mellem Grønland og Island. I Island fisker man betydeligt større mængder, og Naalakkersuisut har derfor valgt lytte til erhvervet og se på deres fangsttal, som indikerer, at TAC kan sættes højere end rådgivningen uden, at bestanden tager skade. På denne baggrund blev TAC fastsat til 32.900 tons, hvoraf 25.000 tons blev tildelt Dohrn Banke og 7.900 blev tildelt Sydøstgrønland.

I 2024 var rådgivningen for Vestgrønland 2.398 tons, det er første gang siden 2016, at rådgivningen afviger fra *intet fiskeri*. Naalakkersuisut valgte, at det kommercielle havgående fiskeri efter torsk forblev lukket i 2024 og, at kvoten i stedet blev allokeret til det indenskærs fiskeri. Efter stor efterspørgsel fra erhvervet blev der oprettet en forsøgsfiskerikvote, hvilket er nærmere beskrevet i bilag 3.

Tabel 26: TAC og videnskabelig rådgivning for det havgående torskefiskeri ved Vestgrønland og Øst- og Sydgrønland 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
Vestgrønland	Rådgivning	0	0	0	2.398
	TAC	0	0	0	0
Østgrønland	Rådgivning	6.091	8.768	8.460	23.518
	TAC	26.091	27.430	32.945	32.900

Tabel 27: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for det havgående torskefiskeri ved Dohrn Banke og Sydøstgrønland 2024 (tons)

Område	Aktør	TAC	Kvoteoptag	Udnyttelse
Dohrn Banke	Grønland	22.800	22.286	98%
	EU	1.950	1.880	96%
	Norge	250	86	35%
	I alt	25.000	24.253	97%
Sydøstgrønland	Grønland	4.300	3.350	78%
	Norge	1.100	1.265	115%
	Færøerne	2.500	2.343	94%
	I alt	7.900	6.958	88%

Kystnært

Den nye rådgivning i 2023 har vist, at der er fire bestande, som blander sig særligt i Vestgrønland. Det betyder, at man i Vestgrønland fisker på alle fire gydende bestande. For at tage højde for, at bestandene blander sig, bliver der udarbejdet en fælles forvaltningsplan for torsk i Grønland.

ICES anbefaler, at den totale fangstmængde for den indenskærs gydende bestand i Vestgrønland i 2024 ikke overstiger 3.095 tons. Rådgivningen anbefaler, at de 3.095 tons skal fordeles mellem to områder hhv. nord for Nuuk (746 tons) og syd for Nuuk (2.349 tons). Det kystnære område i Vestgrønland har traditionelt været forvaltet som et område og bliver fortsat forvaltet som ét.

Det kystnære torskefiskeri i Vestgrønland har over en længere årrække haft en TAC i uoverensstemmelse med rådgivningen. Det kystnære torskefiskeri er et fiskeri af stor betydning for mange fiskere og der er stor uenighed mellem rådgivere og fiskere om mængden af fisk. Det kystnære torskefiskeri har en kommerciel kvote, som forvaltes som et olympisk fiskeri. Desuden har der siden 2016 været en særlig torskekvote med mulighed for indhandling for fritidsfiskere, som også forvaltes som olympisk fiskeri. Denne kvote blev oprettet for at mindske ledigheden.

I 2024 fastsatte Naalakkersuisut TAC til 21.000 tons for kystnært fiskeri efter torsk i Vestgrønland, hvoraf 1.500 tons var afsat til fritidsfiskeri med indhandling.

På baggrund af Naalakkersuisuts beslutning blev kvoten justeret den 25. oktober og den 12. december med henholdsvis med 4.500 tons og 2.000, hvor den samlede kvote for erhvervsfiskere i 2024 blev fastsat til 27.500 tons. Der blev fastsat en kvote for fritidsfiskere på 1.500, som senere på baggrund af Naalakkersuisuts beslutning, blev justeret med 500 tons. Rådgivningen fra ICES og GN var en reduktion i forhold til forrige år. Rådgivningen for 2024 var lavere med 6.085 tons i forhold

til rådgivningen end forrige år. Grundet kvoteforhøjelse i løbet af året, endte TAC på 29.500 tons fordelt med 27.500 tons til erhvervsfiskere og 2.000 til fritidsfiskere med indhandling.

Tabel 28: TAC og videnskabelig rådgivning for det kystnære torskefiskeri ved Vestgrønland 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning	10.566	9.560 ³⁰	9.180 ³¹	3.095
TAC	21.000 ³²	21.000 ³³	17.000 ³⁴	22.500 ³⁵

I 2024 blev fiskeri efter kystnær torsk i Østgrønland adskilt som eget forvaltningsområde. Dette blev gjort i forbindelse med udviklingsplan for det kystnære fiskeri i Østgrønland. Der forefindes ingen rådgivning for kystnært fiskeri i Østgrønland, og i 2024 var der derfor frit fiskeri.

Tabel 29: TAC og videnskabelig rådgivning for det kystnære torskefiskeri ved Østgrønland 2024 (tons)

Østgrønland	2024
Rådgivning	Ingen rådgivning
TAC	Frit fiskeri

Tabel 30: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for det kystnære torskefiskeri ved Vestgrønland og Østgrønland 2024 (tons)

Område	Segment	TAC	Justering	TAC efter justering	Optag	Udnyttelse
Vestgrønland	Kommerciel	21.000	6.500	27.500	25.413	92%
	Fritidsfiskere	1.500	500	2.000	1.645	82%
I alt		22.500	7.000	29.500	27.058	92 %
Østgrønland	Frit fiskeri				274	

³⁰ Grønlands Naturinstitut vurderer, at et fiskeri på 9.560 tons i det kystnære område svarer til et fiskeri på 4.780 tons for den indenskærs bestand (NAFO-rådgivning). Dette på basis af at der fiskes på 3 forskellige bestande i det kystnære fiskeri; den udenskærs, den indenskærs og den islandske.

³¹ Grønlands Naturinstitut vurderer, at et fiskeri på 9.180 tons i det kystnære område svarer til et fiskeri på 4.590 tons for den indenskærs bestand (NAFO-rådgivning). Dette på basis af at der fiskes på 3 forskellige bestande i det kystnære fiskeri; den udenskærs, den indenskærs og den islandske.

³² Inklusiv 1.000 tons afsat til fritidsfiskere

³³ Initialt blev der afsat 1.000 tons til fritidsfiskere. Kvoten blev reguleret så kvoten for fritidsfiskere endte på 1.250 tons og kvote for kommercielt fiskeri endte på 19.750 tons.

³⁴ Initialt blev der afsat 1.000 tons til fritidsfiskere. Efterfølgende blev kvoten hævet og endte på 24.300 tons, hvor 2.300 tons var afsat til fritidsfiskere med indhandling.

³⁵ Initialt blev der afsat 1.500 tons til fritidsfiskere med indhandling. Efterfølgende blev kvoten hævet og endte på 29.500 tons, hvor 2.000 tons var afsat til fritidsfiskere med indhandling.

Forvaltningsstatus for de kommercielle arter i Grønland i 2024

I nedenstående tabeller fremgår den totale tilladte fangstmængde, som Naalakkersuisut har fastsat for året. Denne TAC er altså eksklusiv diverse fleks ordninger, bilaterale handler og diverse justeringer.

Oversigt over status af forvaltning af de kommercielle arter	Grønlandskvote i forhold til rådgivningen	Forvaltningsplan
Farveforklaring	Grøn: kvote i overensstemmelse med rådgivning	Grøn: ja
	Rød: Kvote over rådgivning	Rød: nej
		Grå: ikke relevant sammenligning

Rejer							
Art	Område	Grønlands kvote i forhold til rådgivningen (%)	Forvaltningsplan	Rådgivning for 2024 (tons)	Grønlands TAC 2024 (tons)	Rådgivning via	Fællesbestand
Rejer	Vestgrønland	108 %	Ja	95.000	102.500 ³⁶	NAFO, hvert år	Canada
	Østgrønland	314 %	Nej	2.500	7.850 ³⁶	NAFO, hvert år	

³⁶ Se afsnit om rejer i beretningen for overblik over fordeling af TAC. Der bliver bl.a. afgivet mængder til bilaterale parter og der forelægger en fleksordning.

Havgående fiskerier							
Art	Forvaltningsområde	Grønlands kvote i forhold til rådgivningen (%)	Forvaltningsplan	Rådgivning for 2024 (tons)	Grønlands TAC 2024 (tons)	Rådgivning via	Fællesbestand
Hellefisk	Vestgrønland	111 %	Ja	29.640	16.502 ³⁷	NAFO, hvert andet år	Canada
	Østgrønland	109%	Ja	19.703 ³⁸	8.099 ³⁹	ICES, hvert år	Island og Færøerne
Torsk	Østgrønland	140%	Ja	23.518	32.900 ⁴⁰	ICES, hvert år	
	Vestgrønland		Nej	2.398	0	ICES, hvert år	
Rødfisk	Vestgrønland	100%	Nej	0	0	NAFO, hvert år	
Rødfisk (<i>S.norvegicus</i>)	Østgrønland	100 %	Nej	41.286	4.509 ⁴¹	ICES, hvert år	Island og Færøerne
Rødfisk (<i>S.mentella</i>)	Østgrønland		Nej	0		ICES, hvert år	

³⁷ Bestanden deles 50:50 med Canada. Se desuden afsnit om hellefisk i beretningen for overblik over fordeling af TAC. Der bliver bl.a. afgivet mængder til bilaterale parter.

³⁸ Rådgivningen var oprindeligt sat til 21.541 tons men blev revideret til 19.703 tons. Grønlands TAC er baseret på den oprindelige rådgivning.

³⁹ Bestanden deles med Island. Grønland får 37,6 % af TAC. Se afsnit om hellefisk for uddybende oversigt over fordeling af TAC. Der bliver bl.a. afgivet mængder til bilaterale parter og der forelægges en fleksordning.

⁴⁰ Se afsnit om torsk for uddybende oversigt over fordeling af TAC.

⁴¹ Grønland sætter en fælles TAC for de to rødfiskearter da det er et blandingsfiskeri.

Kystnære fiskerier							
Art	Område	Grønlands kvote i forhold til rådgivningen (%)	Forvaltningsplan	Rådgivning for 2024 (tons)	Grønlands TAC 2024 (tons)	Rådgivning via	Fællesbestand
Hellefisk	Qaanaaq	-	Nej	Ingen	252	Ingen	Nej
	Upernavik, Uummannaq og Diskobugten	180%	Nej	16.438	32.450	NAFO, hvert andet år	Nej
	Sisimiut & Maniitsoq (NAFO 1A og 1B)	100%	Nej	300	300	NAFO, hvert andet år	Nej
	Nuuk (NAFO 1D)	172%	Nej	522	1.059	NAFO, hvert andet år	Nej
	Paamiut & Qaqortoq (NAFO 1E og 1F)	347%	Nej	222	770	NAFO, hvert andet år	Nej
	Østgrønland ⁴²	-	Nej	-	400	-	-
Torsk	Vestgrønland	679%	Nej	3.095	27.500	ICES, hvert år	Nej
	Vestgrønland - fritidsfiskeri ⁴³		Nej		2.000		
	Østgrønland			Ingen	Frit fiskeri	Ingen	Nej
Kammuslinger	Mudderbugten	-	Nej	Ingen	0	Ingen	Nej
	Attu	-	Nej	Ingen	400	Ingen	Nej
	Nordre-Strømfjord	-	Nej	Ingen	300	Ingen	Nej
	Sisimiut Nord (Kangaarsuk)	-	Nej	Ingen	700	Ingen	Nej
	Sisimiut Syd (Saqqaaq)	-	Nej	Ingen	400	Ingen	Nej
	Nuuk	-	Nej	Ingen	720	Ingen	Nej
Stenbider	Vestgrønland	100%	Ja	1495	1495	GN, hvert år	Nej

⁴² Østgrønland får sin kvote fra det havgående hellefiskefiskeri i Østgrønland.

⁴³ Blev oprettet som et tiltag mod ledighed i 2016. De har mulighed for indhandling. Kvoten bliver taget fra det kommercielle indenskærs torskefiskeri i Vestgrønland.

Krabber							
Art	Område	Grønlands kvote i forhold til rådgivningen (%)	Forvaltningsplan	Rådgivning for 2024 (tons)	Grønlands kvote for 2024 (tons)	Rådgivning via	Fællesbestand
Snekrabber	Upernavik (kystnært)	-	Ja	Ingen	340	Ingen	Nej
	Diskobugten-Uummannaq (kystnært)	100%	Ja	982	982	GN, hvert år	Nej
	Sisimiut (kystnært)	100%	Ja	599	599	GN, hvert år	Nej
	Sisimiut (havgående)	100%	Ja	102	102	GN, hvert år	Nej
	Maniitsoq-Kangaamiut (kystnært)	-	Ja	Ingen	225	Ingen	Nej
	Nuuk – Paamiut (kystnært)	127%	Ja	685	867	GN, hvert år	Nej
	Nuuk – Paamiut (havgående)	100%	Ja	513	513	GN, hvert år	Nej
	Narsaq – Qaqortoq (kystnært)	-	Ja	Ingen	221	Ingen	Nej

Internationalt samarbejde og fiskeriaftaler

Grønland deltager i adskillelige internationale samarbejdsfora og indgår hvert år fiskeriaftaler med bilaterale parter. I det kommende afsnit vil der blive redegjort for Grønlands aktivitet internationalt på fiskeriområdet først med gennemgang af de regionale fiskeriorganisationer, dernæst det internationale fiskerisamarbejde og slutteligt de bilaterale aftaler og kyststatsaftalerne.

Beskrivelser af det internationale samarbejde på fiskeriområdet, aftaler og protokoller forefindes på Naalakkersuisut.gl.

Regionale fiskeriforvaltningsorganisationer

Grønland deltager i 3 fiskeriforvaltningsorganisationer: den nordvest atlantiske organisation (NAFO), den nordøst atlantiske organisation (NEAFC) og den nordatlantiske organisation som arbejder med lakseforvaltning (NASCO).

Figur 16: De tre fiskeriforvaltningsorganisationer som Grønland deltager i NAFO, NEAFC og NASCO.

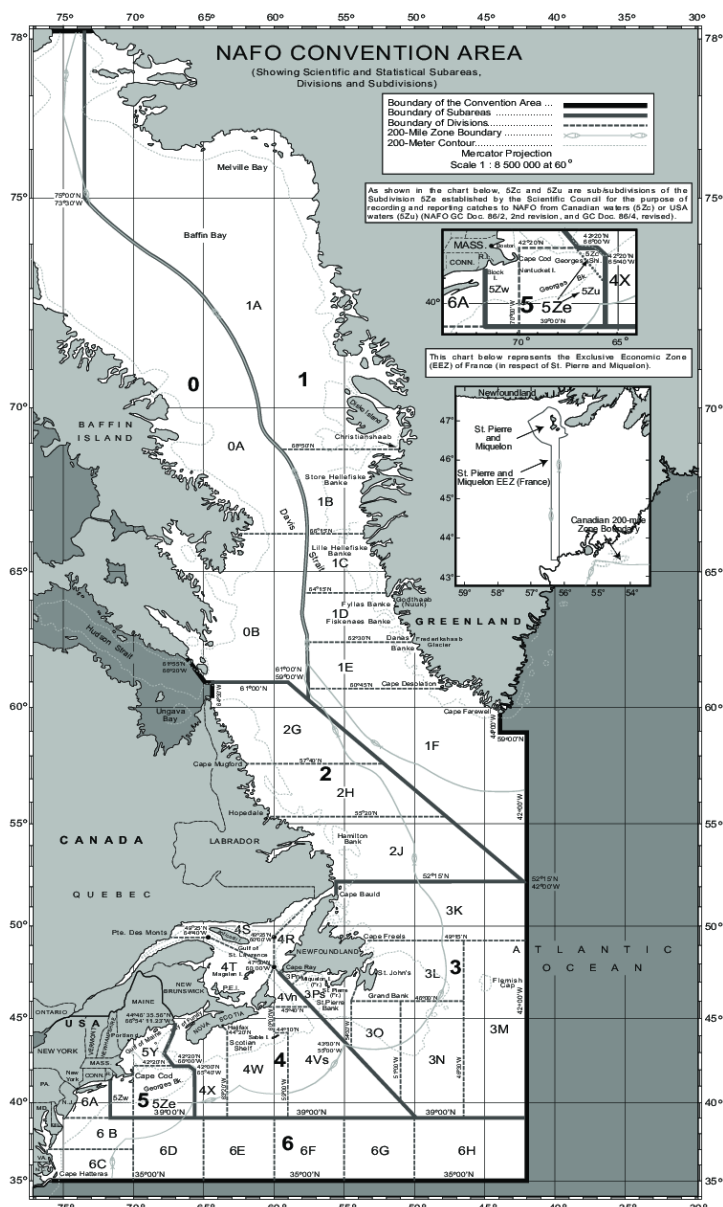
NAFO

Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som består af 13 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Canada, Cuba, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Frankrig på vegne af St. Pierre og Miquelon, Island, Japan, Norge, Rusland, Storbritannien, Sydkorea, Ukraine og USA.

Organisationens konventionsområde omfatter det Nordvestlige Atlanterhav, herunder havområdet mellem Grønland og Canada. NAFOs reguleringsområde omfatter farvande uden for kyststaternes 200 sømylegrænser ved Grønlands syvestkyst, Canadas østkyst og USAs nordøstkyst. NAFOs forvaltningskompetence omfatter alle fiske- og skaldyrarter indenfor NAFO-reguleringsområdet med enkelte undtagelser som f.eks. laksen, der er reguleret af NASCO. NAFO skal ifølge konventionen medvirke til at sikre bevarelse og optimal udnyttelse af fiskeressourcerne. Desuden yder NAFO biologisk rådgivning til hele konventionsområdet.

Grønland har adgang til rejefiskeri i NAFO reguleringsområde 3L og NAFO-område 3M ved Flemish Cap. Område 3L er lukket for fiskeri grundet bestandens tilstand. Område 3M blev i 2020 åbnet for fiskeri for første gang i 10 år på grund af en forbedring i bestanden. Således havde Grønland i 2021 129 fiskedage til rådighed i 3M. Dog blev disse fiskedage ikke udnyttet. Det skal bemærkes, at på grund af bestandens fortsatte sårbarhed er fiskeriet igen lukket på ubestemt tid.

NAFOs årsmøde blev afholdt i Halifax, Canada i dagene 23-27 september 2024. Grønland deltog sammen med Færøerne i DFG-delegationen.

Figur 17: NAFO-området

NEAFC

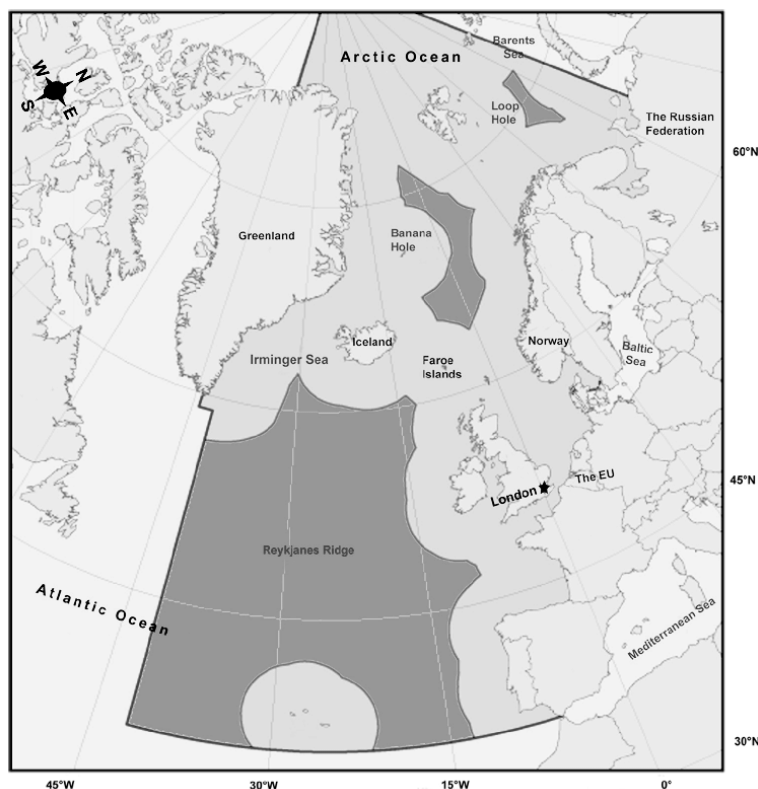
North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som kan betragtes som en søsterorganisation til NAFO. Hvor NAFO dækker det nordvestlige Nordatlanten, dækker NEAFC det nordøstlige Nordatlanten. NEAFC består af 6 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Island, Norge, Rusland og Storbritannien.

Grønland har traditionelt haft størst interesse i fordeling og forvaltning af pelagisk rødfisk i Irmingerhavet, men fiskeriet efter denne bestand har været lukket de sidste mange år pga. bestandens dårlige tilstand.

Grønland fisker også på andre fælles bestande, herunder makrel, sild og blåhvilling. Grønland opnåede status som kyststat til makrel i efteråret 2016, hvilket betyder, at Grønland deltager i forvaltningen af makrelbestanden på lige fod med de øvrige kyststater (UK, EU, Norge, Færøerne og Island). Kyststaterne har endnu ikke indgået en aftale om fordeling af makrel.

Grønland deltager som observatør til kyststatsforhandlinger om sild og blåhvilling.

NEAFCs årsmøde blev afholdt i dagene 12.-15. november 2024 i London. Grønland deltog sammen med Færøerne i DFG-delegationen.

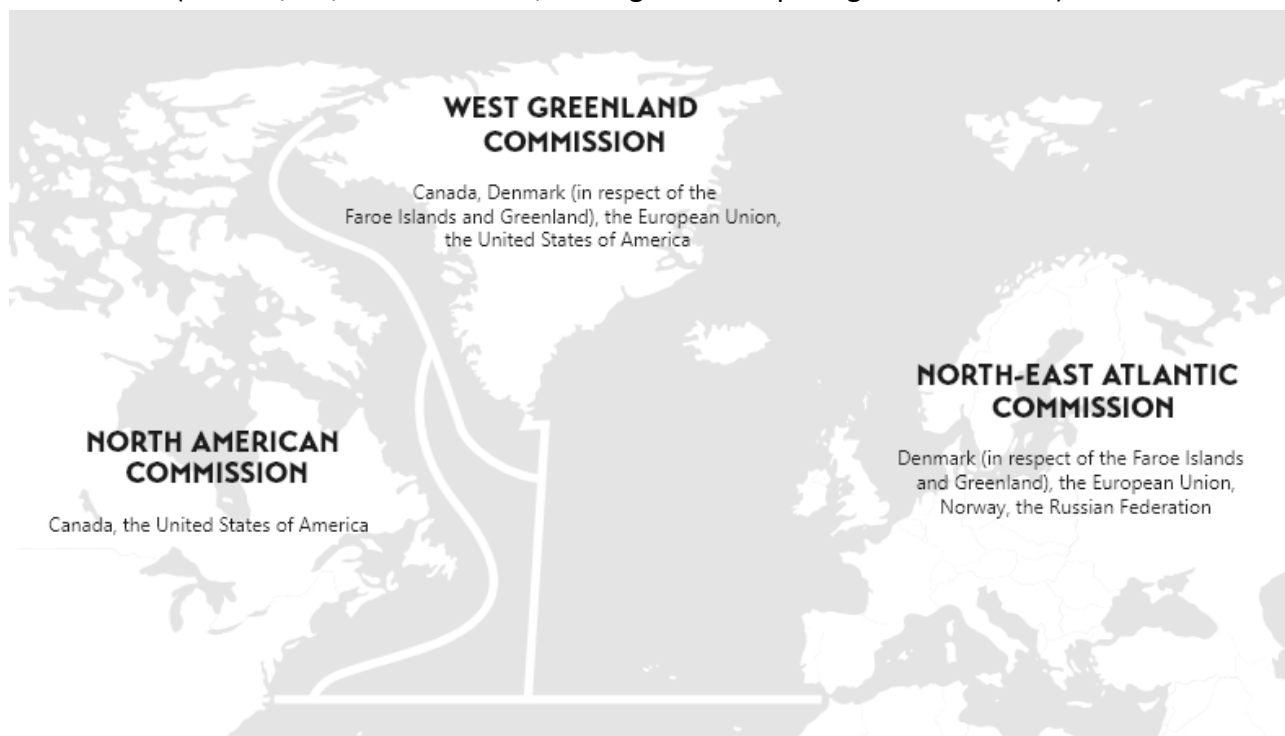
Figur 18: NEAFC-området med de tre internationale områder markeret med mørkegråt.

NASCO

North Atlantic Salmon Conservation Organisation (NASCO) er en international fiskeriorganisation med 7 medlemmer (Canada, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Norge, Rusland, Storbritannien og USA). Island meddelte sin genindmeldelse til årsmødet 2023 og er genindtrådt per 1. januar 2024.

Konventionen omfatter de vildtlevende laksebestande af atlantisk laks, *Salmo salar*, i det nordlige Atlanterhav. NASCO består af Rådet og herunder tre regionale kommissioner: Den Nordøstatlantiske Kommission (EU, Danmark på vegne af Færøerne, Norge, Storbritannien, Island

og Rusland), den Nordamerikanske Kommission (Canada og USA) og den Vestgrønlandske Kommission (Canada, EU, Storbritannien, USA og Danmark på vegne af Grønland).

Figur 19: NASCO-området og de tre kommissioner

Formålet med NASCO er at fremme bevaring, genopbygning og forøgelse af laksebestandene samt at fremme videnskabelig analyse af og information om bestandene. Grønland arbejder i NASCO for at bevare Grønlands historiske rettigheder til laksefiskeri.

Bestandsgrundlaget har ikke kunne understøtte et kommercielt fiskeri i Grønland de sidste mange år grundet de forværrede tilstande i laksenes hjemfloder i Nordamerika og Europa. Derfor har laksefiskeriet siden 1998 udelukkende været til egen forsyning af det grønlandske hjemmemarked. Den videnskabelige rådgivning for 2024 anbefalede fortsat intet fiskeri. Grønland udnytter sin ret til at opretholde et subsistensfiskeri, og i 2022 blev der forhandlet en aftale i NASCO, som fastsætter en kvote på 30 tons for Grønland gældende for 2023, 2024 og 2025. Grønland er forpligtet til at orientere NASCO om laksefiskeriet og alle nye forvaltnings- og kontroltiltag. Aftalen med NASCO forefindes på Naalakkersuisut.gl. Årsmødet i juni 2024 blev afholdt i Westport, Irland i dagene 3.-7. juni.

Internationalt fiskerisamarbejde

Nordisk ministerråd

Grønland indgår i Nordisk Ministerråd i forskellige fagsektorer. Departementet for Fiskeri og Fangst indgår i sektoren for fiskeri og akvakultur, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug (FJLS). På embedsniveau er sektoren inddelt i undergrupper hvor Fiskeriafdelingen indgår i arbejdsgruppen samt embedsmandskomitéen for Fiskeri og Havbrug. Derudover er Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst inviteret til at deltage i et årligt sommermøde for hele FJLS-sektoren.

I 2024 blev der holdt 2 arbejdsgruppe møder og embedsmandskomité møder hvor departementet deltog. Derudover blev ministermødet afholdt i Karlstad, Sverige, i dagene 17.- 18. juni 2024. Grønlands deltog i ministermødet på embedsmands niveau. På mødet blev der blandt andet drøftet beredskab og modstandsdygtighed i hele produktionskæden samt fødevareforsyningsikkerhed og den nordiske bioøkonomi.

International fiskeriaftale i den arktiske højsø CAOFA

Ti store fiskerinationer har skrevet under på en international aftale, der skal forhindre ureguleret fiskeri i det centrale arktiske ocean. De ti nationer er de arktiske kyststater Canada, USA, Rusland, Norge og Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland, derudover Island, EU, Sydkorea, Japan og Kina.

Aftalen blev forhandlet på plads i Washington i november 2017. Grønland var vært for underskrivelsesceremonien i oktober 2018. Grønland er forhandlingsleder for Kongeriget (DFG). Delegationen består af repræsentanter fra Departement for Fiskeri og Fangst, ICC Grønland, Grønlands Naturinstitut og Færøernes udenrigsministerium

Figur 20: Havet inden for polar cirklen.

Aftalen regulerer fiskeri i den internationale højsø i det centrale arktiske hav, der er omgivet af kyststaternes eksklusive økonomiske zoner, herunder Grønlands eksklusive økonomiske zone. Ifølge international lov er højsøområder åbne for fiskeri for

alle. I mangel af en aftale ville fiskeri ikke være ulovligt, men det ville være ureguleret, med risiko for overudnyttelse og uoprettelig skade på de bestande, der måtte indfinde sig efter isens tilbagetrækning.

Aftalen er en trinvis proces hen imod oprettelse af en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der regulerer kommercielt fiskeri i området.

I aftalen forpligter parterne sig til ikke at fiske i højsøområdet, før der er enighed om at oprette en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der fastsætter videnskabsbaserede fiskekvoter og regler for fiskeriet. Aftalen gælder i mindst 16 år fra ikrafttrædelsen, hvorefter aftalen fornyes automatisk hvert 5. år, medmindre en part modsætter sig forlængelsen. Aftalen vil give forskere tid til at forstå regionens marine økologi og potentielle virkninger af klimaændringer, inden fiskeri bliver udbredt. Aftalen indeholder således opstart af et internationalt videnskabeligt samarbejde.

Alle parterne har ratificeret aftalen, og den er derved trådt i kraft pr. 25. juni, 2021. Parterne er påbegyndt implementering af aftalen, og der er etableret et 'Joint Program of Scientific Research and Monitoring' (JPSRM) i den arktiske højsø. Der er nedsat et videnskabeligt samarbejde (Scientific Coordinating Group SCG) under aftalen som alle parter deltager i, både ved fysiske møder og virtuelt. Derudover en række arbejdsgrupper, der fokuserer på forskellige aspekter af aftalens implementering. COP1-3 møder er afholdt i Sydkorea i perioden 2022-2024.

Bilaterale samarbejder

Grønland indgår i adskillelige bilaterale samarbejder og aftaler. Når Naalakkersuisut har fastsat TAC for det kommende fiskeriår, udveksler Grønland kvoter med aktuelle bilaterale parter. Nedenfor bliver de forskellige bilaterale samarbejder beskrevet med tilhørende aftaler eller protokoller.

EU

Grønland og EU underskrev den 9. april 2021 en fiskeripartnerskabsaftale om bæredygtigt fiskeri med tilhørende protokol. Fiskeripartnerskabsaftalen om bæredygtigt fiskeri med EU er Grønlands vigtigste fiskeriaftale. Aftalen bliver forvaltet via protokoller, der løbende bliver opdateret. Den tilhørende tekniske protokol dækker perioden 2021-2024 med en mulighed for en 2-årig forlængelse. Protokollen angiver de kvotemængder, som Grønland tilbyder EU mod en finansiel modydelse, hvilket årligt indbringer Grønland ca. 123 millioner i betaling for fiskerirettighederne. Betalingen er delt op i en betaling for kvoter, en rederibetaling og sektorstøtte fra EU mod, at Grønland stiller de aftalte fiskemængder til rådighed. Det skal dog understreges, at den endelige kvotetildeling, og dermed betaling, bliver forhandlet hvert år baseret på den videnskabelig

rådgivning og det grønlandske fiskerierhvervs behov. Fiskeripartnerskabsaftalen og den nuværende protokol kan findes på Naalakkersuisut.gl.

Kvoter til EU for 2024

Forhandlingerne om kvoter for 2024 pågik i november 2023 i forbindelse med mødet i den fælles komite. EU fik 225 tons færre hellefisk i Vestgrønland og 300 tons hellefisk færre i Østgrønland derudover 100 tons færre rejer i Vestgrønland end de vejledende mængder i protokollen. Dette på baggrund af nedadgående rådgivning for de 3 bestande. Til gengæld fik EU 300 tons rejer mere i Østgrønland. Der var 0-rådgivning for lodde i fiskerisæsonen 2023-2024 og derfor fik EU ikke tilbudt lodde i 2024.

I nedenstående tabel fremgår de kvoter, som Grønland allokerede til EU til 2024.

Tabel 31: EUs fiskerimuligheder ved Grønland 2021-2024 under protokollen, samt aftalte mængder for 2024 (tons)

	Vejledende fiskerimuligheder (tons) under 2021-2024 protokollen	Aftalte fiskerimuligheder (tons) allokeret til EU for 2024
Torsk	1.950	1.950
Pelagisk rødfisk	0	0
Demersal rødfisk	1.840	1.840
Hellefisk – Vest	2.250	2.025
Hellefisk – Øst	4.950	4.650
Dybhavsrejer – Vest	2.600	2.500
Dybhavsrejer – Øst	4.850	5.150
Lodde	13.000	– ⁴⁴
Skolæst – Vest	100	100
Skolæst – Øst	100	100
Bifangst	600	600

Forhandlinger om ny protokol med EU

I 2023 meddelte Naalakkersuisut EU, at man ønsker at forhandle en ny protokol og dermed ikke udnytte muligheden for at forlænge protokollen til 2026. Dette primært på baggrund af to elementer; 1) ønsket om at hjemtage flere kvoter til grønlandske fiskere, ikke mindst på grund af nedadgående rådgivning for vigtige arter som hellefisk og rejer og 2) stigende priser i perioden. Der blev afholdt et scoping møde i april samt 2 forhandlingsrunder i juni i Nuuk og september i Bruxelles førend en ny protokol blev underskrevet for perioden 2025-2030.

⁴⁴ Som angivet i afsnittet om lodde er der adskillige rådgivninger i løbet af sæsonen. EU's kvote i fiskerisæsonen 2022/2023 endte på 10.000 tons

Sektorstøtte

Derudover blev der i juni måned i forbindelse med forhandlingerne afholdt fælles komite møde om sektorstøtten, hvor Grønland rapporterede om opnåelse af mål og brug af midler i 2023 for de tre fokusområder; 1) forvaltning, 2) kontrol og 3) rådgivning. Det er Departementet for Fiskeri og Fangst, som sammen med GFJK og GN modtager midler og rapporterer til EU. Rapportering for 2023 samt planen for 2024 blev godkendt og alle sektorstøttemidlerne på 21,8 mio.kr. blev udbetalt.

Færøerne

Grønland og Færøerne har siden 1997 haft en fiskeriaftale, som omhandler gensidig adgang til hinandens fiskerizoner og samarbejde om fiskeri. Aftalen opererer med gensidigt kvotebytte. Aftalen mellem Grønland og Færøerne er af stor værdi for begge lande, da den er med til at sikre helårsbeskæftigelse for begge landes fiskeflåder, og den anses desuden som værende vigtig på baggrund af de øvrige fiskerimæssige relationer, Grønland har med Færøerne først og fremmest i de store organisationer NAFO og NEAFC. Som i alle bilaterale aftaler, er målsætningen i forbindelse med indgåelse af årlige aftaler, at der opnås det bedst mulige resultat med hensyn til fiskerimuligheder for grønlandske fartøjer.

I november 2023 mødtes parterne for at forhandle kvoter for 2024. Der var enkelte ændringer i forhold til 2023 kvoterne. Grønlands kvote på blåhvilling steg med 2.000 tons, imens sildkvoten blev reduceret med 1.000 tons pga. nedadgående rådgivning. Færøerne fik samme kvoter som i 2023. Gennem protokollen får Færøerne desuden mulighed for at udføre forsøgsfiskeri efter krabber og torsk. Grønland har mulighed for at fiske hele sin blåhvillingkvote fra NEAFC i færøsk farvand. Aftalen af 1997 og den protokol for 2024 forefindes på Naalakkersuisut.gl. I nedenstående tabel fremgår de kvoter, som Grønland udvekslede med Færøerne gældende for fiskeriet i 2024.

Tabel 32: Grønlands kvoter ved Færøerne og Færøernes kvoter ved Grønland i 2024 (tons)

	Grønland i Færøerne	Færøerne i Grønland
Blåhvilling	20.500	
Sild	5.500	
Hellefisk – Nordvestgrønland		100
Hellefisk – Østgrønland		325
Helleflynder		50
Torsk – Østgrønland		2.500
Brosme – Østgrønland		375
Krabber – Forsøgsfiskeri, Østgrønland		500

Da der har været et politisk ønske fra både Naalakkersuisut og Landsstyret om at opdatere samarbejdet mellem Grønland og Færøerne på fiskeriområdet, påbegyndtes i 2024 online

forhandlinger om en modernisering af rammeaftalen fra 1997. Der har derfor været afholdt en række online møder mellem parterne i løbet af året. Det forventes, at aftalen kan underskrives i 2025 forud for forhandlingerne om kvotebytte for 2026.

Norge

Grønland og Norge har siden 1992 haft en fiskeriaftale, som omhandler gensidig adgang til hinandens fiskerizoner og samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen mellem Grønland og Norge er af stor værdi for begge lande, da den er med til at sikre helårsbeskæftigelse for begge landes fiskeflåder.

Grønland og Norge mødtes i december 2023 for at forhandle kvoter for 2024. Aftalen for 2024 var en kopi af aftalen for 2023. Aftalen vurderes som tilfredsstillende for Grønland.

Aftalen af 1992 og protokol for 2024 kan findes på Naalakkersuisut.gl. I nedenstående tabel fremgår de kvoter, som Grønland udvekslede med Norge gældende for fiskeriet i 2024. Udover nedenstående kvoter har Grønland desuden adgang til 450 fiskedage i Fiskeværnszonen ved Svalbard.

Tabel 33: Grønlands kvoter i Norge og Norges kvoter ved Grønland i 2024 (tons)

	Grønland i Norge	Norge i Grønland
Torsk	4.000	1.350
Hellefisk – Vestgrønland		900
Hellefisk – Østgrønland		375
Helleflynder		30
Demersal rødfisk		500
Brosme		540
Skolæst		150
Kuller	750	
Sej	650	
Bifangst	425	325

Rusland

Grønland og Rusland har siden 1992 haft en fiskeriaftale, som omhandler gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen har skabt gensidige fiskerimuligheder for de to lande. Grønland har på baggrund af nedadgående videnskabelig rådgivning på relevante arter ikke haft en fiskeriprotokol med Rusland for 2024.

Island

Grønland og Island indgik i januar 2013 en aftale, der oprettede den Fælles Islandske-Grønlandske Fiskerikommission. Den Fælles Islandske-Grønlandske Fiskerikommissionen er oprettet for at kunne

opnå et tættere samarbejde, og en mere bæredygtig forvaltning af de fælles bestande herunder lodde, dybhavsrødfisk og hellefisk. Derudover drøftes andre sager af fælles interesse, såsom samarbejde i NAFO, NEAFC, NASCO og andre fora, landingsmuligheder, og i øvrigt muligheder for tættere samarbejde, i begge parter interesse.

I regi af den fælles fiskerikommission har Island og Grønland lavet fælles forvaltningsaftaler for to fælles bestande, hellefisk (2013) og rødfisk (2023). Island og Grønland forhandlede en ny aftale for rødfisk i 2023 og vil forventeligt forhandle en ny aftale for hellefisk i 2025. Dette er uddybet under afsnittet om kyststatsaftaler.

Det årlige møde i Islands-Grønlandsk Fiskerikommission blev afholdt i Reykjavik dagene 15.-16. april 2024. Udover at diskutere samarbejdet generelt, så blev der aftalt adgang for grønlandske fartøjer til at lande makrel og sild i Island, og en tovejs adgangsftale som muliggjorde, at grønlandske fartøjer kunne fiske 10.000 tons af Grønlands egen makrelkvote i Islands farvand – ligeledes for islandske fartøjer i grønlandsk farvand. Begge dele giver grønlandske fartøjer en større fleksibilitet og bedre mulighed for et effektivt fiskeri.

Aftalememorandum med det forenede kongerige og Nordirland

Grønland og Storbritannien indgik i 2020 et aftalememorandum om øget samarbejde om fiskeri og relaterede emner. Aftalen sætter rammen for, at Grønland og Storbritannien kan udbygge et bilateralt samarbejde på områder såsom fiskeriforvaltning, kontrol, forskning, innovation og samarbejde mellem fiskerierhvervene.

Aftalen etablerer også en årlig fiskeridialog, hvor partnerne kan mødes og udvikle samarbejdet. Det fjerde møde mellem UK og Grønland blev afholdt i Nuuk i dagene 10-11. april 2024, hvor parterne blandt andet drøftede arbejdet med forvaltningsplaner, sårbare marine områder, national lovgivning og erfaringer med EUs eksportcertificeringssystem. Samarbejdet i forbindelse med regionale fiskeriforvaltningsorganisationer og forhandlingerne om en kyststatsaftale om makrel blev også diskuteret.

Canada

Grønland og Canada deler to vigtige kommercielle arter i Vestgrønland; den havgående hellefisk og rejerne. Til trods for at Grønland og Canada deler disse bestande samt verdens længste maritime grænse, forelægger der ikke en formel aftale mellem parterne. Canada er det eneste land og eneste nabo i Nordatlanten, som Grønland ikke har nogen form for aftale med om fiskerisamarbejde. Canada og Grønland er begge medlemmer af Northwest Atlantic Fisheries Organisation (NAFO), hvor begge lande er kyststater, samt North Atlantic Salmon Conservation Organisation (NASCO).

Både rejefiskeriet og det havgående fiskeri efter hellefisk i Vestgrønland har MSC-certifikat. MSC har varslet, at begge lande er i risiko for at miste deres certifikater medmindre, der bliver etableret en formel aftale om forvaltning af bestandene mellem Grønland og Canada, hvilket er en forpligtelse

i Havretskonventionen. Hvis Grønland mister vores MSC-certifikater, kan dette have negative konsekvenser for den grønlandske økonomi.

Grønland har derfor i flere år presset på for at lave en aftale med Canada. Efter en række uformelle bilaterale møder, er parterne blevet enige om at arbejde hen imod en formel fiskeriaftale med fokus på først og fremmest at finde en løsning på fordeling af rejebestanden, da deadline for MSC for begge lande udløber i 2026. Hvis ikke der indgås en aftale, eller denne er tæt på at være indgået, vil MSC ikke lukke denne kondition på certifikatet og dermed mistes det. Departementet for Fiskeri og Fangst og Sustainable Fisheries Greenland samarbejder tæt for at sikre, at certifikatet ikke mistes og der ses blandt andet på alternative muligheder for at få lukket konditionen om samarbejde om forvaltning.

I 2024 fik Canada mandat til at igangsætte forhandlinger, og en forhandlingsrunde blev afholdt i juli måned i Iqaluit. Derudover er der afholdt en række virtuelle møder i løbet af sensommeren og efteråret. Forhandlingerne forventes at fortsætte i 2025.

Iqaluit MOU

Formanden for Naalakkersuisut og Nunavuts premierminister indgik i 2022 en Memorandum of Understanding (MoU) om samarbejde, som blandt andet inkluderer samarbejde på fiskeriområdet. Departementet for Fiskeri og Fangst har i den forbindelse afholdt møder med Nunavuts afdeling for fiskeri og sælfangst i maj og juli måned 2024 om, hvordan man kunne følge op på samarbejdsaftalen. Parterne blev enige om, at der var yderligere grundlag for at afsøge mulighederne for at lave en MoU om samarbejde på fiskeriområdet. Begge parter har opnået mandat til forhandlinger, som er pågået virtuelt i efteråret 2024. Det forventes, at en MoU kan underskrives i 2025.

MoU'en vil etablere en fiskerikomite, hvor parterne kan mødes om at udveksle viden, erfaring og diskutere samarbejde om fælles bestande og udvikling af fiskeriet. Det er også planen, at aftalen skal give mulighed for, at der kan udvikles forskningssamarbejde og samarbejde mellem fiskeindustrien samt en udvekslingsordning for medarbejdere i forvaltningen. Nunavut har ikke samme kompetence på fiskeriområdet som Grønland, da det meste ligger hos den føderale regering. Men Nunavut skal høres i alle sager og arbejder for at overtage mere kompetence og ansvar.

Samarbejdet vil også underbygge ambitionerne i Grønlands udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi for 2024-2030: a) *Grønland vil fastholde og udvikle allerede indgåede regeringssamarbejder med andre inuit og lokale regeringer i Canada og USA* og b) *Grønland vil arbejde for at udvekslingsordninger etableres på særligt, uddannelses- og forskningsområdet.*

Kyststatsaftaler

Makrel

Makrelbestanden i Nordøstatlanten migrerer gennem seks landes eksklusive økonomiske zone: Storbritannien, EU, Norge, Island, Færøerne og Grønland. Disse kaldes kyststaterne til bestanden. Ifølge FN's Havretskonvention har kyststaterne pligt til at koordinere deres fiskeri med henblik på at sikre bevarelsen. Med andre ord har de pligt til i fællesskab at fordele kvoten imellem sig. I øjeblikket er der ingen fordelingsaftale mellem kyststaterne, og der har ikke været en aftale siden 2019. Hvert år siden 2019 er der blevet afholdt 4-8 kyststatsmøder med henblik på at forhandle en fordelingsaftale. Da Grønland som de andre kyststater er forpligtet til at søge enighed, deltager Grønland ved disse møder. I 2024 blev der afholdt seks forhandlingsmøder, samt det årlige kyststatsmøde. Grønland havde for første gang i regi af kyststatsaftalerne for Nordøst-Atlanten værtskabet for forhandlingerne af makrel i 2024. Derudover, selvom Grønland ikke er kyststat til sild eller blåhvilling så følger vi kyststatsforhandlingerne herom, da Grønland på nuværende tidspunkt er en fiskende part til disse arter.

Lodde

Grønland, Norge og Island deler loddebestanden (*Mallotus villosus*).

En ny kyststatsaftale blev indgået imellem Island og Grønland i 2023, hvor man fortsat forhandler om at få Norge med i aftalen. Der er et udestående om adgang til islandsk farvand som forhandles bilateralt mellem Island og Norge. I den nye aftale har Grønland forhandlet sig frem til 3% mere af bestanden, hvilket betyder, at Grønland er gået fra 15% til 18% af TAC. Der afholdes årlige konsultationer mellem kyststaterne forud for fiskerisæsonen. Grønland var vært for et virtuelt møde i oktober 2024.

Derudover er Grønland formanden for forhandlingerne om en ny loddeaftale og der har været afholdt en række virtuelle møder i løbet af 2024.

Rødfisk

Grønland, Island og Færøerne deler rødfiskebestanden *Sebastes norvegicus*.

I 2023 blev der indgået en ny aftale mellem Grønland og Island. Det var desværre ikke muligt at få Færøerne med i aftalen.

Færøerne kræver en højere procentsats end, hvad Grønland og Island vil tildele dem, og derfor indgår de ikke i fordelingsnøglen, men modtager derimod en mængde tons hvert år. I den tidligere aftale var Grønlands andel 10 %, Islands andel var 90 % og der blev afsat 350 tons til andre parter (Færøerne).

I den nye aftale er Grønlands andel 11 %, Islands andel er 89 % og der bliver afsat 300 tons til andre parter (Færøerne). Samarbejdet iht. aftalen dækkes til de årlige møder i den Fælles Islandsk-Grønlandske Fiskerikommission.

Hellefisk

Grønland, Island og Færøerne deler hellefiskebestanden *Reinhardtius hippoglossoides*.

Kyststatsaftalen for hellefisk i Østgrønland blev indgået i 2014 og udløb egentlig i 2019, men parterne har valgt at forlænge aftalen idet, man afventer et stort nordisk projekt (NORSUSTAIN) vedr. hellefiskens udbredelse mv. De foreløbige resultater af NORSUSTAIN blev fremlagt i efteråret 2023, hvor de endelige resultater blev offentliggjort i 2024. Samarbejdet iht. aftalen dækkes til de årlige møder i den Fælles Islandske-Grønlandske Fiskerikommission.

Øvrige aftaler og forpligtelser

Pelagisk Kontrol aftale

Da makrel, sild og blåhvilling er delte bestande mellem mange lande, har der været nedsat en arbejdsgruppe bestående af eksperter, blandt andet fra GFJK, for at kortlægge lovgivning vedrørende kontrol af fiskeri og især regler om landinger af pelagiske bestande i Nordøst-Atlanten. Arbejdsgruppen kom med en række anbefalinger til at strømline lovgivningen i Nordøst-Atlanten, sådan at alle havde lige vilkår. På baggrund af disse anbefalinger underskrev Norge, EU, Storbritannien, Island og Færøerne en aftale om pelagisk kontrol, som Grønland senere tilsluttede sig.

Dette er blevet ført videre i samme arbejdsgruppe bestående af kontroleksperter siden da, hvor GFJK også indgår, som resulterede i en ny række anbefalinger, der blev afleveret i 2024. På baggrund af dette blev anbefalingerne taget op og det blev besluttet at landene skulle forhandle en opdatering af aftalen. Da Grønland havde formandskabet for forhandlingerne i makrel kyststatsforummet, blev Grønland også formand for forhandlingerne om disse nye anbefalinger. Der blev holdt to forhandlingsmøder i 2024 angående disse anbefalinger, hvor det ene var fysisk og det andet var virtuelt. Der blev dog ikke nået til enighed om anbefalingerne og derfor vil der arbejdes videre med disse i 2025.

Kontrol af fiskeriet

Kontrollen af Grønlands fiskerier varetages dels af Grønlands Fiskeri- og Jagtkontrol (GFJK) (tidligere Grønlands Fiskerilicenskontrol - GFLK), dels af Arktisk Kommando (AKO). GFJKs hovedkvarter er beliggende i Nuuk, hvor der er ansat 17 medarbejdere til at varetage administrationen. Desuden er tre regionskontorer hhv. Nuuk, Sisimiut og Ilulissat, hvor der sammenlagt er ansat 22 kontrollører som varetager den fysiske kontrol. GFJK uddanner løbende kontrollører, men uddannelsen er dyr og tager 3 år, hvorfor der også kun er oprettet et hold ad gangen med opstart hvert andet år. Uddannelsen er omfattende, men giver også ECTS-point. I 2024 blev der afsluttet et hold som startede 9 og 4 bestod, hvoraf de 3 af dem blev ansat hos GFJK. Uddannelsen er delt mellem Danmark og Grønland, hvilket er en af de medvirkende årsagerne til, at det ikke er alle, der fuldfører uddannelsen. For første gang i GFJKs historie blev der i 2024 foretaget en fysisk kontrol af et fuldt kvindehold. Holdet inspicerede isfiskeriet i Ilulissat fjord i februar, og var afsted først med snescooter og senere med hundeslæde.

Udover fiskeri- og jagtkontrollører, så har GFJK 12 fiskeriobservatører, som er ombord på fiskefartøjer for at overvåge og observere, om fiskeriet foregår efter reglerne, observatørerne vejleder også om regler og logbogsføring samt udarbejder rapporteringer til hovedkvarteret om deres observationer. Nogle gange hjælper observatørerne også med prøvetagning for Grønlands Naturinstitut.

GFJKs primære formål er at sikre, at Grønlands Selvstyres fiskeri- og fangstlovgivning overholdes, herunder de regler, som er udstedt i henhold til gensidige bilaterale aftaler eller i medfør af Grønlands deltagelse i internationale forvaltningsorganisationer eller tiltrædelse af internationale konventioner om udøvelse af fiskeri.

GFJK varetager en række opgaver inden for både administrativ kontrol og direkte kontrol af fiskeri og jagt. Hovedopgaverne, som GFJK varetager, er blandt andet:

- Løbende kontrol af indsendte meldinger, logbøger og indhandlinger fra fiskefartøjer og indhandlingssteder.
- Overvågning af fiskefartøjers aktiviteter i grønlandsk farvand og grønlandske fartøjer i internationalt farvand via et satellitbaseret overvågningssystem.
- Kvoteopgørelser af fiskerier, der formidles videre til relevante organisationer og myndigheder. Disse opgørelser tager udgangspunkt i data fra meldinger, logbøger, landinger og indhandlinger.
- Inspektionssejladser udført af fiskerikontrollørerne i det kystnære område, samt fiskeriobservatører ombord på havgående og større kystnære fartøjer samt kampagner i samarbejde med Arktisk Kommando.
- Validering af grønlandske fangstattester vedrørende fiskeprodukter til eksport til EU.
- Havnestatskontrol (Port State Control, PSC) og bekæmpelse af illegalt, ureguleret og urapporteret fiskeri (IUU), samt internationale samarbejder bl.a. i Northwest Atlantic Fisheries Organization (NAFO) og North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC).

- Bilaterale aftaler og kontrolsamarbejder.

Hovedprincippet bag fiskerikontrol er opsyn, kontrol og overvågning også kaldet MCS, der står for Monitoring, Control and Surveillance. GFJK anvender en række redskaber for netop at kunne overvåge og kontrollere fiskeriet i Grønland. Forudsætningen for en succesfuld regulering er en effektiv håndhævelse af reglerne, således at der politisk og forvaltningsmæssigt kan gribes ind, hvis et fiskeri ikke udvikler sig i den ønskede retning.

Til at løfte sine kontrolmæssige opgaver, anvender GFJK, i samarbejde med Departementet, et avanceret registreringssystem i form af en central database, der består af en række registre:

- et fartøjsregister
- et individregister
- et register til meldinger
- et register til logbogsdata
- et register til indhandlingsdata
- et kvoteregister
- et licensregister
- et fangst- og jagtregister

Databasen muliggør validering af data samt danner grundlag for udarbejdelse af diverse statistikker til nationalt og internationalt brug. Data fra fiskeriet bruges blandt andet af Grønlands Naturinstitut i forbindelse med vurdering af fiskebestande og til videnskabelig rådgivning om TAC og kvoter. I forbindelse med vedtagelse af den nye fiskerilov er det blevet muligt at dele meget mere data end før. Derfor blev der i 2024 arbejdet på at få dynamiske data op på GFJKs hjemmeside, så befolkningen kan følge med i fiskeriet, efterhånden som data strømmer ind til GFJK.

I 2024 åbnede GFJK for automatisk overførsel af data for et enkelt fartøj, hvilket også afslørede en del problemer. Kravet om elektronisk logbog for alle fartøjer på 17 meter LOA og derover har eksisteret siden 2022, men tekniske udfordringer i integrationen mellem det elektroniske rapporteringssystem vCatch og fiskeri- og jagtdatabasen LULI har vanskeliggjort processen. I 2024 var der 49 fartøjer i den størrelsesorden, som mangler at overgå til det elektroniske rapporteringssystem og som derfor befinder sig i en overgangsfase fra papirlogbog til elektronisk logbog.

Processen blev yderligere forsinket, idet GFJK blev udsat for et DDOS-angreb, som fik Digitaliseringsstyrelsen til at lukke for adgangen fra udenlandske IP-adresser. De fleste grønlandske fartøjer bruger nemlig udenlandske internetydelser eller VPN, så GFJK måtte derfor på individuel basis få Digitaliseringsstyrelsen til at lave undtagelser for fartøjerne, så de igen kunne sende deres meldinger gennem vCatch.

Desuden samarbejder GFJK med Departementet om bekendtgørelser og forvaltningsplaner, hvor GFJK bidrager med sin praktiske erfaring, eftersom GFJKs kontrollører og administrative personale skal håndhæve lovgivningen efter vedtagelse.

Tabel 34: Oversigt over kontrol i 2024

	Antal	Bemærkninger
Landingskontrol	6	Primært rejetrawlere. GFJK arbejde på at intensivere indsatsen til at dække to store fartøjer i kvartalet
Kontrolrapporter	317	112 jollekontroller 163 turrapporter 42 fartøjsrapporter
NANOQ IV	127 aktive dage / 6.978 sømil	
Observatørdækning (12 observatører)	1.870 dage	6.696 aktive dage udenskærs for de 60 grønlandske og udenlandske fartøjer resulterer i en observatørdækning på 27,9 %.
Kontrol af Arktisk kommando	13 kontroller af havgående fartøjer	Herunder 5 udenlandske

GFJK er udover flere mindre fartøjer også i besiddelse af et større kontrolfartøj, som kan dække større afstande og sprede GFJKs tilstedeværelse. Fartøjet, NANOQ IV, er en gammel politikutter og kræver en del vedligehold. Det, is om vinteren og problemer med at skaffe nok mandskab til to hold gør, at NANOQ IV ikke kommer på så mange ture som ellers ønsket.

Bilag 1: Bemyndigelser i 2024

Bemyndigelse	Hvem	Beslutning
Tilpasse TAC for havgående hellefisk i Østgrønland med eventuel uopfisket kvote fra 2023 jf. § 4 i forvaltningsaftalen mellem Island og Grønland	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 231, d. 13.10.2023
Fastsætte en TAC for havgående hellefisk i Vestgrønland, efter TAC-fastsættelsen er koordineret med Canada.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 231, d. 13.10.2023
Tilpasse TAC for rødfisk i Østgrønland med eventuel uopfisket kvote fra 2023 jf. § 6 i forvaltningsaftalen mellem Island og Grønland.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 231, d. 13.10.2023
Naalakkersuisoq bemyndiges til fremadrettet at fordele uopfisket kvotefleks fra fartøjssegmentet til jollesegmentet hvert år.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 224, 07.09.2023
Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst bemyndiges til at flytte kvoter mellem kvartaler efter behov i 2024 (område 47, jollekvoter).	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 248, d. 10.11.2023
Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst bemyndiges til at flytte kvoterester i 2024 mellem forvaltningsområder i henhold til forvaltningsplanen for stenbider.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 244, d. 03.11.2023
Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst bemyndiges til at fordele resterende bifangstkvoter til relevante ansøgere.	Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 258, d. 15.12.2023
Andre interesserede selskaber i løbet af 2024 kan bemyndiges administrativt af Departementet for Fiskeri og Fangst til at fiske rejer i	Departementet for Fiskeri og Fangst	Naalakkersuisut møde nr. 258,

fiskeværnszonen ved Svalbard, skulle de indgive en ansøgning i løbet af 2024.

Departementet for Fiskeri og Fangst bemyndiges til at refordele kvoter for alle arter efter samtykke fra den havgående flåde med henblik på at sikre den fulde kvoteudnyttelse.

Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst bemyndiges til at fordele kvoterne til forsøgsfiskeri baseret på de i oplægget opstillede kriterier.

Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst bemyndiges til, at oprette yderligere forsøgsfiskerier i løbet af året, baseret på modtagne forslag og udtalelse fra Grønlands Naturinstitut.

Departementet for Fiskeri og Fangst bemyndiges administrativt til at re-fordele kvotemængder for at opnå størst kvoteudnyttelse.

Departementet for Fiskeri og Fangst bemyndiges administrativt til at fastlægge de endelige rammer for forsøgsfiskeri nr. 4 angående torsk havgående i Vestgrønland som forklaret i oplægget.

d. 15.12.2023	
Departementet for Fiskeri og Fangst	Naalakkersuisut møde nr. 258, d. 15/12/2023
Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 266, d. 16.02.2024
Naalakkersuisoq	Naalakkersuisut møde nr. 266, d. 16.02.2024
Departementet for Fiskeri og Fangst	Naalakkersuisut møde nr. 266, d. 16.02.2024
Departementet for Fiskeri og Fangst	Naalakkersuisut møde nr. 266, d. 16.02.2024

Bilag 2: TAC, kvoter og kvoteudnyttelse

I det følgende bilag bliver den videnskabelige rådgivning, den fastsatte TAC, kvoteopdelingen samt andre udviklinger i 2024 gennemgået for Grønlands fiskerier på øvrige arter – både havgående og kystnært.

Rødfisk

Rødfisk forekommer både i Vestgrønland, Østgrønland og Irmingerhavet. I Vestgrønland er rådgivningen, at der ikke fiskes på bestanden og der fastsættes derfor ingen kvote i Vestgrønland.

Østgrønland

Der findes flere arter af rødfisk, og i Østgrønland bliver der givet rådgivning for to arter hhv. dybhavsrødfisk (*Sebastes mentella*) og stor rødfisk (*Sebastes norvegicus*). De to arter ligner til forveksling hinanden, men der er stor forskel i tilstanden af bestandene. Den videnskabelige rådgivning bliver givet af ICES. I 2024 var rådgivningen for dybhavsrødfisk intet fiskeri, mens den for stor rødfisk var 41.286 tons. Begge arter er sårbare over for udnyttelse, da den vokser langsomt, bliver kønsmoden sent og forekommer i store stimer.

I Grønland fiskes der ikke direkte på rødfisk, men der optræder store mængder bifangst af rødfisk i torskefiskeriet. Stor rødfisk er en fælles bestand mellem Grønland og Island. Af hensyn til dybhavsrødfisken og samarbejdet med Island, er der i 2024 udarbejdet en forvaltningsplan for rødfisk med fokus på at forvalte de to arter separat.

I 2023 genforhandlede Island og Grønland en ny aftale om stor rødfisk, hvor Grønland tildeles 11% af den samlede TAC (efter at der er taget 300 til side som er øremærket Færøerne). I 2024 svarer dette derfor til 4.508,5 tons.

Tabel 35: TAC og videnskabelig rådgivning for rødfisk i Østgrønland og Island 2021-2024

Art		2021	2022	2023	2024
Rådgivning	<i>S. norvegicus</i>	38.343	31.855	25.545	41.286
	<i>S. mentella</i>	914	0	0	0
TAC	Begge	4.748	3.186	5.109	4.509

Ifølge aftalen med Island kan parterne overføre uopfisket mængde af rødfisk svarende til 10% af TAC fra året før, og i 2024 blev der tilføjet 511 tons til 2024 kvoten fra 2023 kvoten, hvorved 2024 kvoten endte på 5.019,5 tons. I henhold til bilaterale aftaler fordeles en andel af den grønlandske TAC til EU og Norge.

Tabel 36: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for rødfisk i Østgrønland 2024 (tons)

Aktør	TAC	Kvoteoptag	Udnyttelse (%)
Grønland	2.680	2.247	84
EU	1.090	1.146	105
Norge	1.250	1.269	102
Total	5.020	4.662	93

Irmingerhavet

I Irmingerhavet forekommer dybhavsrødfisken som en fælles bestand, der befinder sig i grønlandsk, islandsk, færøsk og internationalt farvand. Dybhavsrødfisken bliver forvaltet gennem North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC). I NEAFC-kyststatsaftalen får de tre kyststater, Grønland, Island og Færøerne samlet 60% af TAC, mens de øvrige NEAFC-medlemmer (Norge, EU og Rusland), som kan fiske på bestanden i internationalt område, får tildelt de resterende 40%. Rusland har dog aldrig tilsluttet sig aftalen og sætter autonome kvoter.

Den videnskabelige rådgivning fra ICES i 2024 var, at der ikke bør fiskes på bestanden. Denne rådgivning er på linje med tidligere års rådgivning, hvilket er blevet efterfulgt siden 2021.

Skolæst

Skolæst bliver ikke fisket kommercielt, men bliver primært fanget som bifangst. Der har derfor ikke foreligget nogen videnskabelig rådgivning i 2016-2024 for den vestgrønlandske bestand, men for den østgrønlandske bestand blev der fastsat en rådgivning på 105 tons i 2024.

TAC blev fastsat til 1.000 tons i Østgrønland og 1.000 tons i Vestgrønland. Norge blev tildelt 150 tons skolæst i Østgrønland gennem den bilaterale aftale. EU blev tildelt 100 tons i hhv. Øst- og Vestgrønland, men valgte ikke at få udstedt licens.

Tabel 37: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for skolæst i Østgrønland 2024

Aktører	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Grønland	750	19	3
Norge	190 ⁴⁵	323	170
EU	60 ⁴⁵	0	0
Total	1.000	342	34

⁴⁵ Norge købte 40 tons af EU, hvorved Norges kvote endte på 190 tons og EU's kvote endte på 60 tons.

Tabel 38: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for skolæst i Vestgrønland 2024

Aktører	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Grønland	900	0	0
Norge	55 ⁴⁶	5	9
EU	45 ⁴⁶	0	0
Total	1.000	5	1

Helleflynder

Helleflynder bliver ikke fisket kommercielt, men bliver primært fanget som bifangst i fiskeri med trawl og langline. Bifangstbekendtgørelsen bestemmer, at helleflyndere fanget med andet redskab end trawl skal genudsættes. Dette fiskeri betragtes dermed udelukkende som et bifangstfiskeri, og fangsterne er i dette omfang begrænsede. På baggrund af dette er datatilgængeligheden fra fiskeriet begrænset, og i 2024 var der fortsat ingen videnskabelig rådgivning for helleflynder i hverken Øst- eller Vestgrønland.

Der blev ikke oprettet en kvote for helleflyndere i Vestgrønland i 2024. I Østgrønland blev der i 2024 sat en kvote på 1.000 tons, uændret fra 2023.

I henhold til de bilaterale aftaler med Norge og Færøerne, fik Norge tildelt på en kvote på 30 tons og Færøerne fik 50 tons helleflynder i Østgrønland.

Tabel 39: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for helleflynder i Østgrønland 2024

Aktører	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Grønland	920	13	1
Norge	30	19	62
Færøerne	50	22	44
Total	1.500	54	4

⁴⁶ Norge købte 55 tons af EU, hvorved Norges kvote endte på 55 tons og EU's kvote endte på 45 tons.

Havkat

Der findes forskellige arter af havkat. I det følgende bliver fiskeriet efter plettet og sribet havkat, som begge lever i både Vest- og Østgrønland, beskrevet.

Den videnskabelige rådgivning for plettet og sribet havkat er afgivet sammen. I 2024 anbefalede den videnskabelige rådgivning, at den samlede fangst ikke oversteg 775 tons i Vestgrønland. Der var ingen rådgivning for Østgrønland. I 2023 fastsatte man en TAC for havkat på 1.000 tons, men den blev ikke udnyttet. I 2024 valgte man ikke at oprette en TAC for havkat, da mængden kan opfiskes som bifangst.

Lodde

Østgrønland

I farvandet mellem Jan Mayen, Island og Grønland forekommer en fælles bestand af lodde, der er reguleret i en trepartsaftale mellem Grønland, Island og Norge. Denne aftale har ikke været gældende i 2024, da man afventer, at Island og Norge afslutter genforhandlinger. Der er en gældende aftale mellem Grønland og Island, og det forventes, at Norge vil tilslutte sig denne aftale.

Lodde bliver fisket i perioden 15. oktober til 15. april. I henhold til aftalen mellem Grønland og Island har Grønland ret til 18% af den samlede loddekvote. Ifølge Fiskeriprotokollen 2021-2024 med EU, skal Grønland tilbyde 7,7% af den samlede TAC til EU efter, at en minimumsmængde på 25.000 tons er tilsidesat til Grønland. Rådgivningen bliver afgivet af flere omgange over sæsonen. Den endelige rådgivning for loddeseasonen 2023/2024 var 0 tons, og TAC blev ligeledes fastsat til 0 tons. EU blev derfor ikke tilbudt kvote i 2024.

Tabel 40: TAC og videnskabelig rådgivning for lodde i Østgrønland og Island 2021-2024

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Endelig rådgivning	127.300	869.600 ⁴⁷	459.800 ⁴⁸	0
Grønlands andel	19.095	131.224 ⁴⁹	68.970 ⁵⁰	0
Fordeling til EU	9.802	69.623 ^{51,52}	10.000 ⁵³	0

Blåhvilling

Blåhvillingbestanden øst for Grønland er en fælles bestand, der bliver forvaltet af kyststaterne, hvor følgende parter i 2024 havde status som kyststat: EU, Norge, UK, Færøerne og Island. Grønland og Rusland er fiskende parter og deltager til kyststatsmøderne for blåhvilling som observatører.

⁴⁷ Indledende rådgivning var 400.000 tons

⁴⁸ Indledende rådgivning var 218.400 tons

⁴⁹ Indledende andel var 60.000 tons

⁵⁰ Indledende andel var 32.760 tons

⁵¹ Indledende tilbud var 30.800 tons

⁵² Der kom egentlig en ekstra rådgivning, som ændrede EU's andel fra 69.623 til 66.959 tons, men da EU allerede havde udnyttet kvoten, betalte de for de 69.623 tons.

⁵³ Indledende tilbud var 7.760 tons

Kyststaterne er enige om en TAC for blåhvilling, der generelt følger den videnskabelige rådgivning fra NEAFC og bliver stadfæstet i en NEAFC-rekommandation. Kyststaterne er dog uenige om fordelingen. Dette medfører ofte, at den sammenlagte blåhvillingkvote mellem kyststaterne og de fiskende parter, overstiger den fastsatte TAC.

Den videnskabelige rådgivning for blåhvillingbestanden bliver udarbejdet af ICES, der i 2024 anbefalede en fangstmængde på 1.529.754 tons.

Grønland har gennem NEAFC-rekommandationen modtaget en blåhvillingkvote, der udgør en mindre andel af TAC. Grønlands andel af TAC var i 2024 på 8.260 tons blåhvilling, hvilket svarede til 0,54% af den samlede TAC (1.529.754 tons) i Nordøst-Atlanten.

Yderligere har Grønland en aftale med Færøerne om, at den grønlandske kvote kan fiskes i færøsk farvand. Denne aftale inkluderer også en andel af Færøernes blåhvillingkvote, hvoraf Grønland i 2024 fik 20.500 tons. Hermed var den samlede blåhvilling TAC for grønlandske fartøjer 2.918 tons højere i forhold til forrige år, da den endte på 28.760 tons i 2024 og på 25.842 tons i 2023.

Tabel 41: TAC og videnskabelig rådgivning for blåhvilling i Østgrønland og Færøerne 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning	929.292	752.736	1.359.629	1.529.754
Grønlands andel	5.032 ⁵⁴	4.076 ⁵⁴	7.342 ⁵⁴	8.260 ⁵⁴
Andel fra Færøerne	14.700	14.700	18.500	20.500

Tabel 42: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for blåhvilling 2024

Samlet 2024 TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
28.760	29.233	102

Norsk vårgydende (atlanto-skandisk) sild

De sild, der forekommer i grønlandsk farvand, er med al sandsynlighed en del af en fælles nordatlantisk bestand af den norsk vårgydende sild (atlanto-skandisk).

Den nordatlantiske fælles bestand bliver forvaltet af kyststaterne; Norge, Færøerne, Island, UK og Rusland. Grønland og EU er begge fiskende stater og deltager til kyststatsmøderne som observatører. I 2021 overtog UK EU's plads som kyststat som et resultat af Brexit, og EU blev reduceret til en observatør. Kyststaterne er enige om, at TAC skal følge den videnskabelige rådgivning fra ICES, men de er uenige om fordelingen af bestanden.

⁵⁴ Hele kvoten fra NEAFC kan fiskes i færøsk og international zone.

Den videnskabelige rådgivning for sild, bliver udarbejdet af ICES, der i 2024 anbefalede, at fangsten af sild ikke oversteg 390.010 tons, hvilket var et fald på 121.161 tons fra 2023.

Naalakkersuisut fastsatte i 2024 den grønlandske TAC for sild på 3.900 tons, hvilket er lavere end 2023, som var på 5.112 tons. Grønland fik derudover, i 2024, tildelt 5.500 tons sild fra Færøerne, til færøsk farvand samt internationalt farvand, igennem den bilaterale aftale som Grønland indgik med Færøerne i 2024 – se afsnit i årsberetningen om internationalt samarbejde og fiskeriaftaler.

Tabel 43: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for sild i 2024

Kvote	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Grønlands kvote	3.900	836	21
Kvote fra Færøerne	5.500	4.235	77
Total	9.400	5.071	54

Makrel

Makrellen i Østgrønland tilhører den nordøst-atlantiske bestand, som er en fælles bestand, som bliver forvaltet af følgende kyststater: Norge, Færøerne, Island, EU, UK og Grønland. Rusland er fiskende part, der udelukkende fisker makrel i internationalt farvand, og derfor har deltaget som observatør i kyststatsmøderne. Siden 2022 har Rusland været ekskluderet fra kyststatsmøderne pga. krigen i Ukraine. Kyststaterne forhandler løbende om at lave en aftale om deling af makrelkvoten. Departement for Fiskeri og Fangst indgik i disse forhandlinger i 2024 om deling af kvoten, men disse har stadig været uden resultat, og mere kan læses herom i årsberetningen under afsnit om internationalt samarbejde og fiskeriaftaler.

Den videnskabelige rådgivning fra ICES anbefalede, at fangsterne i 2024 ikke oversteg 739.386 tons, hvilket var et fald på 42.680 tons fra året før.

Naalakkersuisut fastsatte i 2024 en TAC på 48.060 tons makrel, svarende til 6,5 % af TAC, hvilket var 2.774 tons lavere end 2023. Idet makrellen har været fraværende i grønlandsk farvand, foregik hele kvoteoptaget af makrel i internationalt farvand i 2023.

Tabel 44: TAC, videnskabelig rådgivning og kvoteoptag for makrel 2021-2024 (tons)

	2021	2022	2023	2024
Rådgivning (tons)	852.284	794.920	782.066	739.386
Grønlands andel (tons)	60.000	51.670	50.834	48.060
Grønlands andel (%)	7,0	6,5	6,5	6,5
Kvoteoptag i Østgrønland (tons)	0	0	0	2
Kvoteoptag i Island (tons) ⁵⁵	-	-	-	2.895
Kvoteoptag i international zone (tons)	33.360	18.563	28.744	12.720
Samlet kvoteoptag (tons)	33.360	18.563	28.744	15.617
Procentvis udnyttelse	56	36	57	32

Brosme

I 2014 blev brosme oprettet som forsøgsfiskeri, inden det i 2016 overgik til et konventionelt erhvervsfiskeri. Man har erfaret, at der er store bifangster af brosme i torskefiskeriet. I dag er fiskeriet efter brosme et bifangstfiskeri i forbindelse med fiskeriet efter torsk i Østgrønland.

Grønland modtager hverken rådgivning for Øst- eller Vestgrønland. Naalakkersuisut har i forlængelse af tidligere år, fastsat en kvote på 1.500 tons i Østgrønland. I 2024 blev der afsat en kvote på 540 tons til Norge og 375 tons til Færøerne i henhold til de bilaterale aftaler.

Tabel 45: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for brosme i 2024

Aktører	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Grønland	585	175	30
Norge	540	475	88
Færøerne	375	267	71
Total	1.500	918	61

Polartorsk og istorsk

Der er ikke blevet fisket efter polar- og istorsk i en lang årrække. Der har de seneste år, til og med 2023, været en kvote på både polar- og istorsk, men der har for 2024 ikke været fastsat en kvote på disse to arter.

⁵⁵ En adgangsftale med Island blev indgået i 2024 for makrel – se afsnit 4 i beretningen om internationalt samarbejde og fiskeriaftaler

Andre arter – kystnært

Det følgende afsnit gennemgår den videnskabelige rådgivning, den fastsatte TAC og kvoteopdelingen for Grønlands kystnære fiskerier udover de primære arter.

Krabber

Forvaltningsplanen for krabber blev revideret i 2024, se mere om dette i årsberetningens afsnit om forvaltningsplaner. Snekrabber bliver primært fanget på den grønlandske vestkyst (NAFO-område 1), som er inddelt i NAFO-underområderne 1A-1F. Forvaltningsplanen for krabber trådte i kraft d. 1. januar 2022-2024, og nye er lavet 2025-2029. ICES rådgiver ikke om krabber i Grønland, så derfor bliver rådgivningen alene givet af GN. GN deltager dog i arbejdsgrupper om bestandsvurdering og metoder for at sparre med ICES. Rådgivningen bliver afgivet for 1-årig periode, og siden 2021 har rådgivningen været opdelt i inden- og udenskærsområder, som er adskilt af 3-sømilsgrensens. Det betyder, at rådgivningen ikke er direkte sammenlignelig med tidligere år, særligt efter forvaltningsplanenerne trådte i kraft i 2022. Krabbefiskeriet er inddelt i 6 forvaltningsområder, uden kyst og hav opdeling, men Sisimiut og Nuuk er delt hhv. kyst-og hav, dvs. at der i alt er 8 forvaltningsområder.

Tabel 46: TAC og videnskabelig rådgivning i det grønlandske krabbefiskeri for 2022-2024 (tons)

		2022	2023	2024
Upernavik (indenskærs)	Rådgivning	-	-	-
	TAC	400	400	340
Diskobugten-Uummannaq (indenskærs)	Rådgivning	796	982	982
	TAC	744 ⁵⁶	982	982
Sisimiut (indenskærs)	Rådgivning	547	599	599
	TAC	547	599	599
Sisimiut (udenskærs)	Rådgivning	102	102	102
	TAC	78 ⁵⁷	102	102
Maniitsoq-Kangaamiut (indenskærs)	Rådgivning	-	-	-
	TAC	225	225	225
Nuuk-Paamiut (indenskærs)	Rådgivning	1.020	1.020	685
	TAC	997 ⁵⁸	1.020	867
Nuuk-Paamiut (udenskærs)	Rådgivning	302	513	513
	TAC	302	513	513
Narsaq-Qaqortoq (indenskærs)	Rådgivning	-	-	-
	TAC	260	260	211
I alt	Rådgivning	2.767	3.216	2.881
	TAC	3.553	4.101	4.028

⁵⁶ Jf. forvaltningsplanen kan TAC for kategori 2 maksimalt stige med 10 % per år.

⁵⁷ Jf. forvaltningsplanen kan TAC for kategori 1 maksimalt stige med 15 % per år

⁵⁸ Jf. forvaltningsplanen kan TAC for kategori 2 maksimalt stige med 10 % per år.

Tabel 47: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for krabber 2024

Område	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Upernavik (indenskærs)	340	252	74
Diskobugten-Uummannaq (indenskærs)	982	494	50
Sisimiut (indenskærs)	599	599	100
Sisimiut (udenskærs)	102	90	88
Maniitsoq-Kangaamiut (indenskærs)	225	0	0
Nuuk-Paamiut (indenskærs)	867	470	54
Nuuk-Paamiut (udenskærs)	513	366	71
Narsaq-Qaqortoq (indenskærs)	211	0	0
Total	3.869	2.270	59

Kammuslinger

Fiskeriet efter kammuslinger er et lille fiskeri med en aktør. Der blev ikke givet rådgivning for kammuslinger i 2023. Kammuslingefiskeriet er inddelt i 7 forvaltningsområder, men der er kun 6 aktive områder, fordi mudderbugten er lukket for fiskeri. Naalakkersuisut valgte i 2024 at fastholde de samme forvaltningsområder og kvotestørrelser som årene forinden. Dog med undtagelse af forvaltningsområde Øvrige Grønland, hvor der ikke blev oprettet en kvote.

TAC blev fastsat til 2.520 tons, som blev fordelt over de 5 åbne forvaltningsområder i 2024. Der blev i 2024 fisket i 4 af de 5 områder herunder Attu, Nuuk, Sisimiut Syd og Sisimiut Nord, hvor der i alt blev opfisket 825 tons.

Tabel 48: TAC og videnskabelig rådgivning for kammuslingefiskeriet i 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
Nuuk	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	720	720	720	720
Mudderbugten ⁵⁹	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	0	0	0	0
Attu	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	400	400	400	400
Sisimiut Syd (Saqqaaq)	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	400	400	400	400
Sisimiut Nord (Kangaarsuk)	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	700	700	700	700
Nordre Strømfjord	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	300	300	300	300
Øvrige Grønland	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	Frit fiskeri		0	-
Total	Rådgivning	-	-	-	-
	TAC	2.520	2.520	2.520	2.520

Tabel 49: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for kammuslinger i 2024

Område	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Nuuk	720	217	30
Attu	400	22	6
Sisimiut Syd (Saqqaaq)	400	67	17
Sisimiut Nord (Kangaarsuk)	700	520	74
Nordre Strømfjord	300	0	0
Total	2.520	825	33

⁵⁹ Mudderbugten er lukket for fiskeri jf. Ramsar-konventionen.

Laks

Atlantisk laks er en fælles bestand, der migrerer langt. Bestanden er reguleret gennem samarbejdet i North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO), som Grønland er medlem af. Bestanden, der bliver fisket i Grønland, er en bestand sammensat af laks, der stammer fra kyststater i både Nordvest-Atlanten og Nordøst-Atlanten. Atlantisk laks er i stærk nedgang, og det er blevet vurderet, at laksebestanden er på et historisk lavt niveau: derfor kræver det internationalt samarbejde at forvalte denne bestand.

Den videnskabelige rådgivning bliver leveret af ICES og har været alarmerende i mange år. I NASCO har man sænket den grønlandske kvote markant over de seneste 30 år, hvorfor restriktive tiltag er blevet implementeret i den grønlandske forvaltning.

ICES-rådgivningen løber over en treårig periode, der havde sin start i 2021, hvor rådgivningen lød på *intet fiskeri* på laksen i 2021-2023. Fiskeriet bliver dog forvaltet efter en aftale med NASCO, samt en forvaltningsplan, der trådte i kraft i 2021 og gælder indtil 2025. Grønland fastsatte, ligesom året før, en kvote på 30 tons laks, som bliver fordelt på tre forvaltningsområder; 11 tons i Nordvestgrønland, 16 tons i Sydvestgrønland og 3 tons i Østgrønland – her er kvoterne så yderligere delt mellem erhvervskvoter og fritidskvoter. Laksefiskeriet er et subsistensfiskeri, hvorfor indhandling ikke er tilladt. Der er desuden krav om licens, hvilket gælder for både erhvervs- og fritidsfiskere.

Tabel 50: TAC for laksen i Grønland jf. den indgåede forvaltningsplan i samarbejde med NASCO

	2021	2022	2023	2024
Nordvestgrønland	11	11	11	11
Sydvestgrønland	16	16	16	16
Østgrønland	3	3	3	3
I alt	30	30	30	30

Tabel 51: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for laks i 2024

Område	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
Nordvestgrønland	11	7	63
Sydvestgrønland	16	13	81
Østgrønland	3	1	0
Total	30	21	68

Stenbider, kvabso

Det erhvervsmæssige fiskeri efter stenbider er målrettet kvabsoen (stenbiderhunnen), der i foråret bærer rogn. Hannen er ikke interessant i kommercielt øjemed, og den er derfor ikke omfattet af forvaltningsplanen og bliver derfor heller ikke behandlet i denne TAC-redegørelse. Fiskeriet efter kvabsoen foregår kystnært langs hele den grønlandske vestkyst i NAFO-underområderne 1A til 1F, der dækker området fra Nanortalik i syd til Upernavik i nord.

Stenbiderfiskeriet bliver forvaltet efter en forvaltningsplan, der beskriver metoder for rådgivning og fastsættelse af TAC, regulering, styring og rapportering af stenbiderfiskeriet. Stenbiderfiskeriet blev MSC-certificeret i 2015 og re-certificeret i 2021, og derfor er overholdelse af forvaltningsplanens forskrifter et centralt element i bibeholdelsen af MSC-certificeringen.

Grønlands Naturinstitut leverer en årlig bestandsrådgivning i forbindelse med fastsættelse af den årlige TAC. Denne rådgivning er en samlet rådgivning for hele Vestgrønland og er ikke opdelt på de forvaltningsområder som TAC er delt ud på. Grønlands Naturinstitut reviderede i 2022 deres rådgivning for stenbiderhunnen. Denne revidering førte til en forhøjelse af rådgivningen på 20 %, hvilket resulterede i en rådgivning på 1.475,5 tons. I 2024 var rådgivningen den samme som 2023.

Naalakkersuisut fastsatte kvoten på 1.495,5 tons i 2024.

Tabel 52: TAC og videnskabelig rådgivning for det kystnære fiskeri efter stenbider (kvabso) i 2021-2024

		2021	2022	2023	2024
NAFO 1A	TAC	150	198	181	182
NAFO 1Ba	TAC	125	160	162	179
NAFO 1Bb	TAC	57	73	84	93
NAFO 1C	TAC	272	332	370	355
NAFO 1D	TAC	329	372	362	325
NAFO 1E	TAC	177	201	203	210
NAFO 1F	TAC	118	140	112	152
Total	Rådgivning ⁶⁰	1.229	1.475	1.475	1.475
	TAC	1.229	1.475	1.475	1.495

⁶⁰ Rådgivningen er en samlet rådgivning for hele Vestgrønland men er ikke delt ud på de enkelte forvaltningsområder

Tabel 53: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for stenbider (kvabso) i 2024

Område	TAC (tons)	Kvoteoptag (tons)	Kvoteudnyttelse (%)
NAFO 1A	182	255	140
NAFO 1Ba	179	221	123
NAFO 1Bb	93	85	92
NAFO 1C	355	375	106
NAFO 1D	325	316	97
NAFO 1E	210	141	67
NAFO 1F	152	128	84
Total	1.495	1.521	101

Bilag 3: Forsøgsfiskerier oprettet i 2024

Havgående forsøgsfiskeri

1. Torsk i Nordøstgrønland (havgående)

Dette fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af kendte arter i ukendte områder med kendte redskaber*, hvis formål er at undersøge forekomsten og udbredelsen af en kendt art i et givent område.

Ifølge den gældende forvaltningsplan for havgående torsk i 2024 i Østgrønland, skal der hvert år fremstilles beslutningsforslag om oprettelsen af forsøgsfiskeri for torsk i forvaltningsområdet Nordøstgrønland. Der forekommer intet kommercielt fiskeri i dette forvaltningsområde, og formålet med forsøgsfiskeriet er at undersøge, om der forekommer torsk og i givent fald i hvilke mængder. I 2024 blev forsøgsfiskeriet oprettet med en kvote på 3.000 tons. Færøerne har over en årrække udtrykt interesse for dette fiskeri, og ifølge fiskeriprotokollen mellem Grønland og Færøerne har de ret til at søge om tilladelse til dette forsøgsfiskeri. Der blev tildelt 800 tons til grønlandske aktører og 1.800 tons til Færøerne i 2024. Desuden reserverede man 400 tons til eventuel interesse fra grønlandske aktører.

Tabel 54: Tildelt kvote, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for havgående torsk i Nordøstgrønland.

Aktør	Tildelt kvote (tons)	Fangst (tons)	Udnyttelsesprocent (%)
Grønlandske aktører	800	0	0
Færøerne	1.800	476	27
Restkvote reserveret til yderligere grønlandsk interesse	400	Ikke fordelt	-
Total	3.000	476	16

2. Torsk i Vestgrønland (havgående)

Dette fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af kendte arter i delvist kendte områder med kendte redskaber*.

Formålet med fiskeriet er at opnå viden om den havgående torskebestand i Vestgrønland i områder, hvor der historisk er blevet fisket torsk udenskærs. Denne viden er tiltænkt som bidrag til Grønlands Naturinstituts data om torsken som et supplement til deres togtdata og dermed indgå i deres bestandsrådgivning. Derfor skulle fiskeriet også ligge udenfor Grønlands Naturinstituts togtæson

og blev derfor et efterårsfiskeri. Det havgående torskefiskeri i Vestgrønland har været lukket i en lang årrække. Tilbage i perioden 2015-2018 foregik der forsøgsfiskeri. Derudover er der naturligvis et indenskærs fiskeri efter torsk, som delvist påvirker den udenskærs gydende bestand. I 2024 blev der oprindeligt oprettet en kvote på 1.500 tons, som blev fordelt ligeligt mellem de 3 sydlige NAFO-områder 1D, 1E og 1F med hhv. 500 i hver. Kvoten blev fordelt ligeligt mellem 4 aktører. I løbet af året blev et identisk forsøgsfiskeri oprettet for de nordlige NAFO-områder 1A, 1B og 1C også. Her blev der også fordelt 1.500 tons ligeligt ud på områder samt ligeligt mellem de 4 godkendte aktører.

Tabel 55: TAC, kvoteoptag og kvoteudnyttelse for det havgående fiskeri efter torsk i Vestgrønland i 2024

Område	TAC (tons)	Fangst (tons)	Udnyttelsesprocent (%)
NAFO 1A	500	0	0
NAFO 1B	500	0	0
NAFO 1C	500	243	48
NAFO 1D	500	509	102
NAFO 1E	500	413	83
NAFO 1F	500	430	86

3. Krabber i Vestgrønland (havgående)

Dette fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af kendte arter i delvis ukendte områder med kendte redskaber*. Formålet med dette forsøgsfiskeri er at skabe incitament for at indsamle fiskeridata og afsøge kommercielle muligheder i gamle udenskærs krabbefiskeri områder, hvor der ikke fiskes og hvor der dermed mangler fangst data til, at Grønlands Naturinstitut kan lave rådgivninger til disse områder.

I bilag 2 om øvrige arter under afsnittet om krabber blev det kommercielle fiskeri efter krabber beskrevet. Forsøgsfiskeriet efter krabber følger forvaltningsplanens gyldighedsperiode, som løber fra 2022-2026. Der er desuden udarbejdet en projektplan for forsøgsfiskeri efter snekrabber for perioden 2022-2026. På baggrund af erfaringer fra 2022 blev der indført flere specificeringer. Specificeringerne bestod i en begrænsning på fartøjernes størrelse, så de skulle være under 75 BRT/120 BT, det var ikke tilladt at producere ombord, fartøjerne skulle være registreret i Grønland og slutteligt skulle ansøgerne have kommercielle snekrabbelicens i forvejen for at kunne få licens.

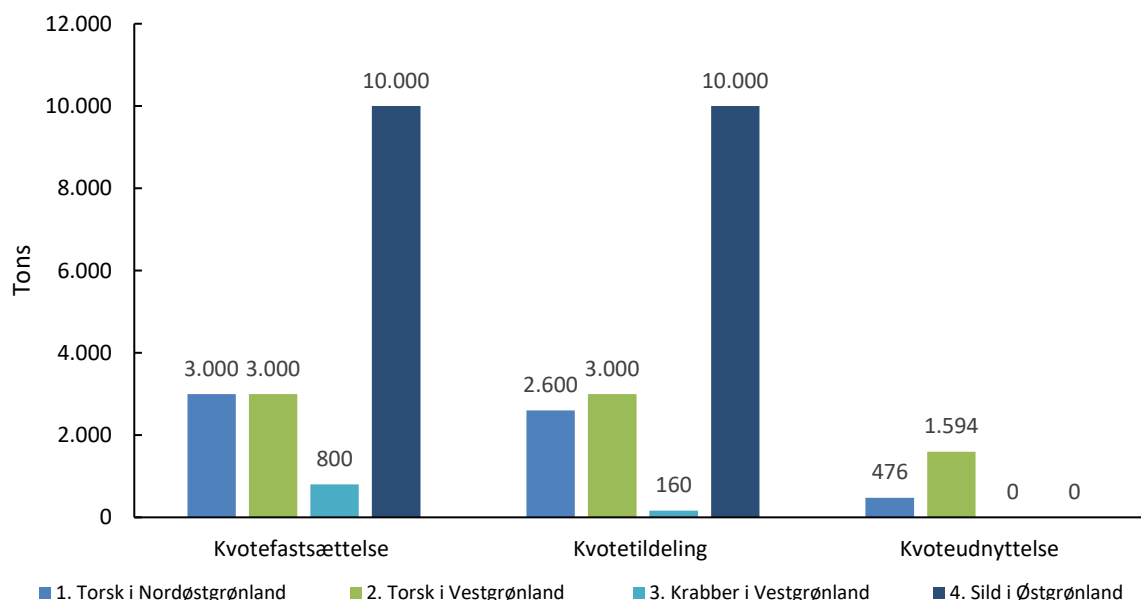
De 4 omtalte områder er Upernavik (område 37), Diskobugten-Uummannaq (område 36), Maniitsoq-Kangaamiut (område 31) og Narsaq-Qaqortoq (område 29). Alle områderne er havgående. Til sammen blev de 4 områder tildelt 800 tons, som blev fordelt ligeligt, hvorved alle 4 områder fik 200 tons.

I 2024 var der kun 1 ansøger, og vedkommende søgte til 2 af områderne. Aktøren blev tildelt 80 tons i hvert af de ansøgte områder (Maniitsoq-Kangaamiut og Narsaq-Qaqortoq). Aktøren udnyttede ikke sin licens.

4. Sild i Østgrønland (havgående)

Dette pelagiske fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af kendte arter i delvis ukendte områder med kendte redskaber*, hvis formål er at undersøge, om der kan påvises forekomster, der kan danne grundlag for kommercielt fiskeri på langt sigt. Der blev oprettet en forsøgsfiskerikvote på 10.000 tons som blev fordelt til 3 grønlandske aktører, men ingen af de deltagende aktører udnyttede deres licens.

Figur 1 illustrerer kvotefastsættelse, kvotetildeling og kvoteudnyttelse for de 5 havgående forsøgsfiskerier i 2024. Kvoterne blev kun udnyttet i torskefiskeriet og langt fra til fulde.

Figur 21: Kvotefastsættelse, kvotetildeling og kvoteudnyttelse for de 5 havgående forsøgsfiskerier i 2024

Kystnære forsøgsfiskeri

1. Stenbider i Østgrønland (kystnært)

Forsøgsfiskeriet blev oprettet efter fiskeriseminaret som blev holdt i Tasiilaq i foråret 2024, hvilket er beskrevet i afsnittet i årsberetningen om udviklingsplanen for Østgrønland. Her blev der diskuteret ønsker samt interesser for forsøgsfiskeri og der blev udtrykt, at der var blevet set stenbidere i området og, at der var interesse for at undersøge forudsætningerne for et kommercielt fiskeri. Der blev oprettet et olympisk forsøgsfiskeri uden øvre kvote, hvor to aktører fik licens, men de fik dem ikke udnyttet.

2. Sjøpølser i Vestgrønland (kystnært)

Dette fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af ukendte arter i kendte områder med delvis kendte redskaber*, hvis formål er at undersøge potentialet for en given art i et kendt område.

Forsøgsfiskeriet efter sjøpølser blev første gang oprettet i 2019 efter, at en række selskaber havde udtrykt interesse for dette. Interessen skyldtes en dansk lovændring, som muliggjorde rentabel eksport af sjøpølser. Lovændringen har ingen betydning for Grønland, som stadig er underlagt de gamle og mere strikse eksportregler, men erhvervet vurderer, at det er et spørgsmål om tid, før Grønland følger den danske lovgivning.

Forsøgsfiskeriet efter sjøpølser er begrænset til fire forvaltningsområder, der i forvejen benyttes af kammuslingefiskeriet. Dette skyldes, at den nuværende fiskerimetode efter sjøpølser er særligt destruktivt for havbunden, hvorfor man har valgt at begrænse omfanget af fiskeriet til områder, hvor lignende fiskerimetoder bliver brugt i det kommercielle fiskeri.

I 2024 blev forsøgsfiskeriet oprettet med en kvote på 800 tons sjøpølser, som blev fordelt ligeligt mellem de 4 områder med 200 tons til hver. Én aktør blev tildelt licens til hvert område men udnyttede ikke licensen.

3. Sjøpindsvin i Vestgrønland (kystnært)

Der blev indsendt et forslag til forsøgsfiskeri efter sjøpindsvin. Forslaget ligner meget forsøgsfiskeriet efter sjøpølser. Efter at have behandlet forslaget i samarbejde med GN og GFJK blev det besluttet at oprette dette fiskeri. Forsøgsfiskeriet efter sjøpindsvin er begrænset til fire forvaltningsområder, der i forvejen benyttes af kammuslingefiskeriet – ligesom sjøpølseforsøgsfiskeriet. Dette skyldes, at den nuværende fiskerimetode efter sjøpindsvin er særligt destruktivt for havbunden, hvorfor man har

valgt at begrænse omfanget af fiskeriet til områder, hvor lignende fiskerimetoder bliver brugt i det kommercielle fiskeri.

Der blev afsat 800 tons som blev fordelt ligeligt over de 4 områder som derfor havde 200 tons i hver. Efter oprettelse blev der dog ikke ansøgt om deltagelse i dette forsøgsfiskeri.

4. Helleflynder i Vestgrønland (kystnært)

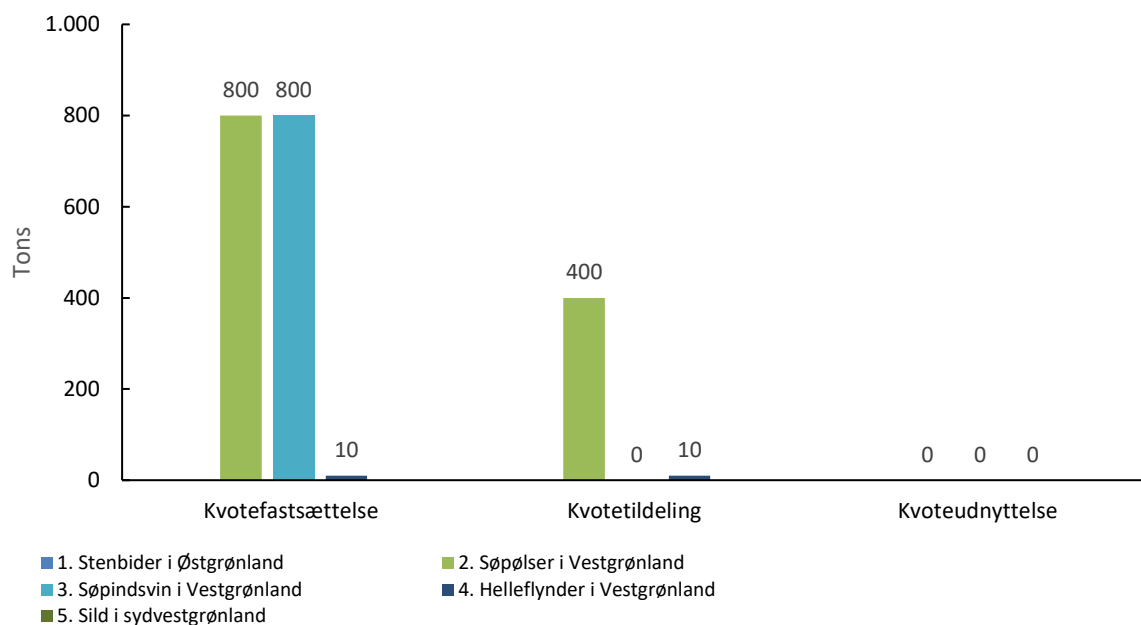
Der blev i løbet af året ansøgt om at oprette et forsøgsfiskeri efter helleflynder kystnært i nærområdet omkring Maniitsoq grundet, at helleflynderen var blevet fanget tidligere i jollefiskeriet, og ansøgeren ville undersøge det kommercielle grundlag i at kunne supplere indkomsten med et fiskeri efter helleflynder. Dette blev oprettet med en lille kvote på 10 tons for at kunne vurdere projektet, men aktøren fik ikke udnyttet licensen.

5. Sild i Sydvestgrønland (kystnært)

Dette fiskeri tilhører kategorien *Udforskning af kendte arter i ukendte områder med kendte redskaber*.

Der er begrænset viden om de kommercielle muligheder for kystnært sildefiskeri i Sydvestgrønland, men et kommercielt sildefiskeri kunne have en gavnlig effekt på udviklingen for indkomstmuligheder i Sydvestgrønland. Der blev oprettet et olympisk forsøgsfiskeri uden øvre kvote. Fiskeriet er begrænset til NAFO 1F i 2024. Der var ingen ansøgere til denne kvote.

Figur 2 illustrerer den samlede kvotefastsættelse for de 5 kystnære forsøgsfiskerier i 2024. Kvotefastsættelsen og kvotetildelingen er sat til 0 for både stenbider i Østgrønland og sild i Sydvestgrønland, fordi de er oprettet med en olympisk kvote uden øvre kvotebegrænsning. Ingen af de oprettede fiskerierne blev udnyttet.

Figur 22: Kvotefastsættelse (tons), kvotetildeling (tons) og kvoteudnyttelse (tons) for de kystnære forsøgsfiskerierne i 2024

Redskabs forsøgsfiskeri

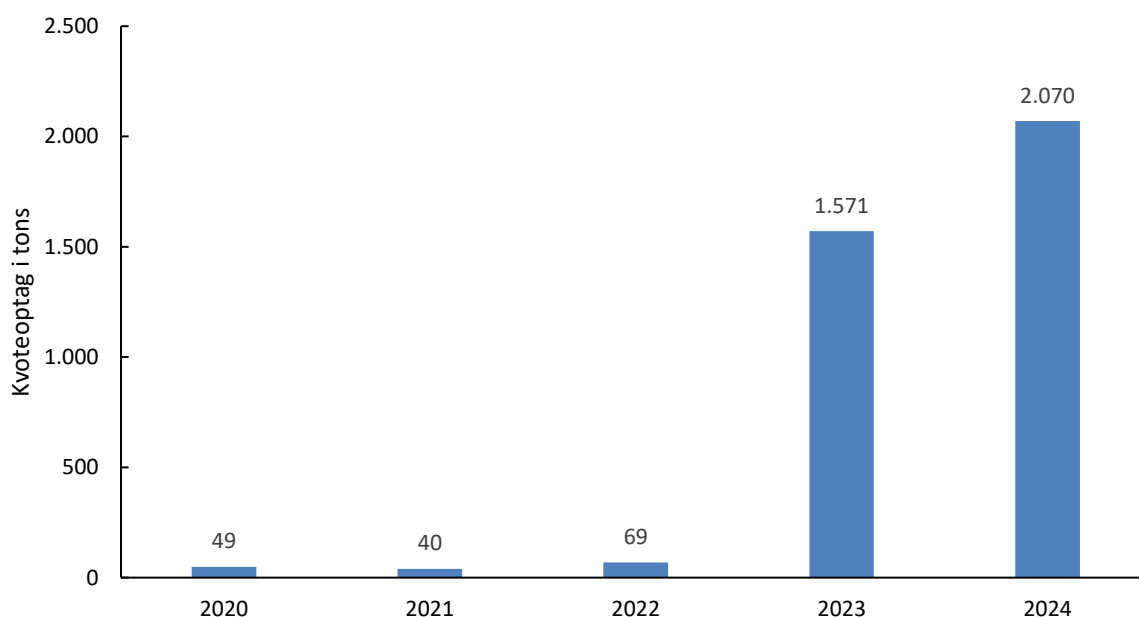
9. Hajrist i det kommercielle hellefiskefiskeri (havgående)

Fiskeriet er et forsøgsfiskeri med et nyt/ændret redskab i et kendt fiskeri efter en kendt art. Hovedårsagen, til at dette projekt skulle prøves, var for at udvikle trawlredskaberne i det kommercielle hellefiskefiskeri for at undgå bifangst af grønlandshajer ved brug af frasorteringsriste monteret i trawlet før fangstposen. Projektet blev udført af en enkel aktør, hvor erhvervet blev bedt om, at én skulle melde sig for at prøve det. Forsøgsfiskeriet er del af et for-projekt "Marine Beacon" til et større forskningsprojekt. Konkret skulle forsøget udføres, hvor der blev lavet nogle træk efter hellefisk med dobbelt trawl, og hvor kun det ene trawl havde hajristen installeret, for blandt andet at kunne vurdere effekten på fangsten rater. Forsøgsfiskeriet er ikke afsluttet endnu, da der stadig mangler at blive foretaget nogle forsøg med redskabet. Derfor kendes de endelige resultater for forsøgsfiskeriet ikke endnu.

Konklusion

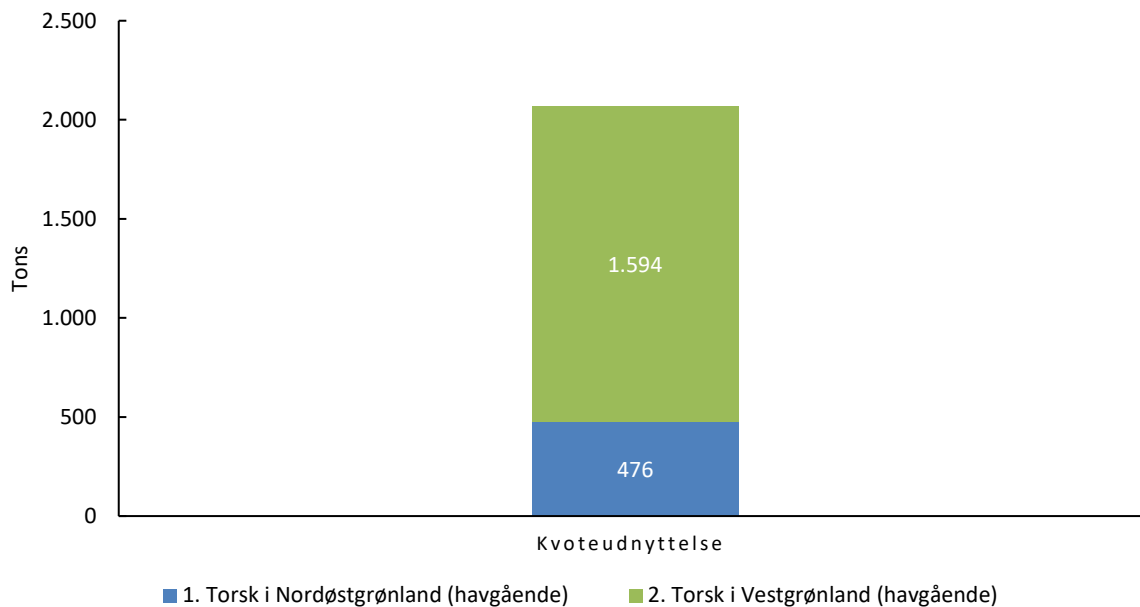
Det der generelt er kendetegnet ved forsøgsfiskerierne, er, at de er mindre prioriteret end det kommercielle fiskeri, da udførelsen af dem i højere grad medfører større økonomisk usikkerhed for aktørerne samt, at forsøgsfiskerierne er anderledes fra år til år, og som udgangspunkt ikke fortsætter fra et år til det næste. Derfor er udnyttelsen af forsøgsfiskerikvoterne og dermed kvotetrækket meget skiftende fra år til år, da der er mange faktorer, der spiller ind, om det giver mening for aktørerne at satse på et forsøgsfiskeri, samt at de forsøgsfiskerier som har vist gode resultater, kan være overgået til et kommercielt fiskeri. Det generelle kvotetræk for forsøgsfiskerierne i 2024 var overordnet en klar forbedring i forhold til 2023. Der blev samlet set udstedt 39 licenser fordelt over 7 forskellige forsøgsfiskerier og 16 forskellige områder. Langt overvejende er det det udenskærs torskefiskeri i Vestgrønland, som står for det høje kvoteoptag, da det er det forsøgsfiskeri med den højeste kvoteudnyttelse, samt i en mindre grad de færøske fartøjers kvoteoptag i torskeforsøgsfiskeriet i Nordøstgrønland. Figur 3 nedenfor viser udviklingen af kvoteoptag i forsøgsfiskerierne siden 2020, men det skal pointeres, at det høje udsving i 2023 og 2024 er på grund af det udenskærs torskeforsøgsfiskeri i Vestgrønland samt i mindre grad det færøske kvoteoptag i torskeforsøgsfiskeriet i Nordøstgrønland. Dette kan ses i figur 4.

Figur 3 illustrer den samlede kvoteoptag på tværs af alle forsøgsfiskerierne i de forrige år.

Figur 23: Samlet kvoteoptag i forsøgsfiskerierne (tons)

Figur 4 illustrer den samlede kvoteoptag i 2024 fordelt på de forskellige forsøgsfiskerier, som har haft et kvoteoptag. - OBS: Der var enkelte andre forsøgsfiskerier med meget begrænset kvoteoptag (<50 kg) som ikke figurerer her.

Figur 4: Samlet kvoteoptag fordelt på de forskellige forsøgsfiskerier (tons)